

Gminny Program Rewitalizacji

Gminy Kraśnik na lata 2025-2030

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030 został opracowany przez firmę Lubelska Akademia Rozwoju Sp. z o.o. na podstawie umowy z Gminą Kraśnik.

PIOTR MAJCHRZAK, RAFAŁ DUDEK, MICHAŁ RZĄDKOWSKI

Ikony użyte w raporcie pochodzą ze strony: www.flaticon.com

Spis treści

Słownik pojęć	5
Wstęp.....	6
Spełnienie kryteriów formalnych przez Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik.....	6
Dotychczasowe działania rewitalizacyjne.....	7
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030	11
1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	13
1.1. Uzasadnienie wyboru obszaru zdegradowanego i rewitalizacji- metodologia delimitacji.....	13
1.2. Obszar geograficzny, którego dotyczy GPR- zasięg obszaru rewitalizacji.....	28
1.2.1. Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji	30
1.2.2. Uzasadnienie wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w tym odniesienie do znaczenia obszaru rewitalizacji dla rozwoju gminy	30
1.3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	33
1.3.1. Analiza potrzeb rozwojowych i potencjału gminy, w tym wzajemnych powiązań	34
1.3.2. Analiza obszaru rewitalizacji w oparciu o dane statystyczne	42
1.3.3. Analiza obszaru rewitalizacji w oparciu o wyniki ankiet	66
1.3.4. Podsumowanie wyników pogłębionej analizy.	76
1.3.5. Synteza diagnozy obszaru rewitalizacji wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań	77
2. Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy, w tym strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, oraz strategii rozwiązywania problemów społecznych;.....	78
2.1. Strategia rozwoju ponadlokalnego obszaru obejmującego miasto Kraśnik, gminę Kraśnik, gminę Annopol, gmin Dzierzkowice, gminę Gościeradów, gminę Trzydnik Duży, gminę Urzędów, gminę Wilkołaz, gminę Zakrzówek na lata 2023–2027, z perspektywą do 2035 roku.....	79
2.2. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Kraśnika do 2030 roku	82
2.3. Strategia Rozwoju Gminy Kraśnik	84
2.4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kraśnik na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030.....	84
2.5. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kraśnik do 2030 roku	85

2.6.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kraśnik na lata 2021-2030	86
2.7.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	87
2.8.	Podsumowanie	89
3.	Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;.....	89
4.	Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	90
4.1.	Cele szczegółowe	91
4.2.	Kierunki działań.....	96
5.	Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	99
5.1.	Cechy GPR a definiowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych	99
5.2.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	101
5.3.	Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, o których mowa w pkt 4;	115
6.	Mechanizmy integrowania działań, o których mowa w pkt 4, oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	116
6.1.	Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	116
6.2.	Kompleksowość Programu Rewitalizacji	118
6.3.	Koncentracja Programu	119
6.4.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych:.....	120
	Komplementarność przestrzenna.....	120
	Komplementarność problemowa	121
	Komplementarność problemowa i przestrzenna a projekty rewitalizacyjne	123
	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	124
	Komplementarność międzyokresowa.....	125
	Komplementarność źródeł finansowania.....	126
6.5.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych- podsumowanie.....	127
6.6.	Wewnętrzna spójność dokumentu	129
7.	Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych.....	130
7.1.	Szacunkowe ramy finansowe	130
7.2.	Źródła finansowania.....	131
8.	Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;.....	134

8.1.	Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji	134
8.1.1.	Spełnienie wymogów artykułu 8 rozporządzenia ogólnego.....	136
8.1.2.	Opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji.....	138
8.2.	Koszty zarządzania realizacją programu rewitalizacji	140
8.3.	Ramowy harmonogram realizacji programu rewitalizacji	140
9.	System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;	143
9.1.	Monitoring i pomiar realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR).....	143
9.2.	Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych.	151
9.3.	System wprowadzania modyfikacji	152
10.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2023r., poz. 725)	152
11.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji	152
12.	Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania.....	153
13.	Wskazanie sposobu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego,	153
13.1.	Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	153
13.2.	Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	153
14.	Opis procesu zaangażowania partnerów, czyli opis sposobu zaangażowania interesariuszy rewitalizacji w pracach nad jego przygotowaniem i wdrażaniem	154
14.1.	Partycypacja na etapie opracowania diagnozy	155
14.2.	Partycypacja na etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.....	157
14.3.	Partycypacja na etapie wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.....	161
15.	Spis tabel, wykresów i ilustracji	162

Słownik pojęć

- 1. Rewitalizacja-** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.
- 2. Interesariusze rewitalizacji-** to:
 - 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
 - 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
 - 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
 - 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
 - 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
 - 6) organy władzy publicznej;
 - 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.
- 3. Partycypacja społeczna-** obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.
- 4. Obszar zdegradowany-** obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2024r., poz. 1411), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, na którym występuje ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych–środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych–, technicznych.
- 5. Obszar rewitalizacji-** obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.¹

¹ USTAWA z dnia 9 października 2015r.o rewitalizacji (Dz.U. z 2024r., poz. 278)

Wstęp

W efekcie przemian społeczno-gospodarczych występujących na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza, wywołanych transformacją ustrojową, globalizacją oraz wyzwaniem gospodarki wolnorynkowej, ujawniły się niekorzystne zjawiska i procesy zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Wyróżnić można zużycie techniczne i zestarzenie infrastruktury i zabudowy, zanikanie stosunków społecznych, niekorzystne procesy demograficzne, przestrzenne, infrastrukturalne, środowiskowe oraz kulturowe. Rozwiązaniem jest rewitalizacja obszarów kryzysowych, rozumiana jako zespół kompleksowych działań skoncentrowanych tematycznie i terytorialnie prowadzonych w celu osiągnięcia założonych przemian w danych obszarach.

Spełnienie kryteriów formalnych przez Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik

Podstawa opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Podstawą sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kraśnik jest Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278). Układ rozdziałów w dokumencie odpowiada natomiast strukturze wskazanej w ustawie, a dokładnie Art. 15. 1.

Przygotowanie dokumentu metodą partycypacyjną

Niniejszy dokument został w całości przygotowany metodą partycypacyjną, mającą na celu zapewnienie szeroki udział interesariuszy w przygotowanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji. Szczegółowe informacje zawarto w rozdziale 14. Opis procesu zaangażowania partnerów, czyli opis sposobu zaangażowania interesariuszy rewitalizacji w prace nad jego przygotowaniem i wdrażaniem.

Spełnienie wymogów artykułu 29 rozporządzenia ogólnego.

Przedmiotowy dokument zawiera wszystkie elementy obligatoryjne, które powinny cechować strategię terytorialną, tj. wskazuje:

- a) obszar geograficzny, którego dotyczy dana strategia (rozdział 1.2)
- b) analizę potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych (rozdział 1.3.1 oraz rozdział 1.3.5).
- c) opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru (rozdział 4.1 i rozdział 5.1)
- d) opis udziału partnerów zgodnie z art. 8 w przygotowaniu strategii i jej realizacji (rozdział 8.1.1, rozdział 14)

Spełnienie wymogów Umowy Partnerstwa i ustawy wdrożeniowej

W przedmiotowym dokumencie wskazano:

- a) syntezę diagnozy obszaru rewitalizacji wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych (rozdział 1.3, zwłaszcza rozdział 1.3.5)

- b) cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu (podejście zintegrowane: rozdział 4.1 oraz powiązanie wskaźników rezultatu i produktu z właściwym programem- rozdział 9.1- w sekcji Wskaźniki monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji na poziomie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- c) listę projektów realizujących powyższe cele, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami (rozdział 5 i 6).
- d) opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie (rozdział 8.1.1, rozdział 14))

Dotychczasowe działania rewitalizacyjne

Gmina Kraśnik w 2017 roku przystąpiła do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2017-2023. Dokument został uchwalony uchwałą nr XXXII/186/2017 Rady Gminy Kraśnik z dnia 24 września 2017 roku.

Gminny Program Rewitalizacji został umieszczony w wykazie gminnych programów rewitalizacji województwa lubelskiego i stanowił podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych oraz pozyskania środków zewnętrznych na realizację zaplanowanych w dokumencie inwestycji.

Gmina Kraśnik zrealizowała 6 spośród 17 zamierzeń inwestycyjnych wskazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Szczegółową listę zawiera tabela nr 1. Mimo dużych nakładów pieniężnych i prężnego działania Urzędu Gminy nie udało się zrealizować wszystkich projektów. Jak wskazuje „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik” wdrożenie licznych projektów nie wyczerpało również potrzeb gminy w zakresie wyprowadzania obszarów gminy z kryzysu.

Powyższe uwarunkowania zdecydowały o konieczności ponownego wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, w oparciu o najnowsze dostępne dane statystyczne i badania jakościowe.

Tabela 1. Projekty z listy Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2017-2023.

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący	Stan realizacji (zrealizowany/ niezrealizowany)	Data zrealizowania projektu
1.	Odbudowa zdegradowanego budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Karpiówka	Gmina Kraśnik	zrealizowany	2019-2020
2.	Integracja kulturowa we wsi Karpiówka	Grupa kobiet wiejskich z radą sołecką	zrealizowany (środki własne)	2018-2022
3.	Pomysły mieszkańców na aktywności w świetlicy w Karpiówce	Rada sołeczka i mieszkańcy	niezrealizowany	-
4.	Organizacja wieczorków rekreacyjno – integracyjnych dla mieszkańców Karpiówki	Gmina Kraśnik, osoby fizyczne – wolontariusze z sołectwa Karpiówka oraz Gminy Kraśnik (głównie nauczyciele np.: wychowania fizycznego, plastyki i techniki,...)	niezrealizowany	-
5.	Powstanie świetlicy środowiskowej „Dachówka”	Gmina Kraśnik, GOPS, osoby fizyczne – wolontariusze z sołectwa Karpiówka	niezrealizowany	-
6.	Warsztaty ogrodnicze dla mieszkańców Karpiówki organizowane pod hasłem „Zielona zagroda”	Osoby fizyczne – wolontariusze z sołectwa Karpiówka oraz osoby zaproszone z ODR Końskowola	niezrealizowany	-
7.	Modernizacja zdegradowanego budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Dąbrowa Bór	Gmina Kraśnik	zrealizowany (środki własne)	2018-2020
8.	Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez zorganizowanie Dnia Kobiet	Rada sołeczka Dąbrowa Bór	Zrealizowany (środki własne)	2018-2022

9.	Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez zorganizowanie festynu wiejskiego	Rada sołecka mieszkańcy Dąbrowy Bór	niezrealizowany	-
10	Zakup kontenerów mieszkalnych przenośnych w celu stworzenia miejsca spotkań dla mieszkańców Mikulina	Gmina Kraśnik	niezrealizowany	-
11.	Adaptacja terenu w rejonie świetlicy w Słodkowie Drugim	Gmina Kraśnik	Zrealizowany (środki pozyskane za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania Ziemi Kraśnickiej oraz środki własne gminy)	2018-2024
12.	Modernizacja zdegradowanego budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Spławy Drugie	Gmina Kraśnik	niezrealizowany	-
13.	Poprawa komunikacji w poszczególnych podobszarach rewitalizacji	Gmina Kraśnik	niezrealizowany	-
14.	„Szansa na lepsze jutro – wzrost aktywizacji społeczno – zawodowej mieszkańców”	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Kraśnik	niezrealizowany	-
15.	Szkolenia językowe dla osób bezrobotnych, seniorów i młodzieży	Rada sołecka Karpiówki we współpracy z: Powiatowym Urzędem Pracy w Kraśniku, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, LGD Kraśnik	niezrealizowany	-
16.	„Mobilny punkt konsultacyjny profilaktyki zapobiegania przemocy na obszarze rewitalizacji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Kraśnik	niezrealizowany	-

17.	„Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych na terenie gminy”	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Kraśnik	zrealizowany	2019-2020; 2022-2023
------------	---	---	--------------	-------------------------

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2017-2023.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030 (zwany dalej GPR) jest dokumentem strategicznym o charakterze lokalnym określającym działania i kierunki rozwoju na rzecz poprawy jakości życia. Są one podejmowane przez samorząd oraz wszystkich interesariuszy, w tym mieszkańców, przede wszystkim obszaru rewitalizacji, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy władzy publicznej, a także podmioty prowadzące działalność gospodarczą i społeczną w wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Plan działań obejmuje sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zaplanowane działania mają za zadanie wyprowadzić obszary zdegradowane ze stanu kryzysu, a także stworzyć warunki do ich zrównoważonego rozwoju. Celem programu jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz sposobu zagospodarowania terenów Gminy, a także aktywizacja społeczna, w szczególności na terenie rewitalizowanym.

GPR powinien odpowiadać potrzebom i oczekiwaniom lokalnej społeczności, dlatego przy opracowaniu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik* wykorzystano liczne metody partycypacji społecznej. Dotożono również staranności aby zagwarantować możliwie szeroki i nieograniczający dostęp społeczeństwa w procesie opracowania dokumentu. Celem prac nad GPR było również zapewnienie, iż partycypacja ukierunkowana będzie na możliwie dojrzałe jej formy, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale dążące do zaawansowanych metod partycypacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030 został opracowany przez zespół ekspertów Lubelskiej Akademii Rozwoju Sp. z o.o. we współpracy z władzami gminy, pracownikami jednostek samorządowych, przedstawicielami instytucji społecznych, publicznych, a także środowiska gospodarczego, organizacji pozarządowych i mieszkańców gminy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030 został przygotowany w oparciu o ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278).

Struktura oraz prezentowane treści Gminnego Programu Rewitalizacji są zgodne z zaleceniami zawartymi w Procedurze oceny gminnych programów rewitalizacji (GPR) w województwie lubelskim w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 (Załącznik do uchwały nr CDXXVI/7499/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 25 stycznia 2023 r.).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030 został opracowany z uwzględnieniem zapisów rozporządzenia ogólnego Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) stanowiącego część pakietu unijnych rozporządzeń o Funduszach Europejskich na lata 2021-2027, w szczególności w zakresie art. 28 i 29 w związku z art. 8.

Tym samym, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030 jest strategią terytorialną, o której mowa w art. 28 rozporządzenia ogólnego.

Podstawą opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji jest Uchwała Nr X/72/2025 Rady Gminy Kraśnik z dnia 21 lutego 2025 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025 – 2030.

1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji²

1.1. Uzasadnienie wyboru obszaru zdegradowanego i rewitalizacji- metodologia delimitacji

Podstawą wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji na terenie Gminy Kraśnik, było opracowanie „*Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik*”.

Dobór pól podstawowych

W celu wytypowania obszarów kryzysowych w gminie Kraśnik przeprowadzona została analiza zróżnicowania wewnętrznego różnorodnych zjawisk w niej zachodzących. Do takiej analizy konieczny był podział przestrzeni gminy na jednostki podstawowe, które stanowiły najmniejsze, niepodzielne już w procesie analizy obszary, dla których przeprowadzana została agregacja danych.

W celu zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia procesu diagnostycznego jako pola podstawowe wykorzystano jednostki pseudonaturalne- tj. sołectwa.

² o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, obejmująca analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru

Poniższa tabela zawiera najistotniejsze informacje o wyznaczonych jednostkach porównawczych, takie jak liczba ludności i powierzchnia sołectwa.

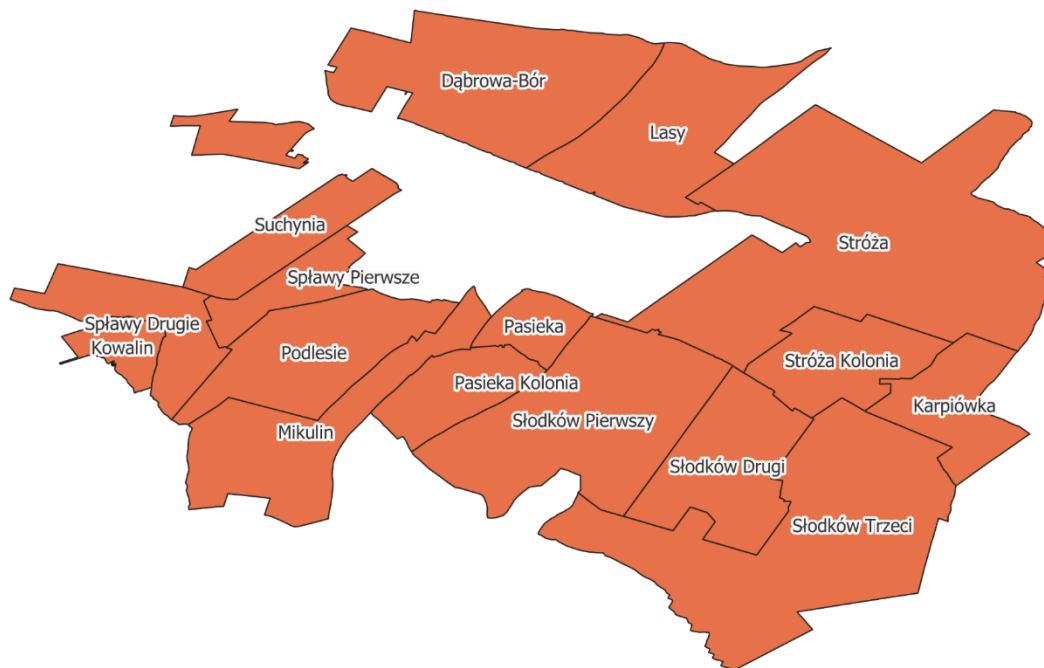
Tabela 2. Zestawienie wybranych obszarów porównawczych mających na celu wykonanie delimitacji.

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności 2023	Powierzchnia sołectwa (km2)	% ludności	% powierzchni
1	Dąbrowa-Bór	158	3,30	2,23	3,14
2	Karpiówka	417	4,10	5,87	3,90
3	Kowalin	267	1,80	3,76	1,71
4	Lasy	341	7,60	4,80	7,24
5	Mikulin	104	5,60	1,47	5,33
6	Pasieka	350	5,10	4,93	4,86
7	Pasieka-Kolonia	57	0,00	0,80	0,00
8	Podlesie	414	7,80	5,83	7,43
9	Słodków Pierwszy	711	11,00	10,02	10,48
10	Słodków Drugi	608	6,20	8,57	5,90
11	Słodków Trzeci	659	15,30	9,28	14,57
12	Spławy Pierwsze	376	2,00	5,30	1,90
13	Spławy Drugie	257	2,70	3,62	2,57
14	Stróża	749	20,80	10,55	19,81
15	Stróża-Kolonia	1126	4,60	15,86	4,38
16	Suchynia	504	7,10	7,10	6,76
	SUMA	7 098,00	105,00	100,00	100,00

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Położenie pól podstawowych na terenie Gminy Kraśnik, prezentuje mapa.

Mapa 1. Obszary analizy w ramach diagnozy obszaru zdegradowanego.

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Wybór zmiennych mających na celu porównanie pól podstawowych

Do sporządzenia analizy natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach gminy Kraśnik wykorzystano następujące mierniki, wynikające z ustawy o rewitalizacji:

Tabela 3. Wybór zmiennych mających na celu porównanie pól podstawowych oraz wykazanie ich zgodności z ustawą o rewitalizacji.

Sfera	Zjawisko, zgodnie z ustawą o rewitalizacji (art. 9, pkt 1.)	Mierniki, które zostały poddane dalszej analizie (gwiazdką „*” zostały oznaczone wskaźniki stanowiące stymulantę ³)
Społeczna	Bezrobocie	- Liczba osób bezrobotnych - Liczba bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia
Społeczna	Ubóstwo	- Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności - Kwota udzielonych świadczeń pomocy społecznej
Społeczna	Przestępczość	- Liczba przestępstw - Liczba wykroczeń

³ Stymulanta oznacza, że im wyższa jest wartość wskaźnika, tym bardziej pozytywne jest zjawisko, np. średni wynik ósmoklasisty- im wyższy wynik w danym polu podstawowym- tym lepiej. W tym przypadku zjawisko negatywne będą obrazowały wyniki niskie. Wyniki wysokie obrazują zjawisko pozytywne.

		- Przestępstwa kryminalne
Społeczna	Wysoka liczba mieszkańców będuących osobami ze szczególnymi potrzebami	- Liczba mieszkańców będuących osobami ze szczególnymi potrzebami
Społeczna	Niski poziom edukacji lub kapitału społecznego	- Średni wynik egzaminu ósmoklasisty* - Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (NGO)*
Społeczna	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	- Frekwencja w wyborach parlamentarnych 2024*
Społeczna	Inne zjawiska społeczne	- Kwota uzyskana na fundusz sołdecki*
Gospodarcza	Niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	- Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON* - Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON* - Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych - Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą*
Środowiskowa	Przekroczenia standardów jakości, środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	- Liczba występujących dzikich wysypisk śmieci - Ilość wyrobów zawierających azbest (w tonach)
Przestrzenno-funkcjonalna	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego	- Liczba obiektów kultury, wymagających prac remontowych, w tym: dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Przestrzenno-funkcjonalna	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości	- Średnia odległość od przystanku komunikacji publicznej [m] - Średnia odległość do infrastruktury sportowej (orlik, siłownia napowietrzna itp.) [km] - Średnia odległość od przychodni POZ [km]

Przestrzenno-funkcjonalna	Niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	- Stopień degradacji przestrzeni publicznych (% zdegradowania w całości przestrzeni publicznej)
Przestrzenno-funkcjonalna	Niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	- Odsetek dróg i chodników wymagających generalnych remontów (w toku przygotowywania wskaźnika na potrzeby poszczególnych sołectw wzięto pod uwagę m.in. poziom dostępności przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami). *dostosowanie pozostałych obiektów budowlanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zostało ujęte we wskaźnikach sfery technicznej, celem uniknięcia przyznawania dwa razy punktów za występowanie tego samego zjawiska.
Przestrzenno-funkcjonalna	Niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niska jakość terenów publicznych	- Liczba linii komunikacji zbiorowej obsługujących dany obszar* - Średnia odległość od przystanku komunikacji publicznej [m]
Techniczna	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	- Liczba budynków użyteczności publicznej wymagających rozwiązań w zakresie dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, - Liczba wymagających remontu obiektów zabytkowych, - Liczba wymagających remontu obiektów użyteczności publicznej, -Liczba budynków użyteczności publicznej zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami* - Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji, - Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej* - Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej*

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Agregacja danych

W kolejnym etapie prac nad raportem diagnostycznym zebrano dane surowe- np. liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne pola podstawowe.

Przeliczenie danych surowych na wskaźnik- na 1 000 mieszkańców

W celu zapewnienia rzetelności danych oraz celem przedstawienia rzeczywistej koncentracji problemów i uniknięcia „faworyzowania” pól podstawowych cechujących się dużą liczbą mieszkańców, otrzymane dane (za wyjątkiem danych wyrażonych wartością procentową) przeliczono na 1 000 mieszkańców.

Wyznaczenie wskaźnika syntetycznego metodą Perkala

Dla porównania stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych polach podstawowych konieczne było zastosowanie porównywalnego wskaźnika syntetycznego dla wszystkich pól podstawowych w całej Gminie.

Ze względu na fakt, że wskaźniki zapisane są w różnych jednostkach i przedziałach, ich porównywanie statystyczne jest utrudnione. Przykładowo ciężko jedną miarą badać udział zarejestrowanych bezrobotnych wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz frekwencję w wyborach parlamentarnych. Zjawiska te łączy fakt, iż wyraża się je procentowo, jednak przyjmują wartości, które mieszczą się w zupełnie różnych przedziałach. Wskaźniki te wymagają odpowiedniej standaryzacji. Dla porównania stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych polach podstawowych konieczne jest opracowanie porównywalnego wskaźnika syntetycznego dla wszystkich pól podstawowych w całej gminie.

Na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych przyjęto metodologię zalecaną w dokumencie „*Delimitacja. Krok po kroku*” - tj. **wyznaczenie wskaźnika syntetycznego metodą Perkala**.

W pierwszym etapie znormalizowano poszczególne zjawiska kryzysowe. Czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe według wzoru:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}$$

gdzie:

t_{ij} - wysokość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

x_{ij} - wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

$\bar{x}_j$ - średnia arytmetyczna wskaźnika j,

s_j - odchylenie standardowe wskaźnika j

Wartości wskaźników po normalizacji posłużyły do wykonania dalszych wyliczeń. W następnym etapie określano, czy dany wskaźnik jest tzw. stymulantą, czy destymulantą, tzn. czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki urbanistycznej (np. wyniki egzaminu szóstoklasisty), czy też prowadzi do kryzysu (np. liczba czynów zabronionych). Jeżeli wśród wskaźników znajdowała się stymulanta, uzyskane wartości przekształcano zgodnie ze wzorem:

$$z_{ij} = x_{ij} \cdot (-1)$$

gdzie:

z_{ij} - wartość wskaźnika (stymulanty) po przekształceniu

x_{ij} - wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

W przypadku, gdy dany wskaźnik był destymulantą, otrzymane w procesie normalizacji wartości pozostawiane były bez zmian.

Ostatnim etapem było wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego, który był sumą wszystkich wskaźników częściowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych. Wartość wskaźnika syntetycznego świadczyła, czy dane pole podstawowe znajdowało się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczyły o dużym kryzysie, natomiast niskie ukazywały pozytywny obraz zjawisk społecznych. Aby uzyskać wartość wskaźnika syntetycznego, posługiwano się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i - syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk

n - liczba wskaźników (cech)

t_{ij} wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

Rozkład występowania problemów w polach podstawowych w poszczególnych sferach

Poniższa tabela przedstawia rozkład występowania problemów w poszczególnych polach podstawowych. Zgodnie z przyjętą metodologią im wyższa wartość dodatnia tym większe jest natężenie kryzysu w danej sferze.

Tabela 4. Zestawienie wskaźników syntetycznych dla zjawisk: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Lp.	Sołectwo	Problemy społeczne	Problemy gospodarcze	Problemy środowiskowe	Problemy w zakresie przestrzenno-funkcjonalnym	Problemy techniczne
1	Dąbrowa-Bór	-1,79	-3,51	4,53	1,55	0,42
2	Karpiówka	-6,45	2,39	0,09	0,18	0,54
3	Kowalin	-3,24	-3,33	0,10	-2,27	-1,93
4	Lasy	4,06	-4,27	-1,33	-4,48	0,92
5	Mikulin	-6,00	-0,65	2,57	1,55	1,04
6	Pasieka	-6,00	0,89	-1,64	-3,58	-0,79
7	Pasieka-Kolonia	-7,95	0,64	-0,24	4,59	-0,88
8	Podlesie	0,61	2,54	0,61	-3,51	5,02
9	Słodków Pierwszy	-3,75	0,77	-0,51	-2,81	-4,24
10	Słodków Drugi	4,24	4,01	-0,41	-1,48	-2,61
11	Słodków Trzeci	1,44	4,04	-0,52	0,86	-0,03
12	Splawy Pierwsze	6,76	-6,25	-1,73	-1,51	-0,87
13	Splawy Drugie	4,18	-2,23	0,22	2,62	6,04
14	Stróża	4,04	0,62	0,13	1,60	0,78
15	Stróża-Kolonia	4,23	0,29	-1,27	4,04	-2,54
16	Suchynia	5,62	4,05	-0,60	2,64	-0,87

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Tabela 5. Zestawienie wskaźników syntetycznych dla zjawisk: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych (problemy społeczne w kolejności malejącej).

Lp.	Sołectwo	Problemy społeczne	Problemy gospodarcze	Problemy środowiskowe	Problemy w zakresie przestrzenno-funkcjonalnym	Problemy techniczne
12	Splawy Pierwsze	6,76	+	-	-	-
16	Suchynia	5,62	+	+	-	+
10	Słodków Drugi	4,24	+	+	-	-
15	Stróża-Kolonia	4,23	+	+	-	+
13	Splawy Drugie	4,18	+	-	+	+
4	Lasy	4,06	+	-	-	-
14	Stróża	4,04	+	+	+	+
11	Słodków Trzeci	1,44	+	+	-	+
8	Podlesie	0,61	+	+	+	-
1	Dąbrowa-Bór	-1,79	-	-	+	+
3	Kowalin	-3,24	-	-	+	-
9	Słodków Pierwszy	-3,75	-	+	-	-
5	Mikulin	-6,00	-	-	+	+
6	Pasieka	-6,00	-	+	-	-
2	Karpiówka	-6,45	-	+	+	+
7	Pasieka-Kolonia	-7,95	-	+	-	+

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar znajdujący się w stanie kryzysu z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Powyższą definicję spełniło łącznie 8 sołectw. W wyniku konsultacji z władzami gminy jako obszar zdegradowany wskazano następujące jednostki tj.:

Tabela 6. Sołectwa spełniające kryteria obszaru zdegradowanego (kolejność malejąca pod względem stwierdzonych problemów społecznych).

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności 2023	Powierzchnia sołectwa (km2)	% ludności	% powierzchni
16	Suchynia	504	7,10	7,10	6,76
10	Słodków Drugi	608	6,20	8,57	5,90
15	Stróża-Kolonia	1126	4,60	15,86	4,38
13	Spławy Drugie	257	2,70	3,62	2,57
4	Lasy	341	7,60	4,80	7,24
14	Stróża	749	20,80	10,55	19,81
11	Słodków Trzeci	659	15,30	9,28	14,57
8	Podlesie	414	7,80	5,83	7,43

Źródło: Opracowanie własne.

Obszar zdegradowany w formie graficznej przedstawia mapa.

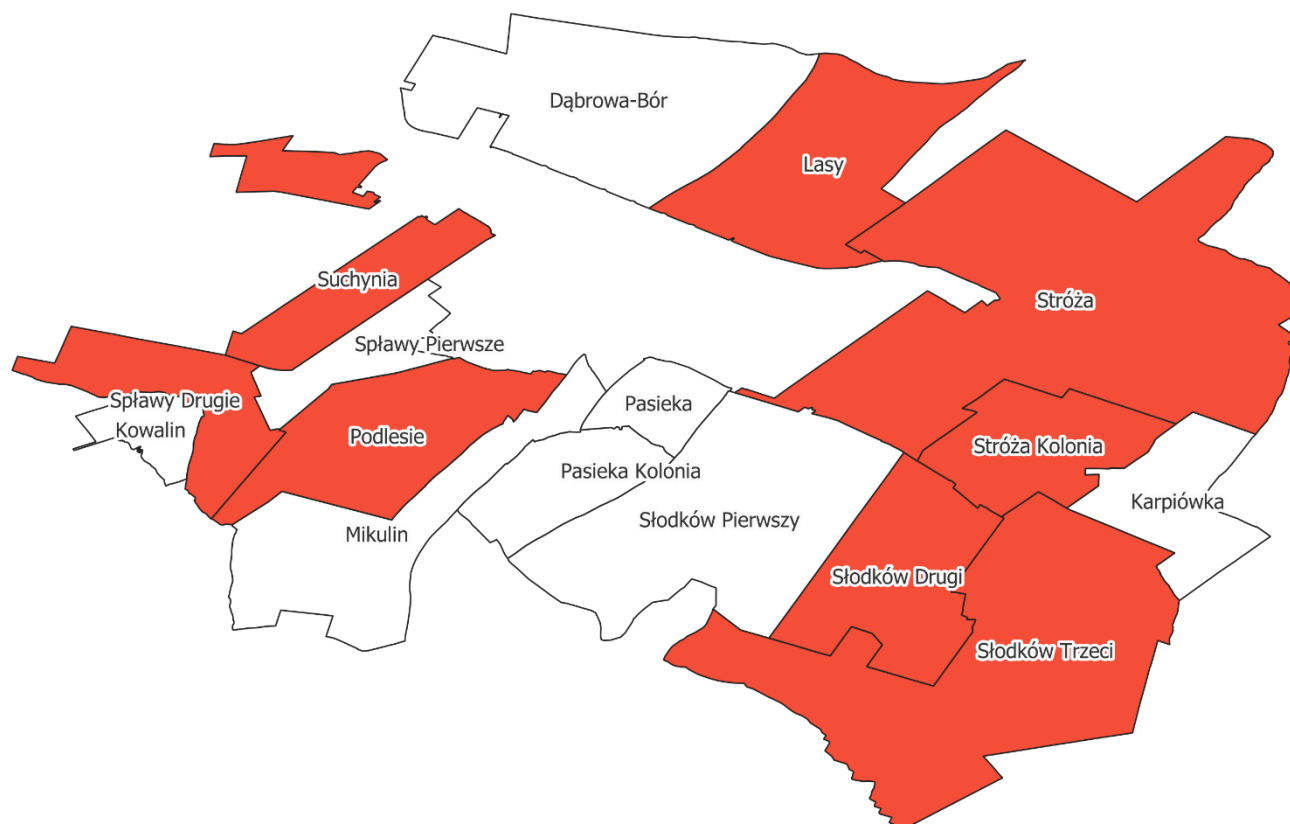

Mapa 2. Obszar zdegradowany w gminie Kraśnik.

Sołectwa

□ nie spełniające kryteriów obszaru zdegradowanego

■ spełniające kryteria obszaru zdegradowanego

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

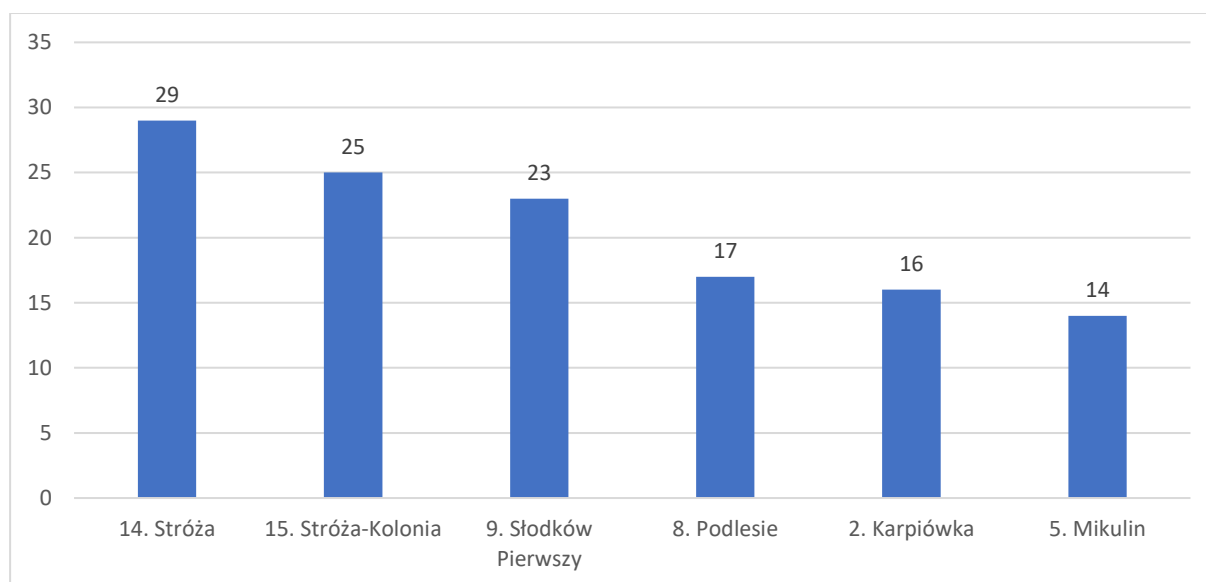
Wyznaczenie obszaru rewitalizacji- partycypacja społeczna

W celu zapewnienia zaangażowania Interesariuszy procesu rewitalizacji w opracowanie diagnozy i w rezultacie wyznaczenie obszaru rewitalizacji przeprowadzono badanie ankietowe. Ankieta została przeprowadzona metodą CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW) w dniach 12.09.2024-29.10.2024 r.. Formularz został umieszczony na stronie internetowej Urzędu Gminy Kraśnik.

Ankieta została uzupełniona przez 101 osób.

W ramach badania mieszkańcy wskazali sołectwa, które ich zdaniem powinny zostać objęte projektowanym obszarem rewitalizacji. Wyniki ankiety miały istotne znaczenie w procesie wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Wykres 1. Wybrany obszar rewitalizacji.

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji- odniesienie do znaczenia obszaru rewitalizacji dla rozwoju gminy

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji w odniesieniu do wymogu artykułu 10, punkt 1. ustawy o rewitalizacji w toku opracowania raportu diagnostycznego, określono istotność dla rozwoju lokalnego sołectw wchodzących w skład obszaru zdegradowanego.

W celu dokonania analizy posłkowano się wynikami badań ankietowych oraz wywiadami przeprowadzonymi z władzami oraz pracownikami gminy Kraśnik.

Istotność dla rozwoju lokalnego pól podstawowych spełniających kryteria obszaru zdegradowanego przedstawiono w formie tabelarycznej.

Tabela 7. Istotność dla rozwoju lokalnego obszarów spełniających kryteria obszaru zdegradowanego.

Lp.	Sołectwo	Najważniejsze obiekty na terenie sołectwa	Obiekty wymagające remontu, rewitalizacji, zaniedbane. Obiekty dające potencjał do rewitalizacji (tj. przywrócenia lub nadania nowej funkcji).	Dominująca funkcja sołectwa
1	Dąbrowa-Bór	świetlica wiejska, plac zabaw	świetlica wiejska	funkcja rolnicza
2	Karpiówka	świetlica wiejska; Cmentarz wojenny z II wojny światowej; siłownia napowietrzna, plac zabaw	świetlica wiejska	funkcja rolnicza
3	Kowalin	boisko sportowe, plac zabaw, Szkoła Podstawowa wraz z oddziałem przedszkolnym	-	funkcja rolnicza
4	Lasy	plac zabaw, siłownia napowietrzna	-	funkcja rolnicza
5	Mikulin	-	-	funkcja rolnicza
6	Pasieka	-	-	funkcja rolnicza
7	Pasieka-Kolonia	altanka, plac zabaw	-	funkcja rolnicza
8	Podlesie	Remiza Ochotniczej Straż Pożarnej	remiza osp	funkcja rolnicza
9	Słodków Pierwszy	świetlica wiejska	świetlica wiejska	funkcja rolnicza
10	Słodków Drugi	świetlica wiejska, siłownia napowietrzna, plac zabaw, altana rekreacyjna	świetlica wiejska	funkcja rolnicza
11	Słodków Trzeci	świetlica wiejska; Pomnik ku czci pomordowanych 1939-1944; Kapliczka, Szkoła Podstawowa wraz z oddziałem przedszkolnym, plac zabaw, przyszkolne boisko sportowe, Ochotnicza Straż Pożarna	świetlica wiejska	funkcja rolnicza
12	Sptawy Pierwsze	świetlica wiejska, plac zabaw, siłownia napowietrzna,	świetlica wiejska	funkcja rolnicza

		Ochotnicza Straż Pożarna		
13	Splawy Drugie	świetlica wiejska, siłownia napowietrzna	świetlica wiejska	funkcja rolnicza
14	Stróża	świetlica wiejska; Ośrodek Zdrowia w Stróży (Centrum Medyczne Zdrowa Rodzina), Ochotnicza straż Pożarna; Gminna Biblioteka Publiczna w Stróży	świetlica wiejska, budynek remizy OSP	skupisko podmiotów prowadzących działalność gospodarczą
15	Stróża-Kolonia	Kapliczka z wizerunkiem matki Boskiej na desce; Kaplica św. Trójcy wraz z wyposażeniem w zabytki ruchome oraz otaczający ją drzewostan w granicach cmentarza kościelnego; Kopiec (mogiła) z powstania styczniowego ze strefą ochronną; Mogiła wojenna z I wojny światowej; Mogiły z II wojny światowej, Szkoła Podstawowa, Przedszkole, stadion sportowy, plac zabaw, siłownia napowietrzna, stawy rybne, taras widokowy (pozostałości)	rewitalizacja tarasu widokowego, stadion sportowy, stawy rybne z utworzeniem ciągu pieszo-rowerowego i zagospodarowaniem terenu wokół z połączeniem trasy do innego sołectwa gdzie znajduje się źródło i trasa rowerowa	skupisko podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, centrum gminy
16	Suchynia	świetlica wiejska; Kapliczka, siłownia napowietrzna, plac zabaw	świetlica wiejska	funkcja rolnicza

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

W tabeli poniżej wykonano analizę lokalnych potencjałów każdego sołectwa wchodzącego w skład obszaru zdegradowanego. W tym celu przeanalizowano następujące czynniki:

- obecność infrastruktury w oparciu o którą możliwe jest prowadzenie procesu rewitalizacji,
- potencjalny poziom oddziaływania infrastruktury na pozostałe jednostki podziału terytorialnego gminy,
- społeczne zapotrzebowanie na realizację projektów rewitalizacyjnych,
- poziom skomunikowania obszaru,

- obecność infrastruktury publicznej.

W tabeli poniżej przedstawiono wynik przeprowadzonych analiz.

Tabela 8. Poziom istotności sołectwa w skali całej gminy.

Lp.	Sołectwo	Poziom występowania lokalnych potencjałów (wysoki, średni, niski)
1.	Suchynia	Średni
2.	Słodków Drugi	Średni
3.	Stróża-Kolonia	Wysoki
4.	Spławy Drugie	Średni
5.	Lasy	Średni
6.	Stróża	Wysoki
7.	Słodków Trzeci	Średni
8.	Podlesie	Średni

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Sołectwa o wysokim poziomie występowania lokalnych potencjałów są również obszarami, których położenie, gwarantuje pozytywne oddziaływanie projektów nie tylko na tereny cechujące się szczególną koncentracją problemów, ale również na pozostałą część gminy.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji- podsumowanie procesu diagnostycznego

Na wskazanych w procesie delimitacji terenach zdegradowanych wyznaczono obszar rewitalizacji. Wybór obszaru został podyktowany dwoma zasadniczymi kryteriami. Bazując na art. 10 ustawy o rewitalizacji przyjęto, że aby ustanowić obszar rewitalizacji musi on spełniać łącznie dwa warunki:

1. cechować się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej i przynajmniej w jednej z wybranych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.
2. cechować się istotnością dla rozwoju lokalnego.

Jako obszar rewitalizacji wyznaczono następujące pola podstawowe:

- Stróża
- Stróża Kolonia

1.2. Obszar geograficzny, którego dotyczy GPR- zasięg obszaru rewitalizacji

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze informacje o polach podstawowych, które włączono do obszaru rewitalizacji.

Tabela 9. Obszar rewitalizacji.

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności 2023	% ludności gminy	Powierzchnia sołectwa (ha)	% powierzchni gminy
1.	Stróża	749	20,49	570,6	5,45
2.	Stróża-Kolonia	1126	10,55	409,7	3,91
	Obszar rewitalizacji	1875	26,42	980,3	9,36

Źródło: „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Obszar rewitalizacji w Gminie Kraśnik obejmujący część zamieszkałą sołectwa: Stróża i Stróża Kolonia zajmuje 9,36% powierzchni gminy oraz jest zamieszkiwany przez 26,42% mieszkańców. Tym samym teren poddany działaniom rewitalizacyjnym mieści się w normach założonych w ustawie o rewitalizacji, tzn. nie jest większy niż 20% powierzchni gminy, a ludność go zamieszkująca nie przekracza 30% wszystkich mieszkańców gminy.

Obszar rewitalizacji stanowi część obszaru zdegradowanego oraz nie został podzielony na podobszary.

Podziału na podobszary nie dokonywano ze względu na występowanie tożsamyh problemów w każdym z sołectw, które zostało objęte obszarem rewitalizacji. Intencją władz gminy w podjęciu takiej decyzji była chęć uniknięcia rozpraszania interwencji rewitalizacyjnych z uwagi na objęcie obszarem rewitalizacji 2 sołectw, posiadających dodatkowo wspólne granice. Przyjęto również założenie, że skoro ustawa o rewitalizacji nakazuje organizację spotkań w obszarze rewitalizacji, jego podział i organizacja spotkań w kilku sołectwach mogłaby spowodować nadmierne rozwarstwienie procesu rewitalizacji.

Uwzględnienie obszarów niezamieszkałych w granicach obszaru rewitalizacji

W granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji uwzględniono również tereny niezamieszkałe. Decyzja ta została podjęta w oparciu o zasadę funkcjonalnej spójności oraz z uwzględnieniem wymogów ustawy o rewitalizacji. Włączenie takich terenów możliwe jest pod warunkiem, że:

- zaplanowane na ich obszarze działania bezpośrednio przyczyniają się do rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych lub środowiskowych występujących na terenach zamieszkałych objętych rewitalizacją, a tym samym służą poprawie jakości życia społeczności lokalnej;
- zachowana jest ciągłość terytorialna obszaru rewitalizacji, co gwarantuje spójność planowanych interwencji oraz umożliwia realizację kompleksowych działań inwestycyjnych i społecznych w układzie przestrzennym odpowiadającym rzeczywistej strukturze powiązań funkcjonalnych.

Włączenie takich terenów jest celowe i uzasadnione z punktu widzenia skuteczności i efektywności procesu rewitalizacji oraz jego długofalowego oddziaływania na rozwój społeczny i przestrzenny Gminy Kraśnik.

Uwzględnienie terenów niezamieszkałych w granicach obszaru rewitalizacji Stróży i Stróży-Kolonii w powiązaniu z zaplanowanymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

W granicach obszaru rewitalizacji Stróży i Stróży-Kolonii uwzględniono również tereny niezamieszkałe. Ich włączenie jest zgodne z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (art. 10 ust. 3), zgodnie z którymi tereny niezamieszkałe mogą zostać włączone do obszaru rewitalizacji, o ile są zaplanowane do objęcia działaniami, które przyczynią się do rozwiązywania problemów społeczności lokalnej.

Należy jednak zaznaczyć, że tereny niezamieszkałe mogą stanowić jedynie część obszaru lub podobszaru rewitalizacji, a ich włączenie musi mieć uzasadnienie funkcjonalne – powinny one być powiązane z terenami zamieszkałymi, np. jako przestrzenie publiczne, tereny zielone, rekreacyjne lub infrastrukturalne służące lokalnej społeczności. Kluczowe w tym kontekście pozostaje to, że proces rewitalizacji koncentruje się przede wszystkim na aspektach społecznych.

W przypadku obszaru rewitalizacji Stróży i Stróży-Kolonii, włączenie terenów niezamieszkałych znajduje swoje uzasadnienie w zaplanowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, takich jak:

- Budowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w Stróży-Kolonii – obejmuje powstanie ogólnodostępnych altan kulturalno-rekreacyjnych oraz dostosowanie ich do potrzeb różnych grup wiekowych i osób z niepełnosprawnościami, co sprzyja integracji społecznej i poprawie jakości życia mieszkańców sąsiadujących terenów zamieszkałych.
- Rozwój turystyki poprzez utworzenie ścieżki rekreacyjno-edukacyjnej nad stawami – mimo że sam teren ma charakter niezabudowany i niezamieszkały, zaplanowana infrastruktura (ławki, tablice edukacyjne, pomosty, oświetlenie, monitoring) pełni funkcję społeczną, edukacyjną i integracyjną, co wpływa pozytywnie na mieszkańców całego obszaru rewitalizacji.
- Zagospodarowanie terenów wokół budynków użyteczności publicznej – np. poprzez stworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji plenerowej, parkingów i zieleni przy Gminnym Centrum Kultury, co rozszerza dostęp do funkcji społecznych również poza granice ścisłych terenów zabudowanych.

Wszystkie powyższe działania są spójne z celem rewitalizacji, jakim jest kompleksowe ożywienie społeczne, gospodarcze i przestrzenne obszaru zdegradowanego, a ich realizacja na terenach niezamieszkałych służy społeczności lokalnej i jest funkcjonalnie powiązana z terenami zamieszkałymi. W żadnym przypadku nie są to odizolowane, niezwiązane funkcjonalnie fragmenty przestrzeni, co zapewnia ciągłość obszaru rewitalizacji oraz zgodność z przepisami ustawy.

1.2.1. Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji stanowi część obszaru zdegradowanego oraz nie został podzielony na podobszar.

Tabela 10. Obszar rewitalizacji. Podsumowanie:

Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji:		Sołectwa pomniejszone o obszary niezamieszkałe: Stróża, Stróża Kolonia	
Powierzchnia obszaru rewitalizacji		% powierzchni Gminy	Maksymalny % powierzchni gminy zgodnie z ustawą
980,3 ha		9,36%	20%
Liczba ludności obszaru rewitalizacji		% ludności Gminy	Maksymalny % ludności gminy zgodnie z ustawą
1875 osób		26,42%	30%

Źródło: Opracowanie własne.

1.2.2. Uzasadnienie wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w tym odniesienie do znaczenia obszaru rewitalizacji dla rozwoju gminy

Aby w pełni uzasadnić wybór obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, wskazuje się następujące elementy:

1. Identyfikacja koncentracji problemów:

- Obszar zdegradowany został zidentyfikowany na podstawie występowania licznych problemów społecznych (np. bezrobocie, przestępczość, odpływ młodych ludzi, starzenie się społeczności), gospodarczych (brak inwestycji, ograniczona przedsiębiorczość), środowiskowych (niska jakość powietrza) i technicznych (zły stan infrastruktury).
- Taka koncentracja problemów prowadzi do marginalizacji społeczności i obniżenia jakości życia, co wymaga intensywnych działań naprawczych.

2. Potencjał rozwojowy obszaru:

- Wyznaczenie obszaru rewitalizacji bazuje na jego strategicznym położeniu i potencjale do pełnienia funkcji rozwojowych dla całej gminy. Może to dotyczyć:
 - Bliskości kluczowych węzłów komunikacyjnych.
 - Istnienia zdegradowanych budynków i terenów, które mogą zostać przekształcone w przestrzeń funkcjonalne.
 - Możliwości wykorzystania działań rewitalizacyjnych do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.

3. Znaczenie obszaru rewitalizacji dla rozwoju gminy:

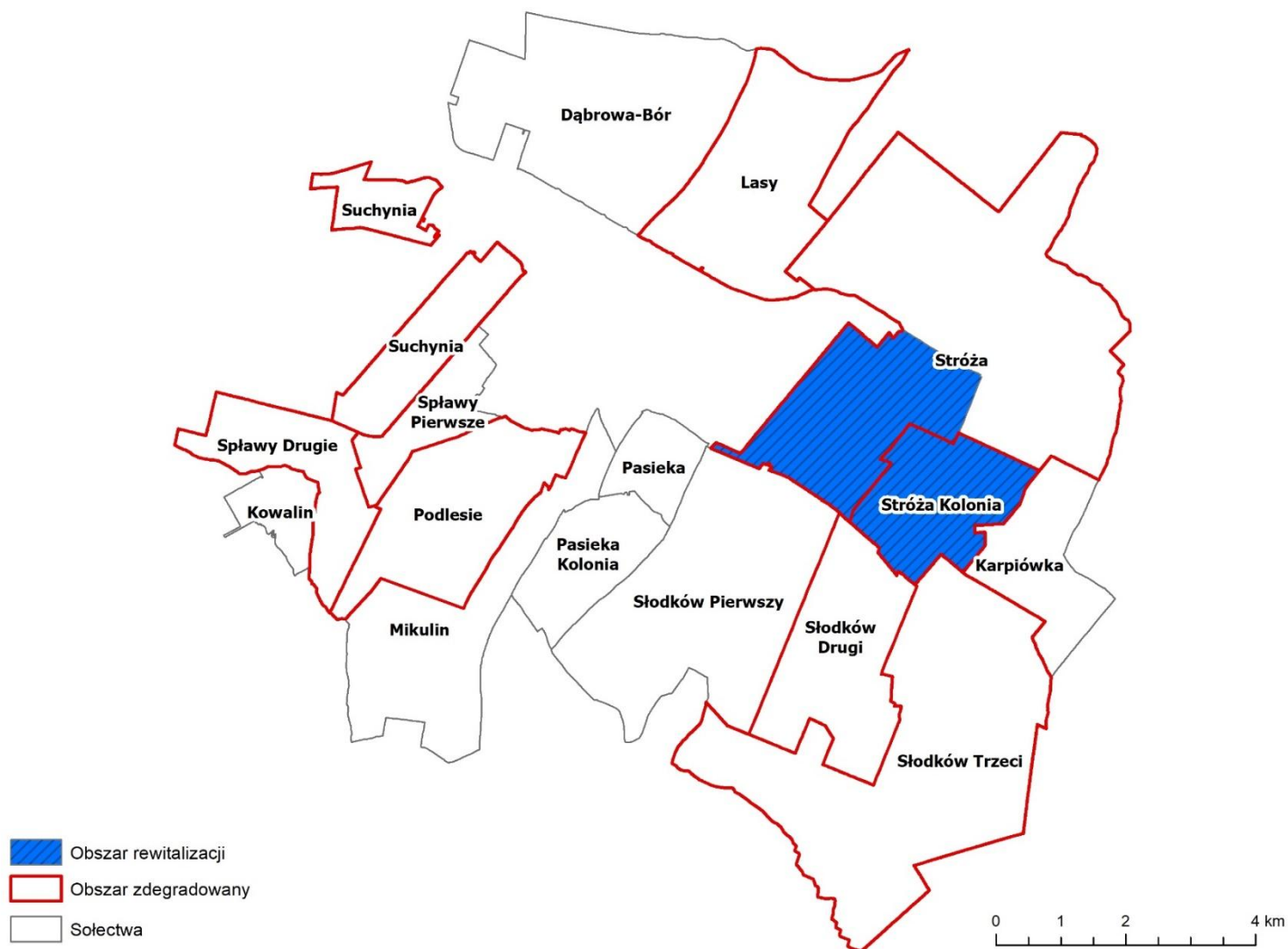
- Obszar rewitalizacji został wybrany jako przestrzeń, która ma kluczowe znaczenie dla realizacji polityk publicznych, takich jak:

- Zwiększenie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę warunków mieszkaniowych, dostępności usług publicznych i rozbudowę infrastruktury.
 - Ożywienie gospodarcze przez przyciągnięcie inwestycji i rozwój przedsiębiorczości.
 - Tworzenie spójności społecznej w gminie, przeciwdziałanie migracji oraz promowanie aktywności lokalnej społeczności.
- Przywrócenie funkcji społeczno-gospodarczych w obszarze rewitalizacji wpłynie pozytywnie na całą gminę, zarówno poprzez bezpośrednie efekty rozwojowe, jak i pośrednie, takie jak poprawa wizerunku gminy oraz zwiększenie jej atrakcyjności.

Mapa 3. Obszar zdegradowany i rewitalizacji zgodnie z załącznikiem graficznym w skali 1: 5 000.

Źródło: Opracowanie własne.

W oparciu o sporządzoną diagnozę Rada Gminy Kraśnik w dniu 27 stycznia 2025 roku podjęła uchwałę nr X/62/2025 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kraśnik.

Projekt ww. uchwały poddano konsultacji społecznej. Raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych został udostępniony na stronie gminy.

Zrzut ekranu 1. Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego- uchwała Rady Gminy Kraśnik.

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 12 lutego 2025 r.

Poz. 959

Podpisany przez:
Pawel Chrusciel; LUW w Lublinie
Data: 12.02.2025 12:25:48

UCHWAŁA NR IX/62/2025 RADY GMINY KRAŚNIK

z dnia 27 stycznia 2025 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kraśnik

Źródło: <https://edziennik.lublin.uw.gov.pl/legalact/2025/959/>

1.3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Przeprowadzenie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji zostało przeprowadzone w oparciu o następujące źródła:

- Szczegółową analizę czynników w sferach społecznej oraz gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, środowiskowej na podstawie danych zawartych w „*Raporcie diagnostycznym służącym wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik*”.
- Wyniki ankiety CAWI - przeprowadzonej w okresie od 12.02.2025 do 4.03.2025.
- Wywiady z władzami gminy i osobami odpowiedzialnymi za nadzór nad wykonaniem Gminnego Programu Rewitalizacji.

Przyjęcie wskazanych powyżej źródeł jako materiału diagnostycznego miało na celu zapewnienie, że poza twardymi danymi analizie poddane zostaną również opinie i uwagi zarówno mieszkańców gminy jak również jej władz. Uznano, że wyłącznie taka metoda pozwoli na przedstawienie możliwie pełnego obrazu zjawisk kryzysowych występujących na terenie Gminy Kraśnik.

1.3.1. Analiza potrzeb rozwojowych i potencjału gminy, w tym wzajemnych powiązań

Obszar rewitalizacji obejmuje dwa sołectwa: Stróża i Stróża-Kolonia, które – mimo odrębności administracyjnej – tworzą funkcjonalnie powiązaną całość. Bliskość geograficzna, wspólna infrastruktura oraz przenikające się problemy społeczne, gospodarcze i przestrzenne uzasadniają traktowanie ich jako jednolitego obszaru działań rewitalizacyjnych. Obie miejscowości wzajemnie się uzupełniają: Stróża pełni funkcję lokalnego centrum społeczno-kulturalnego, natomiast Stróża-Kolonia posiada silne atuty rekreacyjne i środowiskowe. Ich rozwój może przebiegać synergicznie.

Charakterystyka obszaru rewitalizacji

Dziedzictwo kulturowe i walory przyrodnicze: Obszar ten charakteryzuje się bogatym dziedzictwem historycznym i kulturowym, obejmującym m.in. zabytkowe obiekty sakralne, mogiły wojenne, kopce pamięci, kapliczki oraz zadrzewienia pomnikowe. Znajdują się tu m.in. barokowa kaplica Trójcy Przenajświętszej, mogiły z okresu I wojny światowej i powstania styczniowego oraz elementy dziedzictwa przyrodniczego, takie jak stawy rybne, lasy i pomniki przyrody.

Potencjał infrastrukturalny: W Stróży i Stróży-Kolonii zlokalizowane są kluczowe obiekty użyteczności publicznej: ośrodek zdrowia, świetlica wiejska, remiza OSP, szkoła, przedszkole, stadion sportowy, place zabaw i siłownia napowietrzna. Mimo istniejącej infrastruktury, wiele z tych obiektów wymaga modernizacji i dostosowania do potrzeb społecznych, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

Stan przestrzeni publicznych: W całym obszarze rewitalizacji występują zaniedbane przestrzenie publiczne pełniące ważne funkcje społeczne, kulturalne i rekreacyjne. Szczególnie wymagające interwencji są: budynek remizy OSP (planowany do adaptacji na cele społeczno-kulturalne) oraz tereny rekreacyjne w Stróży-Kolonii, w tym stawy rybne i taras widokowy.

Główne potrzeby rozwojowe

Problemy społeczne i gospodarcze:

- Niskie zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne i kulturalne.
- Brak wystarczającej infrastruktury społecznej sprzyjającej integracji lokalnej społeczności.
- Niski poziom przedsiębiorczości oraz ograniczone możliwości rozwoju lokalnego rynku pracy.
- Potrzeba wsparcia rozwoju usług, zwłaszcza w obszarze turystyki, rekreacji i drobnej przedsiębiorczości.

Problemy przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe:

- Braki w infrastrukturze technicznej (kanalizacja, wodociągi, oświetlenie).
- Potrzeba poprawy jakości środowiska naturalnego oraz zagospodarowania przestrzeni publicznych.

- Niewystarczający stan infrastruktury drogowej i komunikacyjnej.

Potencjały rozwojowe

Zasoby społeczne i infrastrukturalne:

- Obecność instytucji publicznych (szkoły, świetlice, biblioteka, Ośrodek Zdrowia) tworzy podstawy do rozwoju społecznego.
- Możliwość adaptacji istniejących obiektów do nowych funkcji społecznych, kulturalnych i integracyjnych.

Walory turystyczno-rekreacyjne:

- Atrakcyjne tereny zielone, stawy rybne, lasy i trasy pieszo-rowerowe mogą zostać przekształcone w obszary aktywnego wypoczynku.
- Infrastruktura sportowo-rekreacyjna, po modernizacji, może wspierać aktywizację społeczną i rozwój turystyki lokalnej.

Bliskość Kraśnika:

- Dogodne połączenia drogowe i funkcjonalna bliskość z miastem powiatowym stwarzają warunki do rozwoju usług, współpracy gospodarczej i mobilności mieszkańców.

Wzajemne powiązania wewnętrzne w obszarze rewitalizacji

Stróża i Stróża-Kolonia wykazują liczne powiązania funkcjonalne. Wspólne planowanie wydarzeń, dzielenie infrastruktury oraz komplementarne zasoby (społeczne, przyrodnicze, kulturowe) pozwalają na realizację zintegrowanych działań rewitalizacyjnych. Stróża może pełnić funkcję centrum usług i integracji społecznej, natomiast Stróża-Kolonia – centrum rekreacyjno-turystyczne. Taka synergia sprzyja skutecznej rewitalizacji całego obszaru i wzmacnia potencjał lokalny.

Najważniejsze obiekty obszaru rewitalizacji

Tabela przedstawia kluczowe obiekty infrastrukturalne na obszarach rewitalizacji w Stróży i Stróży-Kolonii, które wymagają inwestycji. W Stróży szczególną uwagę zwrócono na modernizację budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na cele i kulturalne. W Stróży-Kolonii priorytetem jest poprawa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym stadionu, placów zabaw, siłowni napowietrznej oraz zagospodarowanie terenów turystycznych, takich jak stawy rybne i taras widokowy.

Tabela 11. Najważniejsze obiekty obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji	Najważniejsze obiekty
Stróża:	- świetlica wiejska, budynek remizy OSP- budynek użyteczności publicznej wymagający inwestycji (planowana jego adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne)
Stróża Kolonia:	- place zabaw przy placówkach oświatowych – wymagające inwestycji , - siłownia napowietrzna – wymagająca inwestycji, - stawy rybne – wymagające inwestycji poprawiającej ofertę turystyczną, w tym dostosowującą do potrzeb osób niepełnosprawnych, seniorów, dzieci i młodzieży - taras widokowy (pozostałości) – wymagający inwestycji. W trakcie realizacji z działania 11.2 w ramach ZIT MOF

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji udostępnionych przez pracowników Gminy Kraśnik

Obecność zaniedbanych przestrzeni publicznych, w których koncentruje się życie społeczno – gospodarcze oraz kulturalne i rekreacyjne

Tabela wskazuje na zaniedbane przestrzenie publiczne w Stróży i Stróży-Kolonii, które pełnią istotne funkcje społeczne, kulturalne i rekreacyjne. W Stróży kluczowym obiektem wymagającym inwestycji jest budynek użyteczności publicznej, planowany do adaptacji na potrzeby lokalnej społeczności. W Stróży-Kolonii szczególnej modernizacji wymagają stawy rybne, które stanowią ważne miejsce spotkań i rekreacji.

Tabela 12. Obecność zaniedbanych przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji

Obszar rewitalizacji	Najważniejsze obiekty
Stróża:	świetlica wiejska, budynek remizy OSP = budynek użyteczności publicznej wymagający inwestycji (planowana jego adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne)
Stróża Kolonia:	- stawy rybne – miejsce kulturalno - rekreacyjne

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji udostępnionych przez pracowników Gminy Kraśnik

Dokumentacja zdjęciowa- stan najważniejszych obiektów, w tym planowanych do poddania działaniom rewitalizacyjnym

Tabela zawiera dokumentację zdjęciową najważniejszych obiektów wymagających działań rewitalizacyjnych na obszarze Stróży i Stróży-Kolonii. Obejmuje budynki użyteczności publicznej, w tym remizę OSP a także kluczowe przestrzenie rekreacyjno-sportowe, takie siłownia napowietrzna i place zabaw. Uwzględniono również infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną, obejmującą tereny przeznaczone do wypoczynku i aktywności na świeżym powietrzu.

Tabela 13. Dokumentacja zdjęciowa- stan najważniejszych obiektów, w tym planowanych do poddania działaniom rewitalizacyjnym

Obiekt	Zdjęcie
Nazwa: Budynek użyteczności publicznej Lokalizacja: ul. Kraśnicka 122, nr działki 868 (obręb Stróża)	
Nazwa: Strefa rekreacyjno sportowa (siłownia napowietrzna, place zabaw) Lokalizacja: ul. Akacyjowa, nr działek: 175/5; 175/4; 176/1 (obręb Stróża – Kolonia)	

	
Nazwa: Infrastruktura turystyczno - rekreacyjna Lokalizacja: Stróża – Kolonia, nr działek: 210/1; 201; 200; 208	

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji udostępnionych przez pracowników Gminy Kraśnik.

Z uwagi na ścisłe powiązania przestrzenne, funkcjonalne oraz społeczne, Sołectwo Stróża i Sołectwo Stróża-Kolonia tworzą jeden spójny obszar, który w kontekście rewitalizacji należy rozpatrywać jako całość. Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę obu sołectw – z uwzględnieniem ich indywidualnych cech oraz wspólnych problemów i wyzwań rozwojowych.

Stróża

Stróża jest jedną z najstarszych osad na terenie Gminy Kraśnik, z korzeniami sięgającymi średniowiecza. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z 1377 roku, kiedy to król Ludwik Węgierski nadał te tereny Dymitrowi z Goraja. W kolejnych wiekach Stróża przechodziła przez ręce różnych rodów szlacheckich, w tym Oleśnickich i Zamoyskich.

Do najważniejszych zabytków Stróży należy kaplica pw. Trójcy Przenajświętszej, wzniesiona w latach 1766–1767 według projektu architekta Josefa Horschla, z fundacji rodziny Zamoyskich. Kaplica wyróżnia się unikalnym, trójkątnym planem i reprezentuje styl barokowy. Otaczający kaplicę drzewostan, w tym pomnikowy jawor o obwodzie pnia około 600 cm, stanowi dodatkową atrakcję przyrodniczą.

W Stróży znajduje się również masowa mogiła żołnierzy z I wojny światowej, upamiętniająca poległych w sierpniu i wrześniu 1914 roku.

Miejscowość pełni funkcję głównego ośrodka gminy, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą, w tym Ośrodkiem Zdrowia, Ochotniczą Strażą Pożarną, Gminną Biblioteką Publiczną oraz świetlicą wiejską. Stróża ma dogodne połączenie drogowe z Kraśnikiem, co sprzyja jej rozwojowi jako ośrodka koncentracji osadnictwa pozarolniczego.

Stróża posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę komunikacyjną, obejmującą sieć dróg powiatowych, w tym drogi o znaczeniu regionalnym: nr 2702 relacji Dzierzkowice - Kraśnik, nr 2722 relacji Kraśnik - Dąbrowa Bór - Popkowice oraz nr 2735 relacji Stróża - Sulów. Układ osadniczy Stróży ma charakter liniowy, koncentrujący się wzdłuż głównej drogi biegnącej na kierunku wschód-zachód, bez znacznej zabudowy rozproszonej.

Stróża-Kolonia

Stróża-Kolonia to miejscowość położona około 4 km od Kraśnika, sąsiadująca bezpośrednio ze Stróżą oraz Karpiówką. Charakteryzuje się obecnością sztucznych zbiorników wodnych – stawów, oraz działalnością związaną z handlem owocami. Dużą część jej obszaru zajmują lasy, co nadaje miejscowości walory przyrodnicze.

W Stróży-Kolonii znajduje się kopiec (mogiła) z powstania styczniowego, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/1042, wraz ze strefą ochronną o promieniu 10 metrów od podstawy kopca. Ponadto, na terenie miejscowości zlokalizowana jest kapliczka z wizerunkiem Matki Boskiej na desce oraz mogiła wojenna z I wojny światowej.

Stróża-Kolonia dysponuje również infrastrukturą edukacyjną i sportową, w tym Szkołą Podstawową, przedszkolem, stadionem sportowym, placem zabaw oraz siłownią napowietrzną. Istniejące stawy rybne i taras widokowy (pozostałości) stanowią dodatkowe atrakcje dla mieszkańców i turystów.

Pod względem infrastruktury komunikacyjnej, Stróża-Kolonia jest dobrze skomunikowana z Kraśnikiem oraz sąsiednimi miejscowościami. Przebiegają tu drogi powiatowe o lokalnym

znaczeniu, w tym nr 2736 relacji Stróża - Blinów oraz nr 2737 relacji Stodków II - Szastarka. Układ osadniczy Stróży-Kolonii ma charakter bardziej rozproszony niż w Stróży, z zabudową skupioną wokół głównych dróg oraz terenów rolniczych.

Obie miejscowości, dzięki swojemu dziedzictwu historycznemu i kulturowemu, a także walorom przyrodniczym, stanowią istotne obszary rewitalizacji w Gminie Kraśnik. Zachowanie i promocja tych wartości mogą przyczynić się do zrównoważonego rozwoju regionu oraz zwiększenia jego atrakcyjności turystycznej.

Stróża- Analiza potrzeb rozwojowych

Stróża zmagają się z różnorodnymi problemami społecznymi, gospodarczymi, przestrzenno-funkcjonalnymi, technicznymi i środowiskowymi, które wymagają interwencji w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Mieszkańcy Stróży wskazują na niewielkie zaangażowanie lokalnej społeczności w życie kulturalne. Istnieje potrzeba stworzenia miejsc do spotkań i integracji, co mogłoby pomóc w budowaniu silniejszego poczucia wspólnoty. Wysoki poziom bezrobocia w regionie wymaga aktywnej interwencji, aby stworzyć przestrzeń sprzyjającą rozwojowi lokalnego rynku pracy oraz aktywizacji mieszkańców.

Niski stopień przedsiębiorczości stanowi istotne wyzwanie. Potrzebna jest stymulacja lokalnej gospodarki poprzez wspieranie inicjatyw przedsiębiorczych, tworzenie przestrzeni sprzyjających działalności gospodarczej i zatrudnieniu lokalnym, np. poprzez zagospodarowanie terenu pod usługi lub małe przedsiębiorstwa. Słabe standardy jakości środowiska to kolejny problem, który należy rozwiązać. Poprawa przestrzeni publicznych, lepsze zagospodarowanie przestrzenne, a także działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, mogą znacząco wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców.

Sołectwo boryka się z niewystarczającym poziomem komunikacyjnym. Oznacza to trudności w dostępie do podstawowych usług i miejsc spotkań. Potrzebne są inwestycje w infrastrukturę transportową, w tym poprawę dróg lokalnych, aby zapewnić lepszy dostęp do usług. Dodatkowo, brak infrastruktury technicznej, takiej jak kanalizacja, wodociągi, czy oświetlenie, również ogranicza możliwości rozwoju sołectwa. Brak odpowiedniej infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, technicznej i społecznej, zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych i seniorów, stanowi poważną przeszkodę w pełnym wykorzystaniu dostępnych zasobów. Należy podjąć działania mające na celu dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb różnych grup społecznych.

Stróża- potencjały

Pomimo wymienionych wyzwań, Stróża posiada również szereg zasobów, które mogą być kluczowe dla rozwoju i rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Stróża posiada obiekty takie jak świetlica wiejska i remiza OSP, które mogą stanowić podstawę do organizacji wydarzeń kulturalnych i społecznych. Zmodernizowanie tych przestrzeni i dostosowanie ich do potrzeb lokalnych może przyczynić się do aktywizacji mieszkańców i zwiększenia ich zaangażowania w życie kulturalne wsi.

Bliskość Kraśnika i dostępność dróg powiatowych pozwalają Stróży na poprawę komunikacji z innymi obszarami, co może sprzyjać rozwojowi gospodarczemu. Ułatwienia w transporcie mogą również poprawić dostęp do usług społecznych, zdrowotnych oraz kulturalnych, co wpłynie na jakość życia mieszkańców.

Stróża- Wzajemne powiązania z sołectwem Stróża-Kolonia

Oba sołectwa mogą wzajemnie wspierać się, aby rozwiązywać problemowe obszary i wykorzystać swoje atuty. Stróża, poprzez swoje obiekty publiczne, może pełnić rolę centrum kultury i integracji społecznej, z kolei Stróża-Kolonia, posiadając walory rekreacyjne, może zyskać na aktywizacji mieszkańców Stróży w zakresie sportu i turystyki. Wspólne organizowanie wydarzeń mogłoby sprzyjać integracji obu społeczności. Stróża może wykorzystać swoje położenie i dostęp do infrastruktury drogowej, aby stymulować rozwój gospodarczy Stróży-Kolonii. Działania, które poprawią poziom przedsiębiorczości w jednym sołectwie, mogą rozciągać się na drugie.

Stróża-Kolonia, dzięki swoim walorom przyrodniczym (stawy rybne, tereny rekreacyjne), może stać się ważnym punktem turystycznym, co może wspierać działalność gospodarczą także w Stróży, zwłaszcza w zakresie usług turystycznych, gastronomicznych i rekreacyjnych. Ponadto, działania ochrony środowiska podejmowane w jednym z sołectw mogą mieć pozytywny wpływ na jakość środowiska w obu miejscowościach.

Stróża-Kolonia- Analiza potrzeb rozwojowych

Stróża-Kolonia boryka się z wieloma problemami, które wymagają rozwiązań w zakresie infrastruktury społecznej, rekreacyjnej, zdrowotnej oraz ochrony środowiska. Małe zaangażowanie społeczności lokalnej w życie kulturalne, wynikające głównie z braku odpowiednich miejsc do spotkań, jest jednym z kluczowych wyzwań. W Stróży-Kolonii brakuje świetlicy wiejskiej, która mogłaby stać się centrum kulturalnym i społecznym dla mieszkańców. Wymaga to stworzenia przestrzeni sprzyjających integracji i organizacji wydarzeń kulturalnych i społecznych.

Niski stopień przedsiębiorczości jest problemem, który wymaga działań stymulujących rozwój lokalnego rynku pracy, poprzez wspieranie przedsiębiorczości, tworzenie przestrzeni do prowadzenia działalności gospodarczej i przyciąganie inwestycji. Stabe standardy jakości środowiska to wyzwanie, z którym zmagają się Stróża-Kolonia. Poprawa jakości przestrzeni publicznych, zarządzanie terenami zielonymi oraz działania na rzecz poprawy jakości powietrza i wody są niezbędne.

Brak odpowiedniej infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, technicznej i społecznej, zwłaszcza dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów, stanowi poważny problem. Stróża-Kolonia potrzebuje modernizacji boisk, siłowni napowietrznych i terenów turystycznych, aby mogły one w pełni służyć mieszkańcom. Podobnie jak w Stróży, w Stróży-Kolonii brakuje infrastruktury, która odpowiadałaby potrzebom różnych grup społecznych, zwłaszcza osób z ograniczoną mobilnością. Ponadto brak odpowiednich rozwiązań w zakresie infrastruktury technicznej (np. wodociągi, kanalizacja) ogranicza możliwości rozwoju sołectwa.

Stróża-Kolonia- Potencjał

Stróża-Kolonia posiada wiele cennych zasobów, które mogą być wykorzystane w celu rozwiązania lokalnych problemów i stymulowania rozwoju sołectwa. Stadion, boisko wielofunkcyjne, siłownia napowietrzna oraz place zabaw to zasoby, które po modernizacji mogą stać się miejscami aktywizacji społecznej. Inwestycje w te obiekty mogłyby poprawić jakość życia mieszkańców oraz stanowić bazę do organizowania wydarzeń sportowych i kulturalnych.

Stawy rybne i inne tereny przyrodnicze stanowią ogromny potencjał turystyczny, który może przyciągnąć turystów i zwiększyć zainteresowanie regionem. Zagospodarowanie tych terenów pozwoli rozwinąć turystykę i rekreację, co z kolei poprawi sytuację gospodarczą.

Stróża-Kolonia- Wzajemne powiązania z Sołectwem Stróża

Stróża i Stróża-Kolonia mają wiele wspólnych zasobów, które mogą się wzajemnie uzupełniać, przyczyniając się do rozwiązywania problemów w obu sołectwach. Mieszkańcy Stróży-Kolonii mogą korzystać z infrastruktury Stróży (np. świetlica, remiza OSP), a mieszkańcy Stróży mogą aktywnie uczestniczyć w wydarzeniach rekreacyjnych organizowanych w Stróży-Kolonii. Poprawa infrastruktury w Stróży-Kolonii, zwłaszcza turystycznej i rekreacyjnej, może przyciągnąć inwestycje i stymulować przedsiębiorczość w obu sołectwach. Tworzenie przestrzeni do rozwoju usług turystycznych, gastronomicznych czy rekreacyjnych wpłynie na rozwój lokalnych firm.

Działania na rzecz poprawy jakości środowiska w Stróży-Kolonii, takie jak zagospodarowanie terenów zielonych, mogą wpłynąć na poprawę jakości życia również w Stróży. Razem oba sołectwa mogą wspierać działania proekologiczne, takie jak segregacja odpadów, zrównoważony rozwój czy ochrona walorów przyrodniczych.

1.3.2. Analiza obszaru rewitalizacji w oparciu o dane statystyczne

Zastosowanie metody desk research

Desk research to metoda badawcza polegająca na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. To badania wtórne, które przeciwstawiają się badaniom pierwotnym.

Wnioski z analizy statystycznej

Analiza statystyczna w niniejszym opracowaniu obejmuje dwa komplementarne etapy. Pierwszy etap polega na przedstawieniu danych nominalnych, obrazujących faktyczne nagromadzenie problemów społecznych i infrastrukturalnych na terenie obszaru rewitalizacji. Drugi etap koncentruje się na analizie wskaźników w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Wskaźniki te, wyliczone na etapie delimitacji, stanowiły kluczowy element metodologii prowadzącej do wyznaczenia obszaru rewitalizacji poprzez konstrukcję wskaźnika syntetycznego. Tym samym, w niniejszej analizie statystycznej wykorzystano dwa z trzech głównych kroków metodologicznych zastosowanych na wcześniejszym etapie delimitacji obszarów problemowych. Należy jednak zaznaczyć, że wskaźnik syntetyczny, choć efektywny w porównywaniu wielu jednostek przestrzennych (jakimi były sołectwa na etapie delimitacji), mógłby okazać się mniej adekwatny i zatracić swoją szczegółowość w kontekście pogłębionego opisu wewnętrznej specyfiki problemów konkretnego, wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Sfera społeczna- analiza danych nominalnych

W obszarze rewitalizacji, obejmującym Stróżę i Stróżę KOLONIĘ, występuje szereg problemów społecznych, które mają istotny wpływ na jakość życia mieszkańców. Analiza wskaźników społecznych wykazuje wyraźne nasilenie problemów związanych z ubóstwem, bezrobociem,

przestępczością oraz niską aktywnością obywatelską, które wymagają szczególnej uwagi i interwencji w ramach działań rewitalizacyjnych.

Ubóstwo w obszarze rewitalizacji nie jest zjawiskiem szerokim, jednakże 2 osoby w Stróży korzystają z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, a w Stróży Kolonii nie odnotowano żadnych przypadków tego problemu. Choć skala ubóstwa jest ograniczona, może być związana z niskimi dochodami mieszkańców oraz ograniczonym dostępem do zasobów lokalnych, które pozwalałyby na poprawę sytuacji materialnej. Problem niepełnosprawności dotyczy łącznie 5 osób, z czego w Stróży 3 osoby, a w Stróży Kolonii 2 osoby. Wysoka liczba osób wymagających pomocy z tego tytułu może wskazywać na braki w dostępności odpowiednich usług rehabilitacyjnych, medycznych i wsparcia w integracji osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne.

Jeśli chodzi o długotrwałe lub ciężkie choroby, w obszarze rewitalizacji 6 osób korzysta z pomocy społecznej. W Stróży jest to 4 osoby, a w Stróży Kolonii 2 osoby. Wysoka liczba osób z poważnymi problemami zdrowotnymi świadczy o potrzebie zwiększenia dostępności do opieki zdrowotnej, rehabilitacyjnej oraz wsparcia osób z przewlekłymi schorzeniami. Problem alkoholizmu dotyczy jednej osoby w Stróży Kolonii, co mimo niewielkiej liczby wskazuje na obecność problemów społecznych, które często nie są łatwe do zdiagnozowania i rozwiązywania w regionach wiejskich.

W obszarze rewitalizacji odnotowano również przypadki bezdomności. Dotyczy to jednej osoby w Stróży Kolonii, co może świadczyć o potrzebie większej uwagi dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w tym osób marginalizowanych. Bezrobocie jest jednym z głównych problemów społecznych w tym regionie, z łączną liczbą 65 osób bezrobotnych, z czego w Stróży 27 osób, a w Stróży Kolonii 38 osób. Bezrobocie jest wynikiem ograniczonego dostępu do rynku pracy, słabej infrastruktury gospodarczej oraz niskiego poziomu inwestycji w sektorze usług, co znacząco utrudnia mieszkańcom znalezienie stałego zatrudnienia i poprawę swojej sytuacji materialnej.

Przestępczość i wykroczenia również stanowią istotny problem. W obszarze rewitalizacji odnotowano łącznie 29 przestępstw i 19 wykroczeń. W Stróży wystąpiło 13 przestępstw, a w Stróży Kolonii 16. Większa liczba przestępstw w Stróży Kolonii może wskazywać na problemy związane z marginalizacją społeczną i niskim poziomem integracji mieszkańców. Przestępstwa te mogą obejmować zarówno wykroczenia, jak i poważniejsze czyny kryminalne, co wpływa na bezpieczeństwo publiczne w regionie. Niska aktywność obywatelska w obszarze rewitalizacji, wyrażająca się frekwencją wyborczą na poziomie 36,09%, wskazuje na brak poczucia wpływu mieszkańców na życie społeczne i publiczne, co może wynikać z problemów z zaufaniem do instytucji i braku poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej.

W regionie zidentyfikowano także łącznie 139 osób ze szczególnymi potrzebami, z czego 59 osób pochodzi ze Stróży, a 80 z Stróży Kolonii. Wysoka liczba osób wymagających wsparcia w różnych formach (np. osoby starsze, niepełnosprawne czy borykające się z problemami zdrowotnymi) wskazuje na konieczność zwiększenia dostępności do usług socjalnych i opiekuńczych, które mogłyby poprawić jakość życia tych osób.

Wszystkie te problemy społeczne, takie jak ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, alkoholizm czy niska aktywność obywatelska, wskazują na konieczność przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych, które mogą pomóc w poprawie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Monitorowanie tych problemów i wdrażanie odpowiednich programów wsparcia społecznego, zdrowotnego i edukacyjnego będą kluczowe dla poprawy sytuacji społecznej w tym regionie.

W formie tabelarycznej przedstawiono porównanie wskaźników dotyczących sfery społecznej dla poszczególnych sołectw, które weszły w skład obszaru rewitalizacji w odniesieniu do średniej dla Gminy.

W przypadku gdy w danym sołectwie przekroczona została wartość średnia dla gminy zostało to oznaczone strzałkami: strzałką „” gdy wskaźnik stanowił destymulantę (obrazował zjawisko negatywne), oraz „” gdy wskaźnik był stymulantą (obrazował zjawisko pozytywne).

Tabela 14. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery społecznej- dane nominalne

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji- Stróża	Obszar rewitalizacji- Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
1	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	2 ↑	2 ↑	0	1.24
2	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	5 ↑	3 ↑	2 ↑	1.94
3	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	6 ↑	4 ↑	2	2.12
4	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	0	0	0	0.12
5	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności	1 ↑	0	1 ↑	0.24
6	Kwota udzielonych świadczeń pomocy społecznej (PLN)	60,805.00 ↑	37,437.27	23,367.73	45,560.80
7	Liczba osób bezrobotnych	65 ↑	27	38 ↑	30.59
8	Liczba bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia	20 ↑	7	13	14.47
9	Liczba przestępstw	29 ↑	13 ↑	16 ↑	8.21
10	Liczba wykroczeń	19 ↑	10 ↑	9 ↑	5.88
11	Przestępstwa kryminalne	14 ↑	10 ↑	4	4.18
12	Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami	139 ↑	59	80	88.71
13	Frekwencja w wyborach parlamentarnych 2024 (%)	71.82%	68.30% ↓	68.70%	68.66%

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji-Stróża	Obszar rewitalizacji-Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
14	Średni wynik egzaminu ósmoklasisty	-	-	-	61.09
15	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (NGO)	4	3	1 ↓	1.47
16	Kwota uzyskana na fundusz sołecki (PLN)	38,088.91	45,710.58	48,116.40	26,212.39

Źródło: Na podstawie „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”

Sfera społeczna- analiza danych przeliczonych na 1000 mieszkańców

W obszarze rewitalizacji zaobserwowane problemy społeczno-gospodarcze są głównie związane z ubóstwem, bezrobociem, problemami zdrowotnymi, przestępczością, niską aktywnością obywatelską oraz ograniczonymi zasobami w zakresie organizacji pozarządowych i funduszy sołeckich. Problemy te wpływają negatywnie na jakość życia mieszkańców, a ich nasilenie różni się w zależności od poszczególnych sołectw. Analiza tych zjawisk zaczyna się od ogólnych wskaźników dla obszaru rewitalizacji, a następnie szczegółowo odnosi się do wyników dla Stróży i Stróży Kolonii.

W obszarze rewitalizacji wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa wynosi średnio 3,23 na 1000 mieszkańców. Ubóstwo stanowi jeden z głównych problemów, który prowadzi do zwiększonego zapotrzebowania na pomoc społeczną. W Stróży wskaźnik ten wynosi 2,67, co wskazuje na stosunkowo niższy poziom ubóstwa w porównaniu do średniej dla obszaru rewitalizacji. Stróża Kolonia posiada wskaźnik 0,00, co może sugerować brak dokumentacji lub bardzo niską liczbę osób objętych pomocą w tej kategorii.

Problemy zdrowotne, takie jak niepełnosprawności i przewlekłe choroby, także są wyzwaniem w tym regionie. Wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w obszarze rewitalizacji wynosi średnio 3,49 na 1000 mieszkańców, a z powodu przewlekłych chorób 2,06 na 1000 mieszkańców. Problemy zdrowotne mogą wskazywać na niedostateczną dostępność usług medycznych i rehabilitacyjnych w regionie, co ogranicza aktywność zawodową i społeczną mieszkańców. W Stróży wskaźnik osób z niepełnosprawnościami wynosi 4,01, co jest wyższe niż średnia dla obszaru rewitalizacji, co może sugerować specyficzne potrzeby w tym zakresie. W Stróży Kolonii wskaźnik ten wynosi 1,78, co jest stosunkowo niską wartością, co może świadczyć o mniejszej liczbie osób z niepełnosprawnościami lub braku pełnych danych w tej kategorii.

Bezrobocie stanowi poważny problem w obszarze rewitalizacji, gdzie wskaźnik wynosi średnio 37,84 osób na 1000 mieszkańców. W Stróży wskaźnik bezrobocia wynosi 36,05 na 1000 mieszkańców, co jest stosunkowo bliskie średniej, wskazując na średni poziom trudności w dostępie do rynku pracy. W Stróży Kolonii wskaźnik bezrobocia wynosi 33,75 na 1000 mieszkańców, co sugeruje mniejszy problem z bezrobociem w porównaniu do Stróży, ale nadal pozostaje to wartość wyższa niż średnia gminy. Bezrobocie jest jednym z kluczowych czynników prowadzących do ubóstwa oraz innych problemów społecznych i zdrowotnych.

Przestępczość i wykroczenia stanowią kolejny poważny problem w obszarze rewitalizacji. Wskaźnik przestępstw w regionie wynosi średnio 12,01 na 1000 mieszkańców, a wykroczeń 9,88 na 1000 mieszkańców. Wzrost liczby przestępstw i wykroczeń może wskazywać na marginalizację niektórych grup społecznych, słabą integrację oraz brak skutecznych działań prewencyjnych. W Stróży wskaźnik przestępstw wynosi 17,36 na 1000 mieszkańców, co jest wyższe niż średnia dla gminy i sugeruje problemy z integracją społeczną oraz działaniami prewencyjnymi. W Stróży Kolonii wskaźnik ten wynosi 14,21 na 1000 mieszkańców, co także wskazuje na wyższy poziom przestępczości w porównaniu do średniej, choć nieco niższy niż w Stróży, co może sugerować potrzebę wdrożenia działań prewencyjnych, takich jak wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania antyprzestępcze.

Niska aktywność obywatelska, wyrażająca się w frekwencji wyborczej, również stanowi istotny problem w regionie rewitalizacji. Średnia frekwencja wyborcza w obszarze rewitalizacji wynosi 59,89%, co wskazuje na stosunkowo niski poziom zaangażowania obywatelskiego. W Stróży frekwencja wynosi 35,73%, co jest znacznie poniżej średniej gminy i wskazuje na niską aktywność obywatelską, co może być wynikiem poczucia braku wpływu na decyzje lokalne. W Stróży Kolonii frekwencja wynosi 36,09%, co jest zbliżone do wyników Stróży, również wskazując na niską aktywność obywatelską i brak zaangażowania w procesy demokratyczne.

Organizacje pozarządowe odgrywają istotną rolę w wspieraniu działań społecznych, jednak ich liczba w obszarze rewitalizacji jest stosunkowo niska, średnio wynosi 2,87 na 1000 mieszkańców. W Stróży liczba organizacji wynosi 4,01 na 1000 mieszkańców, co jest stosunkowo wysoką wartością i może wskazywać na większe zaangażowanie mieszkańców w działalność pozarządową. Z kolei w Stróży Kolonii liczba organizacji wynosi jedynie 0,89 na 1000 mieszkańców, co wskazuje na znacznie mniejsze zaangażowanie w działalność pozarządową i brak silnej obecności organizacji społecznych.

Ograniczone zasoby finansowe stanowią dodatkowy problem, który wpływa na możliwość realizacji projektów rewitalizacyjnych. Średnia kwota uzyskana na fundusz sołecki w obszarze rewitalizacji wynosi 86 337,92 PLN, co stanowi istotne wsparcie dla rozwoju infrastruktury i organizacji lokalnych przedsięwzięć. W Stróży kwota ta wynosi 61 028,81 PLN, co jest wartością poniżej średniej i może sugerować ograniczone możliwości finansowe tego sołectwa. W Stróży Kolonii kwota ta wynosi jedynie 42 732,15 PLN, co wskazuje na jeszcze mniejsze możliwości finansowe, co może utrudniać realizację projektów rewitalizacyjnych w tym sołectwie.

Tabela 15. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery społecznej (przeliczone na 1000 mieszkańców)

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji-Stróża	Obszar rewitalizacji-Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
1.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	1,00	2,67	0,00	3,23
2.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	2,92	4,01 ↑	1,78	3,49

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji-Stróża	Obszar rewitalizacji-Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
3.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	3,69 ↑	5,34 ↑	1,78	2,06
4.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	0,05	0,00	0,89 ↑	0,06
5.	Kwota udzielonych świadczeń pomocy społecznej (zł)	35 367,94 ↑	49 983 ↑	20 752,87	33 031,48
6.	Liczba osób bezrobotnych	34,90	36,05	33,75	37,84
7.	Liczba bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia	10,45	9,35	11,55 ↑	11,48
8.	Liczba przestępstw	15,79 ↑	17,36 ↑	14,21 ↑	12,01
9.	Liczba wykroczeń	10,17 ↑	13,35 ↑	7,99	9,88
10.	Przestępstwa kryminalne	2,45 ↑	1,34	3,55 ↑	1,95
11.	Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami (na 1000 mieszkańców)	74,91 ↑	78,77 ↑	71,05 ↑	45,81
12.	Frekwencja w wyborach parlamentarnych 2024 (%)	35,73	36,09	34,12 ↓	34,89
13.	Średni wynik egzaminu ósmoklasisty	68,30	68,70	59,89	59,89
14.	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (NGO)	4,01	0,89	2,87	2,87
15.	Kwota uzyskana na fundusz sołecki (zł)	51 880,48 ↓	61 028,81 ↓	42 732,15 ↓	86 337,92

Źródło: Na podstawie „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik

Sfera społeczna- określenie przyczyn negatywnych zjawisk występujących w obszarze rewitalizacji.

W analizie problemów społecznych w obszarze rewitalizacji, opartych na danych rzeczywistych oraz przeliczeniach wskaźników na 1000 mieszkańców, zidentyfikowane zostały kluczowe czynniki wpływające na obecny stan rzeczy. Problemy te dotyczą głównie ubóstwa, bezrobocia, przestępczości, zdrowia oraz niskiej aktywności obywatelskiej, a ich źródła związane są z różnymi czynnikami społeczno-gospodarczymi. Wskaźniki wskazują na poważne trudności w dostępie do rynku pracy, problemami zdrowotnymi oraz niedostateczną integracją społeczną, co wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych w tym obszarze.

Wysoki wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w obszarze rewitalizacji, który wynosi średnio 3,23 na 1000 mieszkańców, wskazuje na istotny problem związany z ubóstwem, mający wpływ na jakość życia mieszkańców. Chociaż w Stróży wskaźnik ten jest niższy (2,67 na 1000 mieszkańców), w Stróży Kolonii brak danych może sugerować niewielką liczbę osób objętych pomocą społeczną lub niepełną dokumentację. Problem ubóstwa w regionie może być wynikiem trudności w dostępie do pracy oraz niskiej aktywności gospodarczej, a także problemów zdrowotnych, które ograniczają zdolność do pełnego uczestnictwa w rynku pracy. Taki stan rzeczy prowadzi do zwiększonego zapotrzebowania na pomoc społeczną, co wskazuje na potrzebę wsparcia w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy oraz inwestycji w infrastrukturę społeczną.

W obszarze zdrowia, wysokie wskaźniki osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności (średnio 3,49 na 1000 mieszkańców) oraz przewlekłych chorób (2,06 na 1000 mieszkańców) wskazują na problemy w dostępie do odpowiednich usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych. W Stróży wskaźnik osób z niepełnosprawnościami (4,01 na 1000 mieszkańców) jest wyższy niż średnia dla obszaru rewitalizacji, co może sugerować większe zapotrzebowanie na tego rodzaju pomoc. W Stróży Kolonii, z wynikiem 1,78, wskaźnik ten jest niższy, co może wynikać z braku pełnych danych lub mniejszej liczby osób z niepełnosprawnościami. Wysokie wskaźniki zdrowotne mogą również świadczyć o braku odpowiednich placówek zdrowotnych lub ich niedostosowaniu do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością, co ogranicza aktywność zawodową i społeczną mieszkańców.

Problem bezrobocia jest kolejnym istotnym czynnikiem wpływającym na sytuację społeczną w obszarze rewitalizacji. Wysoki poziom bezrobocia, wynoszący średnio 37,84 osoby na 1000 mieszkańców, prowadzi do ubóstwa oraz pogłębia problemy zdrowotne i społeczne. W Stróży wskaźnik bezrobocia wynosi 36,05 na 1000 mieszkańców, co jest bliskie średniej, podczas gdy w Stróży Kolonii wynosi on 33,75 na 1000 mieszkańców, co wskazuje na mniejszy problem z bezrobociem, ale nadal jest to wartość wyższa niż średnia dla gminy. Wysokie bezrobocie jest wynikiem braku zróżnicowanej oferty zatrudnienia w regionie, co sprawia, że mieszkańcy mają ograniczony dostęp do stabilnych miejsc pracy, co z kolei wpływa na ich sytuację materialną i społeczną.

Wzrost liczby przestępstw i wykroczeń w obszarze rewitalizacji (średnio 12,01 na 1000 mieszkańców dla przestępstw oraz 9,88 na 1000 mieszkańców dla wykroczeń) wskazuje na problemy związane z integracją społeczną oraz niedostatecznymi działaniami prewencyjnymi. W Stróży wskaźnik przestępstw wynosi 17,36 na 1000 mieszkańców, co jest wyższe niż średnia dla gminy, a w Stróży Kolonii wskaźnik ten wynosi 14,21 na 1000 mieszkańców, co także jest wartością wyższą. Podwyższony poziom przestępczości może wynikać z marginalizacji niektórych grup społecznych oraz braku skutecznych działań prewencyjnych. Może to również być wynikiem zaniedbań w zakresie estetyki przestrzeni, braku odpowiedniego zagospodarowania terenów oraz niedostatecznej integracji społecznej. Wzrost przestępczości może także wiązać się z

problemami zdrowotnymi i społecznymi, które ograniczają możliwości aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym.

Niska aktywność obywatelska, wyrażona w niskiej frekwencji wyborczej (35,73% w Stróży i 36,09% w Stróży Kolonii), wskazuje na brak zaangażowania społecznego, szczególnie wśród osób starszych, dzieci i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Taki stan może wynikać z braku zaufania do instytucji publicznych oraz poczucia wykluczenia, co prowadzi do niskiej aktywności obywatelskiej. Zjawisko to jest również związane z ogólnym brakiem zaangażowania społecznego, co widać w liczbie organizacji pozarządowych, której średnia w obszarze rewitalizacji wynosi tylko 2,87 na 1000 mieszkańców. Choć w Stróży wskaźnik ten jest wyższy (4,01 na 1000 mieszkańców), w Stróży Kolonii liczba organizacji wynosi tylko 0,89 na 1000 mieszkańców, co wskazuje na mniejsze zaangażowanie lokalnej społeczności w działalność pozarządową.

Wszystkie te czynniki — ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, problemy zdrowotne oraz niska aktywność społeczna — są ze sobą powiązane i mają swoje źródła w trudnej sytuacji społeczno-gospodarczej regionu. Działania rewitalizacyjne, które poprawią dostęp do pracy, zwiększą wsparcie dla osób z problemami zdrowotnymi, będą sprzyjały poprawie estetyki przestrzeni oraz integracji społecznej, mogą skutecznie wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców.

Sfera społeczna- podsumowanie

Główne problemy społeczne w obszarze rewitalizacji: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, alkoholizm, problemy zdrowotne, niska aktywność obywatelska, brak organizacji pozarządowych, niski poziom funduszy sołeckich.

Powiązania problemów wewnątrz obszaru rewitalizacji (Stróża i Stróża Kolonia): Stróża – wyższy wskaźnik bezrobocia, przestępczości, osób z niepełnosprawnościami, niska aktywność obywatelska; Stróża Kolonia – wyższy wskaźnik przestępczości, większa liczba osób korzystających z pomocy społecznej w zakresie ubóstwa.

Przyczyny występowania problemów: trudności w dostępie do rynku pracy, ograniczone inwestycje w infrastrukturę gospodarczą i społeczną, brak odpowiednich usług zdrowotnych, marginalizacja społeczna, niskie zasoby finansowe w gminie.

Propozycje kategorii przedsięwzięć: poprawa dostępności usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych, zwiększenie liczby miejsc pracy, inwestycje w infrastrukturę społeczną, wzrost aktywności obywatelskiej, wsparcie organizacji pozarządowych, zwiększenie funduszy sołeckich. Projekty zaplanowane: poprawa dostępności usług socjalnych i zdrowotnych, wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej, inwestycje w lokalne inicjatywy społeczne, rozwój infrastruktury.

Sfera gospodarcza- analiza danych nominalnych

Obszar rewitalizacji, obejmujący Stróżę i Stróża Kolonię, charakteryzuje się łączną liczbą 82 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Z tej liczby 35 podmiotów przypada na Stróżę, a 47 podmiotów na Stróża Kolonię. W porównaniu do średniej liczby podmiotów gospodarczych dla całej gminy, która wynosi 17,625 na sołectwo, obszar ten wyróżnia się wyższym poziomem aktywności gospodarczej.

W ciągu ostatnich lat na tym terenie zarejestrowano 2 nowe podmioty gospodarcze, po jednym w Stróży i Stróży Kolonii, co wskazuje na niską liczbę nowozarejestrowanych firm w regionie. Z kolei 4 podmioty gospodarcze zostały wyrejestrowane, po 2 w Stróży oraz 2 w Stróży Kolonii. Tak niewielka liczba wyrejestrowanych firm może sugerować, że obszar ten nie doświadcza dużych fluktuacji gospodarczych w tym zakresie.

Dodatkowo, w Stróży i Stróży Kolonii 82 osoby prowadzą działalność gospodarczą, co stanowi sumę dla obu miejscowości. Jest to zgodne z średnią wartością dla całej gminy, która wynosi 17,625 osób na sołectwo. Wskazuje to na stabilność sektora przedsiębiorczości w obszarze rewitalizacji, choć brak większej liczby nowo powstałych podmiotów może świadczyć o ograniczonym rozwoju gospodarczym w tym regionie.

Tabela 16. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery gospodarczej dane nominalne

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji- Stróża	Obszar rewitalizacji- Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
1	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	82	35	47	17.625
2	Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	1	0 ↓	1	0.3125
3	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych	4 ↑	2 ↑	2 ↑	1.3125
4	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	82	35	47	17.625

Źródło: Na podstawie „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji Gminy Kraśnik”.

W obszarze rewitalizacji, obejmującym sołectwa Stróża i Stróża Kolonia, wskaźniki gospodarcze i społeczne prezentują zróżnicowaną sytuację.

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w obszarze rewitalizacji wynosi 46,73 na 1000 mieszkańców, co stanowi wartość zbliżoną do średniej dla gminy (40,71). Sołectwo Stróża osiągnęło wynik 46,73 na 1000 mieszkańców, natomiast Stróża Kolonia 41,74. Różnica ta wskazuje na pewne zróżnicowanie w poziomie aktywności gospodarczej pomiędzy tymi dwoma sołectwami.

W kwestii nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych, w obszarze rewitalizacji odnotowano 0,44 nowo zarejestrowanych podmiotów na 1000 mieszkańców. W Stróży nie zarejestrowano żadnych nowych firm, a w Stróży Kolonii wynik ten wyniósł 0,89 na 1000 mieszkańców. Wartość ta jest bliska średniej dla gminy, która wynosi 0,73.

Jeśli chodzi o wyrejestrowane podmioty gospodarcze, w obszarze rewitalizacji odnotowano 4,45 wyrejestrowanych podmiotów na 1000 mieszkańców. Sołectwo Stróża zanotowało 2,67 wyrejestrowanych podmiotów, natomiast Stróża Kolonia 1,78. Te dane wskazują na różnice w dynamice firm, jednak w obydwu przypadkach wskaźnik ten jest wyższy od średniej gminnej, która wynosi 2,72.

W kontekście osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, wskaźnik w obszarze rewitalizacji wynosi 46,73 na 1000 mieszkańców, co jest równoważne z liczbą podmiotów gospodarczych. Stróża i Stróża Kolonia mają identyczną liczbę osób prowadzących działalność – 46,73 na 1000 mieszkańców w Stróży oraz 41,74 na 1000 mieszkańców w Stróży Kolonii. Jest to wartościowe dla porównania, ponieważ wskazuje na dużą koncentrację działalności gospodarczej na poziomie osób fizycznych.

Na koniec, wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 10,14 dla obszaru rewitalizacji. W Stróży wskaźnik ten wynosi 10,14, podczas gdy w Stróży Kolonii jest to 5,92, co pokazuje, że w Stróży proporcjonalnie więcej osób prowadzi działalność gospodarczą w stosunku do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Średnia dla gminy w tym zakresie wynosi 23,71, co wskazuje na wyraźne zróżnicowanie w porównaniu do reszty sołectw.

W podsumowaniu, obszar rewitalizacji, czyli Stróża i Stróża Kolonia, wykazuje aktywność gospodarczą na poziomie nieco wyższym niż średnia gminna, jednak wartości te są zróżnicowane pomiędzy poszczególnymi wskaźnikami i sołectwami.

Sfera gospodarcza- analiza danych przeliczonych na 1000 mieszkańców

Tabela 17. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery gospodarczej (przeliczone na 1000 mieszkańców)

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji- Stróża	Obszar rewitalizacji- Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
1	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	46,73	46,73	41,74	40,71
2	Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	0,44 ↓	0,00 ↓	0,89 ↓	0,73
3	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych	4,45 ↑	2,67	1,78	2,72
4	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	46,73	46,73	41,74	40,71

5	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	10,14 ↓	10,14 ↓	5,92 ↓	23,71
---	---	---------	---------	--------	-------

Źródło: Na podstawie „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”

Sfera gospodarcza- określenie przyczyn negatywnych zjawisk występujących w obszarze rewitalizacji.

W obszarze rewitalizacji, obejmującym Stróżę i Stróżę Kolonię, sytuacja gospodarcza, oparta na dostępnych wskaźnikach, wskazuje na istotne wyzwania, które wpływają na rozwój regionu. Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w obydwu sołectwach, wynosząca 46,73 na 1000 mieszkańców dla obszaru rewitalizacji, może sugerować pewną aktywność gospodarczą, jednak ta liczba nie jest wystarczająca, aby zaspokoić potrzeby rynku pracy i zwiększyć zatrudnienie. W szczególności, w Stróży, mimo że wskaźnik podmiotów gospodarczych wynosi również 46,73 na 1000 mieszkańców, w Stróży Kolonii wartość ta jest niższa, 41,74 na 1000 mieszkańców, co może sugerować niższy poziom przedsiębiorczości i mniejsze możliwości dla rozwoju lokalnej gospodarki.

Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w obszarze rewitalizacji stanowią jedynie 0,44 na 1000 mieszkańców, co wskazuje na bardzo ograniczoną dynamikę wzrostu liczby przedsiębiorstw. W Stróży nie zarejestrowano żadnych nowych firm, natomiast w Stróży Kolonii wartość ta wynosi 0,89 na 1000 mieszkańców, co jest wartością stosunkowo niską, ale nieco wyższą niż w Stróży. Taki niski poziom nowo zarejestrowanych firm może być wynikiem braku zachęt do zakupu lub wynajmu lokali użytkowych, niskiego popytu na usługi, a także ograniczonej dostępności finansowania dla nowych przedsiębiorstw. Warto również zauważyć, że brak nowych rejestracji może oznaczać, iż region nie przyciąga nowych inwestycji gospodarczych, co w dłuższej perspektywie może wpływać na rozwój regionu.

Pod względem wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych, w obszarze rewitalizacji wskaźnik wynosi 4,45 na 1000 mieszkańców, co jest wynikiem wyższym niż średnia dla gminy. W Stróży wskaźnik wyrejestrowanych podmiotów wynosi 2,67 na 1000 mieszkańców, a w Stróży Kolonii 1,78 na 1000 mieszkańców. Oznacza to, że w Stróży zarejestrowano więcej wyrejestrowanych firm, co może wskazywać na trudności w utrzymaniu działalności gospodarczej w tym sołectwie, być może z powodu niewielkiego popytu na usługi lub problemów finansowych przedsiębiorstw. Mniejszy wskaźnik wyrejestrowanych firm w Stróży Kolonii może wskazywać na bardziej stabilny sektor przedsiębiorczości w tej miejscowości.

Z kolei wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi w obszarze rewitalizacji 46,73 na 1000 mieszkańców, co jest zgodne z ogólnym poziomem przedsiębiorczości. W Stróży wynik ten również wynosi 46,73, a w Stróży Kolonii 41,74. Wyniki te wskazują, że w obydwu sołectwach przedsiębiorczość jest w dużej mierze oparta na działalności jednoosobowej, co może ograniczać dynamikę rozwoju sektora gospodarczego i jego wpływ na większą liczbę miejsc pracy.

Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w obszarze rewitalizacji wynosi 10,14, co pokazuje relatywnie niską aktywność zawodową wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym. W Stróży wskaźnik ten wynosi 10,14, a w

Stróży Kolonii 5,92. Niższy wynik w Stróży Kolonii może wynikać z mniejszego zaangażowania mieszkańców w aktywności gospodarczej, co może wiązać się z brakiem atrakcyjnych możliwości zatrudnienia lub mniejszymi zasobami lokalnymi do prowadzenia własnych działalności gospodarczych.

Wszystkie te dane wskazują na wyraźną potrzebę rozwoju sektora gospodarki w obszarze rewitalizacji. Niski poziom nowo zarejestrowanych firm, ograniczona liczba podmiotów gospodarczych, jak również wysokie wskaźniki wyrejestrowanych firm sugerują, że region może borykać się z problemami związanymi z brakiem odpowiednich warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. Brak nowych inwestycji, a także problemy z utrzymaniem istniejących firm, mogą ograniczać możliwości rozwoju rynku pracy, co wpływa na sytuację mieszkańców. W tym kontekście obszar rewitalizacji wymaga działań, które stymulowałyby rozwój przedsiębiorczości oraz poprawiłyby warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.

Sfera gospodarcza- podsumowanie

Główne problemy społeczne w obszarze rewitalizacji: niska liczba nowo zarejestrowanych firm, dominacja jednoosobowych działalności gospodarczych, brak atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, ograniczona dynamika wzrostu liczby przedsiębiorstw, niska aktywność zawodowa mieszkańców, szczególnie w Stróży Kolonii.

Powiązania problemów wewnątrz obszaru rewitalizacji (Stróża i Stróża Kolonia): Stróża ma wyższą liczbę podmiotów gospodarczych, ale także więcej wyrejestrowanych firm, Stróża Kolonia ma mniejszą liczbę firm, ale stabilniejszy sektor przedsiębiorczości, różnice w dynamice wzrostu gospodarczego pomiędzy tymi sołectwami.

Przyczyny występowania problemów: brak zachęt do zakupu lub wynajmu lokali użytkowych, niski popyt na usługi, ograniczona dostępność finansowania dla nowych firm, brak nowych inwestycji gospodarczych, mniejsze zasoby lokalowe, brak atrakcyjnych możliwości zatrudnienia w Stróży Kolonii.

Propozycje kategorii przedsięwzięć: poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni miejskich, co może zwiększyć atrakcyjność obszaru dla inwestorów i przedsiębiorców, wpływając na rozwój lokalnej gospodarki, Modernizacja obiektów użyteczności publicznej – poprawa dostępności usług publicznych przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców i może wpłynąć na rozwój sektora usługowego, Integracja społeczna – inicjatywy wspierające współpracę i integrację różnych grup społecznych, w tym międzypokoleniową, mogą sprzyjać tworzeniu nowych form działalności gospodarczej, np. usług społecznych, Rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej – poprawa dostępu do przestrzeni do aktywności fizycznej i rekreacji, co może przyczynić się do wzrostu turystyki oraz zwiększenia zapotrzebowania na usługi w tym sektorze, Rozwój infrastruktury turystycznej – inwestycje w turystykę mogą stworzyć nowe możliwości dla działalności gospodarczej, przyciągając turystów i inwestycje do regionu.

Sfera środowiskowa- analiza danych nominalnych

Tabela przedstawia dane dotyczące dwóch kluczowych problemów środowiskowych w obszarze rewitalizacji, obejmującym Stróżę i Stróżę KOLONIĘ, oraz w szerszym kontekście gminy Kraśnik. Pierwszym z tych problemów jest liczba dzikich wysypisk śmieci, a drugim - obecność wyrobów zawierających azbest.

W przypadku dzikich wysypisk śmieci, obszar rewitalizacji charakteryzuje się jednym wysypiskiem, które znajduje się w Stróży. W Stróży Kolonii nie odnotowano wystąpienia dzikich wysypisk. W porównaniu do innych sołectw w gminie, średnia wartość dla wszystkich miejscowości wynosi 0,23 dzikiego wysypiska na sołectwo.

W odniesieniu do wyrobów zawierających azbest, całkowita ilość dla obszaru rewitalizacji wynosi 915,30 ton. Stróża ma 447,54 tony wyrobów azbestowych, natomiast Stróża Kolonia 467,76 ton. W kontekście gminy, średnia wartość wyrobów azbestowych na sołectwo wynosi 268,87 ton.

Sytuacja w obszarze rewitalizacji wskazuje na obecność problemów środowiskowych, z wyraźnym wskazaniem na Stróżę jako miejsce występowania dzikich wysypisk, a także istotną ilość wyrobów zawierających azbest w obu sołectwach.

Tabela 18. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery gospodarczej dane nominalne

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji-Stróża	Obszar rewitalizacji-Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
1	Liczba występujących dzikich wysypisk śmieci	1,00 ↑	1,00 ↑	0,00	0,23
2	Ilość wyrobów zawierających azbest (w tonach)	915,30 ↑	447,54 ↑	467,76 ↑	268,87

Źródło: Na podstawie „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”

Sfera środowiskowa- analiza danych przeliczonych na 1000 mieszkańców

W obszarze rewitalizacji, obejmującym sołectwa Stróża i Stróża-Kolonia, zaobserwowano umiarkowane natężenie problemów środowiskowych w zakresie nielegalnych wysypisk śmieci oraz obecności wyrobów zawierających azbest. Średnia ważona liczby dzikich wysypisk śmieci w tym obszarze wynosi 0,05 na 1000 mieszkańców, co stanowi wartość minimalnie niższą od średniej dla całej gminy, wynoszącej 0,06. W Stróży zidentyfikowano wysypiska na poziomie 0,13 na 1000 mieszkańców, natomiast w Stróży-Kolonii nie stwierdzono ich obecności. Dane te wskazują na relatywnie niskie nasilenie tego problemu w skali obszaru rewitalizacji.

W zakresie ilości wyrobów zawierających azbest, sytuacja w obszarze rewitalizacji kształtuje się również na niższym poziomie niż przeciętna gminna. Średnia ważona dla Stróży i Stróży-Kolonii wynosi 48,94 ton na 1000 mieszkańców, podczas gdy średnia dla całej gminy to 69,67 ton. W Stróży wskaźnik ten wynosi 59,75 ton, natomiast w Stróży-Kolonii – 41,54 tony. Choć problem ten jest obecny w obu sołectwach, jego skala w obrębie obszaru rewitalizacji jest zauważalnie niższa niż w większości pozostałych sołectw gminy. Dane te pozwalają na określenie stopnia obciążenia środowiskowego obszaru rewitalizacji w porównaniu do reszty gminy, stanowiąc ważny element oceny jego aktualnej sytuacji.

Tabela 19. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery środowiskowej- dane w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Stróża	Stróża-Kolonia	Średnia dla Gminy
1	Liczba występujących dzikich wysypisk śmieci (na 1000 mieszkańców)	0,05	0,13 ↑	0,00	0,06
2	Ilość wyrobów zawierających azbest (w tonach na 1000 mieszkańców)	48,94	59,75	41,54	69,67

Źródło: Na podstawie „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Sfera środowiskowa- określenie przyczyn negatywnych zjawisk występujących w obszarze rewitalizacji.

Problemy środowiskowe zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji, obejmującym sołectwa Stróża i Stróża Kolonia, wynikają z kilku nakładających się na siebie przyczyn, które można powiązać zarówno z ograniczeniami infrastrukturalnymi, jak i deficytami o charakterze społecznym i organizacyjnym.

Jednym z najistotniejszych problemów jest bardzo wysoki poziom nagromadzenia wyrobów zawierających azbest – łącznie w obu sołectwach znajduje się ponad 915 ton tego niebezpiecznego materiału, co stanowi znacznie powyżej średniej dla całej gminy. Sytuacja ta wskazuje na wieloletnie zaniedbania w zakresie demontażu i utylizacji azbestu, wynikające prawdopodobnie z braku skutecznej polityki lokalnej w tym zakresie. Utrzymujący się przez lata brak dostatecznych środków finansowych, ograniczona dostępność do programów dofinansowania demontażu oraz niski poziom świadomości społecznej na temat szkodliwości tego materiału doprowadziły do obecnego stanu rzeczy.

Dodatkowo, w Stróży zidentyfikowano jedno z trzech dzikich wysypisk występujących na terenie całej gminy, co w przeliczeniu na liczbę mieszkańców stanowi najwyższy wskaźnik. Problem ten wskazuje nie tylko na deficyty w zakresie infrastruktury komunalnej – takie jak niewystarczająca liczba punktów selektywnej zbiórki odpadów czy ograniczony system odbioru odpadów nietypowych – ale również na niski poziom kultury ekologicznej. Brak odpowiednich nawyków oraz niedostateczna edukacja w zakresie ochrony środowiska mogą prowadzić do nielegalnego i niekontrolowanego pozbywania się odpadów.

Warto także zwrócić uwagę na kontekst społeczny i organizacyjny, w którym funkcjonują obie miejscowości. Niski poziom aktywności obywatelskiej i brak organizacji pozarządowych ograniczają możliwości podejmowania oddolnych inicjatyw proekologicznych. Brakuje podmiotów, które mogłyby prowadzić kampanie informacyjne, organizować lokalne akcje sprzątania czy wpływać na decyzje władz lokalnych w zakresie polityki środowiskowej.

Na stan środowiska w obszarze rewitalizacji wpływa również jego peryferyjne położenie oraz wynikająca z tego marginalizacja inwestycyjna. Obszary te rzadziej obejmowane są kompleksowymi projektami modernizacyjnymi, co prowadzi do utrzymywania się niekorzystnych warunków przez długie lata. W efekcie problemy środowiskowe – takie jak zalegający azbest i

dzikie wysypiska – nie tylko pozostają nierozwiązane, ale z czasem pogłębiają się i zwiększają ryzyko negatywnych skutków zdrowotnych oraz społecznych dla mieszkańców.

Sfera środowiskowa- podsumowanie

1. Główne problemy społeczne w obszarze rewitalizacji: wysoki poziom nagromadzenia wyrobów zawierających azbest, występowanie dzikich wysypisk śmieci (szczególnie w Stróży), niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, ograniczona infrastruktura komunalna (niedobór punktów selektywnej zbiórki odpadów), niewystarczający dostęp do programów demontażu i utylizacji azbestu.

2. Powiązania problemów wewnątrz obszaru rewitalizacji (Stróża i Stróża Kolonia):

problemy środowiskowe obecne w obu sołectwach, dzikie wysypisko tylko w Stróży – największe natężenie problemu w przeliczeniu na mieszkańca, azbest występuje w znacznej ilości w obu sołectwach – łącznie ponad 915 ton, problemy wynikają z podobnych przyczyn strukturalnych, komplementarność problemów – różna intensywność, ale wspólne źródła i skutki.

3. Przyczyny występowania problemów: wielopokoleniowe zaniedbania w zakresie utylizacji materiałów niebezpiecznych, brak skutecznych polityk lokalnych dotyczących ochrony środowiska, niedostateczna edukacja ekologiczna, niski poziom aktywności obywatelskiej i brak organizacji pozarządowych, peryferyjne położenie obszaru i marginalizacja inwestycyjna.

4. Propozycje kategorii przedsięwzięć (projekty zaplanowane): rewitalizacja przestrzeni publicznej w Stróży, integracja międzypokoleniowa z komponentem edukacji ekologicznej, modernizacja strefy rekreacyjno-sportowej w Stróży-Kolonii, rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w Stróży-Kolonii.

Jak wskazują dane⁴ pozyskane z Urzędu Gminy, najczęściej występującymi problemami w obszarze rewitalizacji były:

- Wysoki odsetek dróg i chodników wymagających generalnych remontów (liczba przekroczeń wartości średniej w sołectwach objętych obszarem rewitalizacji: 7),
- Wysoki stopień degradacji przestrzeni publicznych (liczba przekroczeń wartości średniej w sołectwach objętych obszarem rewitalizacji: 7),
- Niewystarczająca liczba linii komunikacji zbiorowej (liczba przekroczeń wartości średniej w sołectwach objętych obszarem rewitalizacji: 8),
- Ograniczony dostęp do placówek opieki zdrowotnej (liczba przekroczeń wartości średniej w sołectwach objętych obszarem rewitalizacji: 6)

Sfera przestrzenno-funkcjonalna- analiza danych nominalnych

Obszar rewitalizacji, obejmujący sołectwa Stróża i Stróża-Kolonia, charakteryzuje się zróżnicowanym poziomem dostępności infrastruktury oraz występowaniem wyraźnych problemów przestrzennych i technicznych. Średnia odległość od przychodni podstawowej opieki zdrowotnej dla tego obszaru wynosi 1,5 km, co jest znacząco niższą wartością w porównaniu do

⁴ Dane zgodnie z Raportem diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik. Do celów analizy przyjęto wskaźnik na 1 000 mieszkańców.

średniej gminnej, która wynosi 3,69 km. Również dostęp do przystanków komunikacji publicznej kształtuje się korzystniej – średnia odległość w obszarze rewitalizacji to 1,45 km, przy średniej gminnej 1,63 km.

W zakresie dostępu do infrastruktury sportowej wskaźnik dla obszaru rewitalizacji wynosi 0,4 km, co oznacza umiarkowany poziom dostępności, jednak warto zaznaczyć, że w Stróży nie występują żadne obiekty tego typu, natomiast w Stróży-Kolonii dostępność ta jest wyraźnie lepsza. Obszar rewitalizacji cechuje się również wyraźnie podwyższoną liczbą obiektów kultury wymagających prac remontowych – łącznie zidentyfikowano dwa takie obiekty, co przy średniej gminnej wynoszącej 0,63 jest wynikiem istotnym.

Odsetek dróg i chodników wymagających generalnych remontów w obszarze rewitalizacji wynosi 70%, co znacząco przekracza średnią dla całej gminy, która wynosi 60,63%. Również stopień degradacji przestrzeni publicznych wynosi tu 35%, przy czym średnia dla pozostałych sołectw to 30%, co wskazuje na pogorszoną jakość i funkcjonalność przestrzeni wspólnych. Pod względem dostępności komunikacyjnej Stróża i Stróża-Kolonia są obsługiwane przez łącznie 6 linii komunikacji zbiorowej, co jest wynikiem wyraźnie wyższym niż średnia gminna wynosząca 2,44 linii.

Podsumowując, obszar rewitalizacji charakteryzuje się stosunkowo dobrą dostępnością komunikacyjną oraz podstawowych usług, jednak jednocześnie występują tu wyraźne problemy w zakresie stanu infrastruktury drogowej, przestrzeni publicznych i obiektów kultury, co odróżnia ten obszar na tle całej gminy.

Tabela 20. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery przestrzenno-funkcjonalnej- dane nominalne

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji- Stróża	Obszar rewitalizacji- Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
1	Średnia odległość od przychodni POZ (km)	1,5	1,0	2,0	3,69
2	Średnia odległość od przystanku komunikacji publicznej (km)	1,45	1,30	1,60	1,63
3	Średnia odległość do infrastruktury sportowej (km)	0,4 ↑	0,0	0,8 ↑	0,34
4	Liczba obiektów kultury wymagających prac remontowych (szt.)	2 ↑	2 ↑	0	0,63
5	Odsetek dróg i chodników wymagających generalnych remontów (%)	70,00 ↑	70,00 ↑	70,00 ↑	60,63

6	Stopień degradacji przestrzeni publicznych (%)	35,00 ↑	35,00 ↑	35,00 ↑	30,00
7	Liczba linii komunikacji zbiorowej	6	4	2 ↓	2,44

Sfera przestrzenno-funkcjonalna - analiza danych przeliczonych na 1000 mieszkańców

Obszar rewitalizacji, obejmujący sołectwa Stróża i Stróża Kolonia, charakteryzuje się różnorodnymi wyzwaniami infrastrukturalnymi i społecznymi, które mają wpływ na jakość życia jego mieszkańców. Analiza danych pozwala na wyodrębnienie kilku kluczowych obszarów, które wymagają szczególnej uwagi.

1. Dostępność do podstawowej infrastruktury społecznej: Średnia odległość od przychodni POZ w obszarze rewitalizacji wynosi 1,5 km, zatem mieszkańcy Stróży (1,00 km) mają nieco lepszy dostęp do tego typu placówek niż mieszkańcy Stróży Kolonii (2,00 km). Porównując te wartości z średnią dla gminy (3,63 km), obszar rewitalizacji wykazuje korzystniejszy poziom dostępności do opieki zdrowotnej.

Jeśli chodzi o dostępność do przystanków komunikacji publicznej, średnia odległość wynosi 1,45 km. W Stróży ta odległość to 1,30 km, natomiast w Stróży Kolonii 1,60 km. Te wartości wskazują na stosunkowo dobrą dostępność do transportu publicznego, zwłaszcza w porównaniu z gminną średnią wynoszącą 1,59 km.

2. Infrastruktura rekreacyjna i sportowa: Średnia odległość do infrastruktury sportowej w obszarze rewitalizacji wynosi 0,40 km, zatem mieszkańcy Stróży, którzy mają dostęp do obiektów sportowych w odległości 0,00 km, korzystają z doskonałej lokalizacji. Stróża Kolonia, z odległością 0,80 km, ma nieco gorsze warunki w tym zakresie, mimo że wartość ta nadal plasuje się poniżej średniej gminnej (0,31 km).

3. Problemy związane z infrastrukturą kulturową: W kontekście obiektów kultury wymagających dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, średnia wartość dla obszaru rewitalizacji wynosi 1,33. W Stróży wartość ta wynosi 2,67, podczas gdy w Stróży Kolonii nie występują takie obiekty, co może wskazywać na pewne zróżnicowanie w dostępności do kultury w tych miejscowościach. Średnia dla gminy w tym zakresie to 1,53.

4. Infrastruktura drogowa i przestrzenna: Obszar rewitalizacji wykazuje problem z infrastrukturą drogową, ponieważ odsetek dróg i chodników wymagających generalnych remontów wynosi 70,00%, co jest na poziomie Stróży (70,00%) i Stróży Kolonii (70,00%). W porównaniu do średniej dla gminy (61,25%), wartość ta jest wyższa, co wskazuje na konieczność przeprowadzenia większych inwestycji w modernizację infrastruktury drogowej w tym obszarze.

5. Degradacja przestrzeni publicznych: Stopień degradacji przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji wynosi 35,00%, co stanowi identyczny poziom w obu sołectwach. Jest to wartość wyższa niż średnia gminna (30,63%), co sugeruje, że przestrzeń publiczna w tym rejonie wymaga pilnych działań rewitalizacyjnych, aby poprawić jej stan i funkcjonalność.

6. Komunikacja zbiorowa: Liczba linii komunikacji zbiorowej obsługujących obszar rewitalizacji wynosi średnio 3,56, z czego Stróża dysponuje 5,34 liniami, a Stróża Kolonia 1,78 liniami. Choć Stróża ma lepszą dostępność do transportu zbiorowego, całościowa liczba linii pozostaje na poziomie średnim w porównaniu do innych sołectw gminy (średnia wynosi 6,99).

Podsumowując, obszar rewitalizacji wykazuje umiarkowaną dostępność do podstawowej infrastruktury społecznej i transportowej, natomiast wyzwaniem pozostaje infrastruktura drogowa oraz przestrzeń publiczna, które wymagają modernizacji i dostosowania do potrzeb mieszkańców. Choć niektóre aspekty, takie jak dostępność do obiektów sportowych, są zadowalające, inne, jak infrastruktura kulturowa i drogi, stanowią istotne obszary do poprawy.

Tabela 21. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery przestrzenno-funkcjonalnej- dane w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji- Stróża	Obszar rewitalizacji- Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
1	Średnia odległość od przychodni POZ (km)	1,50	1,00	2,00	3,63
2	Średnia odległość od przystanku komunikacji publicznej (km)	1,45	1,30	1,60 ↑	1,59
3	Średnia odległość do infrastruktury sportowej (orlik, siłownia napowietrzna itp.) (km)	0,40 ↑	0,00	0,80 ↑	0,31
4	Liczba obiektów kultury, wymagających dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	1,33	2,67 ↑	0,00	1,53
5	Odsetek dróg i chodników wymagających generalnych remontów (%)	70,00 ↑	70,00 ↑	70,00 ↑	61,25
6	Stopień degradacji przestrzeni publicznych (% zdegradowania w całości przestrzeni publicznej)	35,00 ↑	35,00 ↑	35,00 ↑	30,63
7	Liczba linii komunikacji zbiorowej obsługujących dany obszar	3,56 ↓	5,34 ↓	1,78 ↓	6,99

Sfera przestrzenno-funkcjonalna - określenie przyczyn negatywnych zjawisk występujących w obszarze rewitalizacji.

W obszarze rewitalizacji obejmującym sołectwa Stróża i Stróża Kolonia, występują liczne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, które mają swoje korzenie w kilku wzajemnie powiązanych przyczynach. Przede wszystkim, jednym z kluczowych wyzwań jest słaby stan infrastruktury drogowej, który jest wynikiem wysokiego odsetka dróg i chodników wymagających generalnych remontów. W obu sołectwach odsetek ten wynosi aż 70%, co wskazuje na poważne zaniedbania w zakresie utrzymania i modernizacji infrastruktury drogowej. Przyczyną tego stanu rzeczy jest prawdopodobnie brak wystarczających funduszy oraz marginalizacja tych obszarów w kontekście inwestycji gminnych.

Kolejnym problemem jest niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej. W obszarze rewitalizacji znajdują się obiekty kultury, które wymagają dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, co wskazuje na brak inwestycji w tej dziedzinie. Dodatkowo, infrastruktura rekreacyjna, taka jak obiekty sportowe, jest bardzo ograniczona, co wpływa na jakość życia mieszkańców, zwłaszcza młodszych pokoleń, które nie mają odpowiednich przestrzeni do aktywnego wypoczynku. Niedostatek tych obiektów, a także ich nieodpowiednia dostępność, stanowi istotną barierę w rozwoju społeczności lokalnej.

Problemy przestrzenno-funkcjonalne w obszarze rewitalizacji wynikają również z braku spójnej polityki zagospodarowania przestrzennego. Niedostateczna koordynacja działań związanych z rozwojem przestrzeni publicznych oraz słaba współpraca między jednostkami samorządu terytorialnego a mieszkańcami prowadzą do sytuacji, w której przestrzeń w tych sołectwach nie jest optymalnie wykorzystywana. Brak jednoznacznego planu zagospodarowania przestrzennego utrudnia skuteczną realizację projektów rewitalizacyjnych i inwestycyjnych.

Dodatkowo, peryferyjne położenie obszaru rewitalizacji w gminie Kraśnik przyczynia się do jego marginalizacji w kontekście działań inwestycyjnych. Stróża i Stróża Kolonia, mimo że stanowią część gminy, często pozostają poza głównym nurtem inwestycji gminnych, co skutkuje brakiem środków na modernizację infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni. W wyniku tego, mieszkańcy tych obszarów często borykają się z problemami wynikającymi z nieodpowiednich warunków przestrzennych i infrastrukturalnych.

Ostatnią istotną przyczyną trudności w obszarze rewitalizacji jest niski poziom aktywności społecznej. Brak organizacji pozarządowych i ograniczona aktywność obywatelska utrudniają podejmowanie oddolnych inicjatyw proekologicznych i rewitalizacyjnych. Mieszkańcy, nie posiadający odpowiednich platform do wyrażania swoich potrzeb i opinii, nie angażują się w procesy związane z poprawą jakości przestrzeni publicznych, co utrudnia realizację działań rewitalizacyjnych.

Podsumowując, przyczyny problemów przestrzenno-funkcjonalnych w obszarze rewitalizacji w Stróży i Stróży Kolonii są złożone i wynikają zarówno z zaniedbań infrastrukturalnych, jak i z braku zintegrowanej polityki przestrzennej oraz społecznych uwarunkowań. Aby skutecznie rozwiązać te problemy, niezbędna jest kompleksowa interwencja, która uwzględni zarówno aspekty infrastrukturalne, jak i społeczne, angażując mieszkańców w procesy decyzyjne oraz poprawiając dostępność do przestrzeni publicznych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna - podsumowanie

- Główne problemy przestrzenno-funkcjonalne w obszarze rewitalizacji: niewystarczający stan infrastruktury drogowej, wysoki odsetek dróg wymagających remontów, degradacja przestrzeni publicznych, ograniczony dostęp do obiektów sportowych i rekreacyjnych, zły stan infrastruktury kulturalnej, ograniczony dostęp do usług zdrowotnych w Stróży Kolonii, zróżnicowana dostępność transportu publicznego,
- Powiązania problemów wewnątrz obszaru rewitalizacji (Stróża i Stróża Kolonia): Stróża Kolonia charakteryzuje się gorszą dostępnością do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, Stróża ma lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, obie miejscowości mają podobny poziom degradacji przestrzeni publicznych, w obu sołectwach problemem są drogi wymagające remontów,
- Przyczyny występowania problemów: brak wystarczających funduszy na modernizację infrastruktury, marginalizacja obszaru w kontekście inwestycji gminnych, brak spójnej polityki zagospodarowania przestrzennego, niedostateczna aktywność w rozwoju infrastruktury kulturowej i rekreacyjnej, peryferyjne położenie Stróży i Stróży Kolonii, brak integracji społecznej,
- Propozycje kategorii przedsięwzięć: modernizacja infrastruktury drogowej, rewitalizacja przestrzeni publicznych, budowa i modernizacja obiektów rekreacyjnych i sportowych, poprawa dostępności do usług zdrowotnych i kulturalnych, rozwój infrastruktury transportu publicznego, działania na rzecz integracji społecznej, wsparcie dla aktywności obywatelskiej.

Sfera techniczna- analiza danych nominalnych

Obszar rewitalizacji, obejmujący Stróżę i Stróżę Kolonię, boryka się z licznymi problemami technicznymi, które mają wpływ na funkcjonowanie infrastruktury oraz dostępność podstawowych usług. Wśród głównych wyzwań znajduje się potrzeba dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi wymaganiami. W sumie 5 takich obiektów wymaga odpowiednich modyfikacji, przy czym 3 znajdują się w Stróży, a 2 w Stróży Kolonii.

Pomimo obecności obiektów użyteczności publicznej, które wymagają dostosowania, w obu miejscowościach nie występują obiekty zabytkowe ani takie, które wymagałyby remontu. W zakresie budynków użyteczności publicznej, które zapewniają dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, na obszarze rewitalizacji znajduje się łącznie 4 takie obiekty, po 2 w każdej z miejscowości. Jednocześnie nie ma obiektów użyteczności publicznej, które wymagałyby termomodernizacji.

Kolejnym problemem technicznym jest dostępność do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Na całym obszarze rewitalizacji tylko 60,09% ludności ma dostęp do sieci kanalizacyjnej, z wyraźną różnicą między Stróżą (57,14%) a Stróżą Kolonią (64,03%). W przypadku sieci wodociągowej dostępność jest wyższa, wynosząc 87,11% w całym obszarze rewitalizacji, ale Stróża (76,52%) pozostaje w tyle za Stróżą Kolonią (97,70%).

W związku z powyższym, obszar rewitalizacji Stróży i Stróży Kolonii wymaga zdecydowanych działań w zakresie modernizacji i adaptacji infrastruktury technicznej, poprawy dostępności do usług podstawowych, a także dostosowania obiektów publicznych do wymogów osób ze szczególnymi potrzebami.

Tabela 22. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery technicznej- dane nominalne.

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji-Stróża	Obszar rewitalizacji-Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
1.	Liczba budynków użyteczności publicznej wymagających rozwiązań w zakresie dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	5 ↑	3 ↑	2 ↑	1,00
2.	Liczba wymagających remontu obiektów zabytkowych	0	0	0	0,00
3.	Liczba wymagających remontu obiektów użyteczności publicznej	0	0	0	0,13
4.	Liczba budynków użyteczności publicznej zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	4	2	2	1,00
5.	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	0	0	0	0,13
6.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (2023)	60,09%	57,14%	64,03%	53,26%
7.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (2023)	87,11%	76,52% ↓	97,70%	86,95%

Źródło: Na podstawie „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”

Sfera techniczna - analiza danych przeliczonych na 1000 mieszkańców

Obszar rewitalizacji obejmujący sołectwa Stróża i Stróża Kolonia zmagają się z wieloma problemami technicznymi, które wymagają pilnych działań. Główne trudności dotyczą infrastruktury publicznej, a także dostosowania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi wymaganiami. Na podstawie analizy danych, w obydwu sołectwach zidentyfikowano kilka kluczowych obszarów wymagających interwencji.

W zakresie dostosowania budynków publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, obszar rewitalizacji wykazuje znaczną potrzebę działań. W Stróży wskaźnik wynosi 0,40 na 1000 mieszkańców, co wskazuje na konieczność dostosowania budynków do wymagań osób niepełnosprawnych. Stróża Kolonia wykazuje nieco mniejsze zapotrzebowanie (0,18 na 1000 mieszkańców), jednak również wymaga interwencji w tej dziedzinie.

Problemem w obszarze rewitalizacji są również budynki użyteczności publicznej wymagające remontów. Choć wskaźnik dla obiektów zabytkowych wynosi 0,00 na 1000 mieszkańców, to w przypadku obiektów użyteczności publicznej, zarówno w Stróży, jak i Stróży Kolonii, istnieje potrzeba modernizacji, aby poprawić ich stan techniczny. Wartość średnia wynosi 0,00 na 1000 mieszkańców, co pokazuje brak działań remontowych w tym zakresie, co może prowadzić do pogorszenia stanu tych obiektów.

Kolejnym wyzwaniem są budynki publiczne wymagające termomodernizacji, które również wymagają uwagi. Mimo że wskaźnik w obu sołectwach wynosi 0,00, problem termomodernizacji pozostaje aktualny. Brak działań w tej kwestii prowadzi do mniejszej efektywności energetycznej budynków oraz wyższych kosztów ich eksploatacji. Termomodernizacja obiektów jest niezbędna, aby poprawić ich funkcjonalność i zmniejszyć negatywny wpływ na środowisko.

Istotnym problemem technicznym w tym obszarze jest także dostępność do sieci kanalizacyjnej. W Stróży tylko 57,14% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej, podczas gdy w Stróży Kolonii ten wskaźnik wynosi 64,03%. Wskazuje to na konieczność inwestycji w rozwój sieci kanalizacyjnej w Stróży, aby zapewnić mieszkańcom pełny dostęp do infrastruktury sanitarnej. Dodatkowo, dostępność do sieci wodociągowej jest niższa w Stróży (76,52%) w porównaniu do Stróży Kolonii (97,70%). Ten problem także wymaga rozwiązań, aby poprawić jakość życia mieszkańców i zapewnić im stały dostęp do wody pitnej.

Podsumowując, główne problemy techniczne w obszarze rewitalizacji Stróży i Stróży Kolonii dotyczą infrastruktury publicznej, a zwłaszcza dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, remontów i termomodernizacji obiektów, a także poprawy dostępu do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Konieczność przeprowadzenia działań w tych obszarach jest pilna, aby poprawić stan techniczny infrastruktury oraz jakość życia mieszkańców.

Tabela 23. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery technicznej- dane w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Lp.	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji- Stróża	Obszar rewitalizacji- Stróża Kolonia	Średnia dla Gminy
1	Liczba budynków użyteczności publicznej wymagających rozwiązań w zakresie dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	0,29 ↑	0,40 ↑	0,18	0,22
2	Liczba wymagających remontu obiektów zabytkowych	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Liczba wymagających remontu obiektów użyteczności publicznej	0,00	0,00	0,00	0,04
4	Liczba budynków użyteczności publicznej zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	0,27	0,27	0,18 ↓	0,20
5	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	0,00	0,00	0,00	0,04
6	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	60,09%	57,14%	64,03%	53,26%
7	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	87,11%	76,52% ↓	97,70%	86,95%

Źródło: Na podstawie „Raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”

Sfera techniczna - określenie przyczyn negatywnych zjawisk występujących w obszarze rewitalizacji.

Przyczyny występowania problemów technicznych w obszarze rewitalizacji Stróży i Stróży Kolonii są związane z kilkoma czynnikami, w tym z ograniczonymi środkami finansowymi, które uniemożliwiają realizację niezbędnych inwestycji w modernizację infrastruktury.

Po pierwsze, jednym z głównych powodów problemów technicznych jest starzejąca się infrastruktura publiczna, w tym budynki użyteczności publicznej, które nie zostały odpowiednio dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi wymaganiami. Brak odpowiednich inwestycji w zakresie modernizacji obiektów wynika z niewystarczających funduszy na realizację tego typu przedsięwzięć, co skutkuje koniecznością przeprowadzenia kosztownych remontów i dostosowań.

Drugą istotną przyczyną problemów technicznych jest brak działań termomodernizacyjnych w przeszłości. Budynki publiczne, które wciąż funkcjonują bez modernizacji, prowadzą do nieefektywności energetycznej, co zwiększa koszty eksploatacji oraz negatywnie wpływa na środowisko. Niewystarczające środki finansowe w gminie sprawiają, że przeprowadzenie termomodernizacji obiektów staje się trudne i wymaga długoterminowych inwestycji.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na problemy techniczne jest niedostateczny dostęp do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. W Stróży jedynie część mieszkańców ma dostęp do sieci kanalizacyjnej, a poziom dostępności do sieci wodociągowej pozostaje również niewystarczający. Brak odpowiednich inwestycji w rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wynika z ograniczonych zasobów finansowych, które uniemożliwiają kompleksowe rozwiązanie tych problemów.

Specyfika obydwu sołectw – Stróży i Stróży Kolonii – także przyczynia się do trudności związanych z infrastrukturą. Obie miejscowości charakteryzują się ograniczoną liczbą obiektów użyteczności publicznej, które nie zawsze spełniają wszystkie potrzeby mieszkańców. Ograniczone zasoby finansowe gminy oraz potrzeba skierowania środków na inne, pilniejsze inwestycje utrudniają realizację projektów mających na celu poprawę funkcjonalności i dostępności tych obiektów.

Podsumowując, przyczyny problemów technicznych w obszarze rewitalizacji Stróży i Stróży Kolonii wynikają z ograniczonych środków finansowych, które nie pozwalają na realizację niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych. W konsekwencji, starzejąca się infrastruktura wymaga modernizacji, a brak odpowiednich działań w zakresie termomodernizacji oraz rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej pogłębia istniejące trudności.

Sfera techniczna - podsumowanie

Główne problemy społeczne w obszarze rewitalizacji: Problemy z dostępnością do usług publicznych, konieczność dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi wymaganiami, nierówności w dostępie do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, różnice między Stróżą a Stróżą Kolonią, brak modernizacji infrastruktury, konieczność poprawy dostępności do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, potrzeba dostosowania obiektów publicznych do współczesnych standardów.

Powiązania problemów wewnątrz obszaru rewitalizacji: Problemy infrastrukturalne w obu sołectwach, różnice w dostępie do kanalizacji i wodociągów, konieczność modernizacji obiektów publicznych w obu miejscowościach, Stróża boryka się z niższym dostępem do infrastruktury, Stróża Kolonia ma wyższy poziom dostępności, wspólna potrzeba interwencji w zakresie budynków publicznych i infrastruktury.

Przyczyny występowania problemów: Ograniczone środki finansowe gminy, starzejąca się infrastruktura, brak inwestycji w modernizację budynków publicznych, konieczność dostosowania budynków do osób ze szczególnymi potrzebami, brak środków na termomodernizację, nieefektywność energetyczna obiektów publicznych, niewystarczająca rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ograniczenia budżetowe utrudniające rozwój infrastruktury.

Propozycje kategorii przedsięwzięć: Rewitalizacja przestrzeni publicznej, modernizacja budynków użyteczności publicznej, poprawa dostępu do usług zdrowotnych, rozwój infrastruktury rekreacyjnej i sportowej, termomodernizacja budynków publicznych, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, inwestycje w edukację i integrację społeczną, rozwój zielonej infrastruktury, zrównoważony rozwój i ochrona środowiska, poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych, tworzenie przestrzeni do integracji międzypokoleniowej.

1.3.3. Analiza obszaru rewitalizacji w oparciu o wyniki ankiet

Metodologia badania oraz sposób zaangażowania interesariuszy

W celu zapewnienia możliwie największej liczby respondentów, a tym samym wiarygodności przeprowadzonej analizy postanowiono, że ankietyzacja zostanie wykonana metodą CAWI⁵ (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW).

O przyjęciu metody CAWI zadecydowały również jej pozostałe cechy, tj.

- niski koszt techniki (brak konieczności zatrudniania ankieterów),
- szybki (zwłaszcza w porównaniu do metody PAPI) dostęp do uzyskanych danych oraz możliwość szybkiej analizy, ponieważ dane bezpośrednio po uzyskaniu są już w formie elektronicznej,
- brak ryzyka błędu popełnianego przez ankietę (w porównaniu do metody PAPI oraz CATI),
- w przypadku zauważenia błędu już po stworzeniu ankiety łatwiej jest go skorygować, niż w przypadku klasycznych ankiet papierowych.
- możliwość umieszczania w ankiecie nie tylko pytań tekstowych, ale również elementów graficznych i multimedialnych.

⁵ Jest to technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

Zdjęcie 1. Ankieta

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik- Poglębiona analiza problemów w obszarze rewitalizacji

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji (GPR) jest podstawowym dokumentem uchwalanym przez Radę Gminy umożliwiającym prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych (naprawczych) na obszarach dotkniętych problemami.

Opracowanie GPR umożliwi pozyskanie przez władze samorządowe, ich jednostki organizacyjne, ale także lokalne firmy i inne podmioty dofinansowania na realizację projektów inwestycyjnych ze źródeł zewnętrznych, m.in. ze środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027.

Rada Gminy Kraśnik w dn. 27.01.2025 r. podjęła uchwałę NR IX/62/2025 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem sołectwa:

- Stróża
- Stróża Kolonia

Link do ankiety:

ankieta

Ankieta jest anonimowa. Dane wskazane w sekcji "Informacje o osobie uzupełniającej" posłużą jedynie dokonaniu analizy statystycznej.

Źródło: <https://gminakrasnik.pl/>

Analiza wyników badań ankietowych

Wyniki przeprowadzonej wśród mieszkańców ankiety w dużej mierze pokrywają się z danymi „Raportu diagnostycznego służący wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w Gminie Kraśnik”.

Problemy społeczne

Spośród ocenionych problemów społecznych, respondenci najczęściej jako bardzo istotny wskazywali problem słabej dostępności infrastruktury kultury (41,2%). Wysokie wskazania w tej kategorii uzyskali także takie kwestie jak starzenie się społeczeństwa (35,3%), bezrobocie (34,5%) oraz ubóstwo (34,5%). Wskazuje to na dużą wrażliwość mieszkańców na problemy związane z jakością życia, demografią oraz sytuacją ekonomiczną.

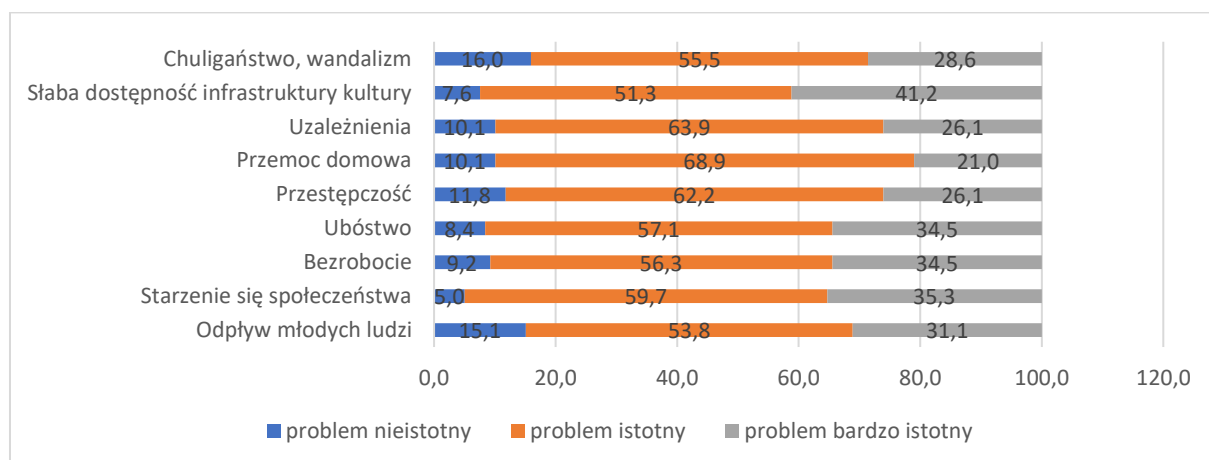
Z kolei największy łączny udział odpowiedzi „problem istotny” i „bardzo istotny” dotyczył problemu przemocy domowej (łącznie 89,9%), uzależnień (90,0%) oraz przestępczości (88,3%). Świadczy to o silnej świadomości społecznej na temat zagrożeń związanych z bezpieczeństwem i zdrowiem psychicznym.

Odptyw młodych ludzi został oceniony jako problem bardzo istotny przez 31,1% badanych, natomiast aż 53,8% uznało go za istotny, co w sumie daje 84,9%. To wskazuje na wyraźne obawy mieszkańców o przyszłość lokalnej społeczności i jej zdolność do przyciągania oraz zatrzymania młodych pokoleń.

Najmniejszy odsetek odpowiedzi „problem bardzo istotny” dotyczył przemocy domowej (21,0%) i chuligaństwa oraz wandalizmu (28,6%), jednak mimo to pozostają to zagadnienia, które łącznie z odpowiedziami „problem istotny” osiągają ponad 75% wskazań, co oznacza ich społeczne znaczenie.

Najwięcej odpowiedzi „problem nieistotny” zanotowano w przypadku chuligaństwa i wandalizmu (16,0%) oraz odptywu młodych ludzi (15,1%). Choć są to najwyższe wartości w tej kategorii, nadal stanowią niewielką mniejszość, co pokazuje, że większość mieszkańców dostrzega te kwestie jako ważne.

Wykres 2. Problemy społeczne obszaru rewitalizacji

Źródło: Badanie ankietowe.

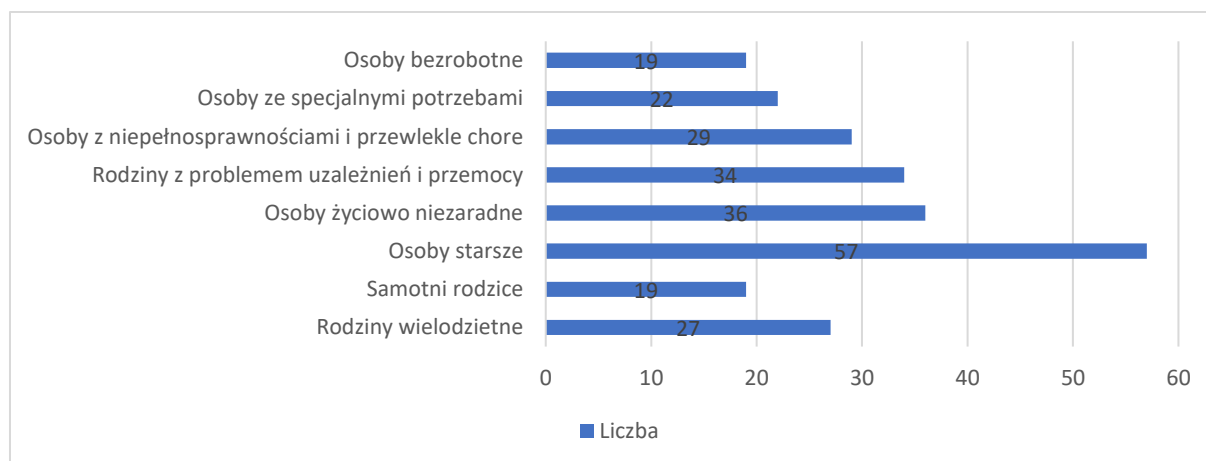
W opinii respondentów, najbardziej zagrożoną problemami grupą społeczną są osoby starsze – wskazało je 23,5% ankietowanych. Wynik ten potwierdza wcześniejsze spostrzeżenia dotyczące starzenia się społeczeństwa, które zostało ocenione jako jeden z najbardziej istotnych problemów społecznych w poprzedniej części badania.

Na drugim miejscu znalazły się osoby życiowo niezaradne (14,8%) oraz rodziny z problemem uzależnień i przemocy (14,0%). Obie te grupy mogą być postrzegane jako szczególnie wrażliwe społecznie – często borykające się z wieloma trudnościami jednocześnie (ekonomiczne, emocjonalne, zdrowotne).

Kolejną grupą, która – według mieszkańców – wymaga wsparcia, są osoby z niepełnosprawnościami i przewlekle chore (11,9%) oraz rodziny wielodzietne (11,1%). Te wyniki wskazują na świadomość respondentów w zakresie potrzeb osób wymagających szczególnej opieki i dostosowanych form wsparcia.

Nieco niżej uplasowały się osoby ze specjalnymi potrzebami (9,1%) oraz samotni rodzice i osoby bezrobotne – obie grupy otrzymały po 7,8% wskazań. Chociaż są to wartości niższe, nadal wskazują na dostrzeganą potrzebę działań kierowanych do tych społeczności.

Wykres 3. Grupy, których w największym stopniu dotyczą problemy społeczne.

Źródło: Badanie ankietowe.

Problemy gospodarcze

Respondenci najczęściej wskazywali na małą liczbę ofert pracy jako najbardziej istotny problem gospodarczy – aż 65,8% uznało ten problem za *bardzo istotny*, a tylko 5,6% za *nieistotny*. To jednoznacznie sygnalizuje pilną potrzebę działań wspierających rynek pracy na poziomie lokalnym – zarówno w zakresie tworzenia miejsc pracy, jak i aktywizacji zawodowej mieszkańców.

Drugim w kolejności problemem była nieatrakcyjność terenów lub obiektów inwestycyjnych, który jako *bardzo istotny* wskazało 36,1% ankietowanych. Wysoki odsetek odpowiedzi (łącznie 87,4% uznało go za istotny lub bardzo istotny) pokazuje, że mieszkańcy dostrzegają potencjalną barierę w przyciąganiu inwestorów.

Podobnie wysoko oceniono także:

- Małą ilość terenów inwestycyjnych – *bardzo istotny* problem dla 35,3%,

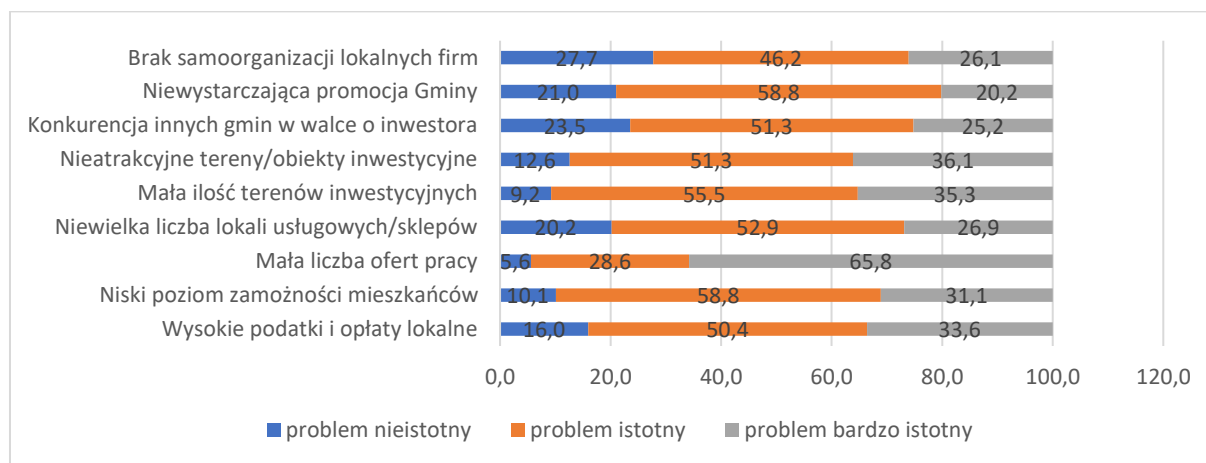
- Wysokie podatki i opłaty lokalne – 33,6%,
- Niski poziom zamożności mieszkańców – 31,1%.

Część badanych zwraca również uwagę na problemy związane z lokalnym rynkiem handlu i usług – niewielką liczbę lokali usługowych/sklepów za *bardzo istotny problem* uznało 26,9%, a konkurencję innych gmin – 25,2%.

Relatywnie najrzadziej jako poważne problemy oceniono:

- Brak samoorganizacji lokalnych firm – *bardzo istotny* problem tylko dla 26,1%, a aż 27,7% uznało go za *nieistotny*,
- Niewystarczającą promocję Gminy – łączna ocena wskazuje na problem, ale z przewagą umiarkowanej istotności (58,8%).

Wykres 4. Problemy gospodarcze obszaru rewitalizacji.

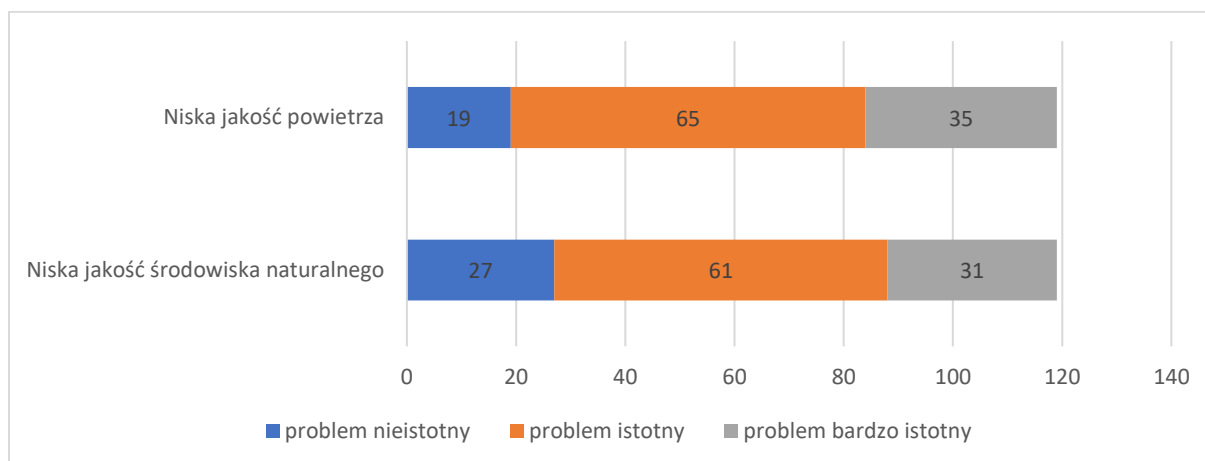
Źródło: Badanie ankietowe.

Problemy środowiskowe

Wśród problemów związanych ze środowiskiem naturalnym mieszkańcy wyraźnie podkreślili wagę dwóch zagadnień:

- Niska jakość powietrza. To zagadnienie zostało ocenione jako szczególnie ważne – aż 35% respondentów uznało je za *bardzo istotne*, a kolejne 65% jako *istotne*. Brak odpowiedzi oceniających ten problem jako *nieistotny* świadczy o tym, że kwestia czystości powietrza stanowi jeden z kluczowych obszarów troski mieszkańców.
- Niska jakość środowiska naturalnego. Choć ten problem również został szeroko dostrzeżony (łącznie 92% ocen *istotny* lub *bardzo istotny*), to 27% uznało go za *nieistotny*. Może to oznaczać, że problem jakości środowiska w szerszym ujęciu nie jest tak jednoznacznie postrzegany jak konkretne kwestie, takie jak powietrze. Może to też wskazywać na różnice percepcyjne w zależności od miejsca zamieszkania (np. centrum vs. tereny zielone).

Wykres 5. Problemy środowiskowe obszaru rewitalizacji.

Źródło: Badanie ankietowe.

Problemy przestrzenno-funkcjonalne

Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych zidentyfikowano szereg problemów, które w ocenie mieszkańców mają istotny wpływ na jakość życia oraz rozwój obszaru rewitalizacji. Do najważniejszych należą:

- Zły stan techniczny infrastruktury drogowej. Problem ten został uznany za istotny lub bardzo istotny przez łącznie 86,5% respondentów (odpowiednio 61,3% i 25,2%). Jedynie 13,4% uznało ten temat za nieistotny. Stan infrastruktury drogowej stanowi jedno z kluczowych wyzwań rozwojowych gminy, wpływając zarówno na bezpieczeństwo ruchu, jak i dostępność transportową.
- Zdegradowane i nieuporządkowane przestrzenie. Znacząca część mieszkańców dostrzega problem zdewastowanych i opuszczonych budynków (87,4% wskazań "istotny" lub "bardzo istotny") oraz terenów niezagospodarowanych (82,3%). Nieużytkowane lub zaniedbane obiekty wpływają negatywnie na estetykę, poczucie bezpieczeństwa i wizerunek miejscowości. Ich uporządkowanie lub ponowne zagospodarowanie to istotny kierunek działań rewitalizacyjnych.
- Niedostateczna ilość i jakość przestrzeni rekreacyjnych oraz terenów zielonych. Respondenci sygnalizują deficyt: terenów zielonych (84,1% ocen jako "istotny" lub "bardzo istotny"), obiektów i terenów rekreacyjnych (88,3% łącznie), miejsc do rodzinnego wypoczynku (84,9%). Dane te potwierdzają potrzebę rozwijania przestrzeni sprzyjających aktywnemu wypoczynkowi, integracji społecznej i rekreacji rodzinnej.
- Ograniczona dostępność do infrastruktury technicznej. Aż 79,8% ankietowanych uznało dostępność do mediów (woda, prąd, gaz) za istotny lub bardzo istotny problem. Zapewnienie sprawnego funkcjonowania infrastruktury technicznej to fundament jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Problemy o umiarkowanym znaczeniu

- Oferta edukacyjna. Szkoły podstawowe i średnie – 75,6% wskazań "istotny" lub "bardzo istotny", jednak 24,4% oceniło ten problem jako nieistotny, co może świadczyć o zróżnicowaniu dostępności i jakości oferty edukacyjnej w poszczególnych częściach gminy.

- Opieka przedszkolna i żłobkowa. 68,1% badanych uznało temat za ważny, jednak – podobnie jak w przypadku szkół – występują lokalne różnice w ocenie dostępności i jakości usług opiekuńczo-edukacyjnych.

Problemy o najmniejszym nasileniu

- Dostępność komunikacyjna (skomunikowanie z innymi ośrodkami). Jest to problem uznany za najmniej istotny spośród badanych – aż 34,5% respondentów wskazało, że nie jest on istotny. Może to wynikać z relatywnie dobrej dostępności transportowej lub z ograniczonej mobilności niektórych grup mieszkańców, dla których ten aspekt nie stanowi bariery w codziennym funkcjonowaniu.

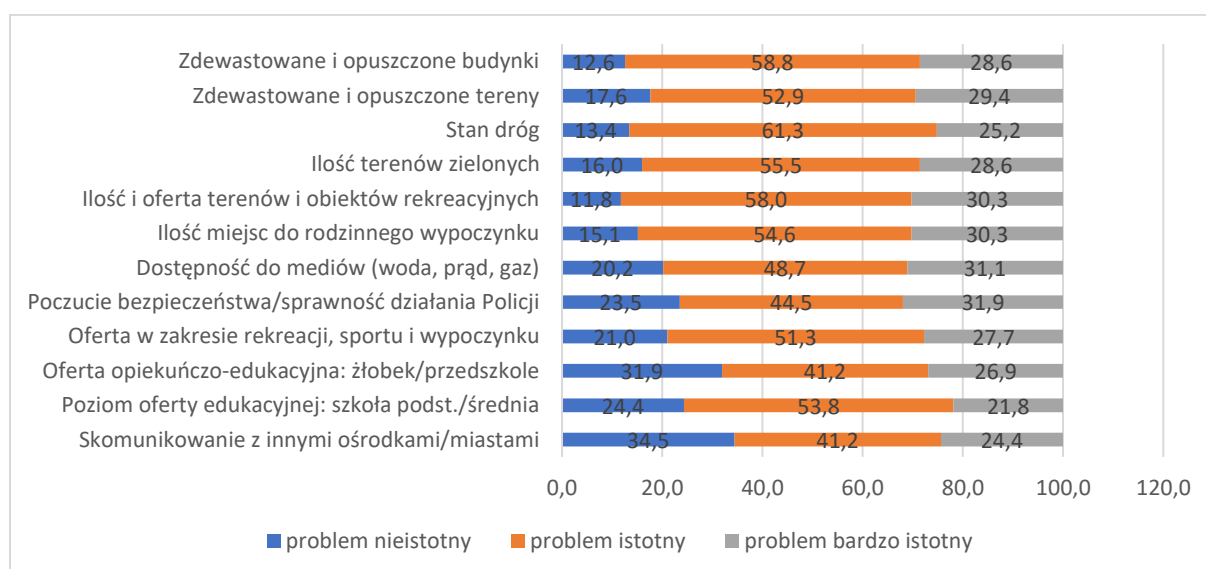
Wnioski dla kierunków rewitalizacji

Analiza wyników ankiet wskazuje, że największe potrzeby i oczekiwania mieszkańców koncentrują się wokół:

- poprawy stanu technicznego infrastruktury publicznej (w szczególności drogowej i sieciowej),
- uporządkowania zdegradowanych terenów i obiektów,
- rozwoju zieleni miejskiej oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- zwiększenia dostępności do usług publicznych, zwłaszcza w zakresie edukacji i infrastruktury komunalnej.

Działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na eliminację zdiagnozowanych barier rozwojowych oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i poprawie jakości życia mieszkańców.

Wykres 6. Problemy przestrzenno-funkcjonalne obszaru rewitalizacji.

Źródło: Badanie ankietowe.

Problemy techniczne

W ocenie respondentów, infrastruktura techniczna na terenie gminy wymaga w wielu obszarach pilnej interwencji. Wyniki badania wskazują, że zdecydowana większość mieszkańców dostrzega potrzebę poprawy niemal wszystkich analizowanych elementów, co potwierdza skalę i wagę wyzwań w tym zakresie.

Najważniejsze problemy wskazane przez mieszkańców:

- Stan instalacji wodno-kanalizacyjnej. Aż 90% badanych uznało ten problem za istotny (63,9%) lub bardzo istotny (26,1%). Wynik ten może świadczyć o niewystarczającej sprawności systemu wodno-kanalizacyjnego w kontekście obecnych potrzeb mieszkańców, jak również o możliwych trudnościach związanych z jego eksploatacją i utrzymaniem.
- Stan zachowania zabytków. Łącznie 89,9% respondentów wskazało stan zabytków jako istotny lub bardzo istotny problem. Tak wysoki poziom wskazań potwierdza społeczną wrażliwość na kwestie ochrony dziedzictwa kulturowego i potrzebę intensyfikacji działań w zakresie konserwacji, rewitalizacji i adaptacji zabytkowych obiektów.
- Stan budynków mieszkalnych i publicznych. Problemy dotyczące stanu technicznego budynków mieszkalnych zostały wskazane przez 84,9% respondentów, a budynków publicznych przez 85,7%. Dane te jednoznacznie wskazują na oczekiwanie mieszkańców w zakresie modernizacji i remontów budynków – zarówno tych pełniących funkcje mieszkaniowe, jak i obiektów użyteczności publicznej.
- Stan obiektów sportowych i rekreacyjnych. Blisko 88,2% ankietowanych oceniło ten aspekt jako istotny (56,3%) lub bardzo istotny (31,9%). Wynik ten koreluje z wcześniejszymi ocenami dotyczącymi przestrzeni rekreacyjnych i terenów zielonych, co potwierdza potrzebę rozwoju infrastruktury sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi i integracji społecznej.
- Stan infrastruktury kultury. 82,3% respondentów uznało stan infrastruktury kultury za istotny problem (54,6% istotny, 27,7% bardzo istotny). Pomimo niższego miejsca na tle pozostałych kategorii, ponad 4 na 5 mieszkańców sygnalizuje konieczność inwestycji w infrastrukturę kulturalną, co wskazuje na potrzebę zapewnienia odpowiednich warunków do aktywności społeczno-kulturalnych.

Problemy o niższym, lecz wciąż istotnym poziomie odczuwania społecznego:

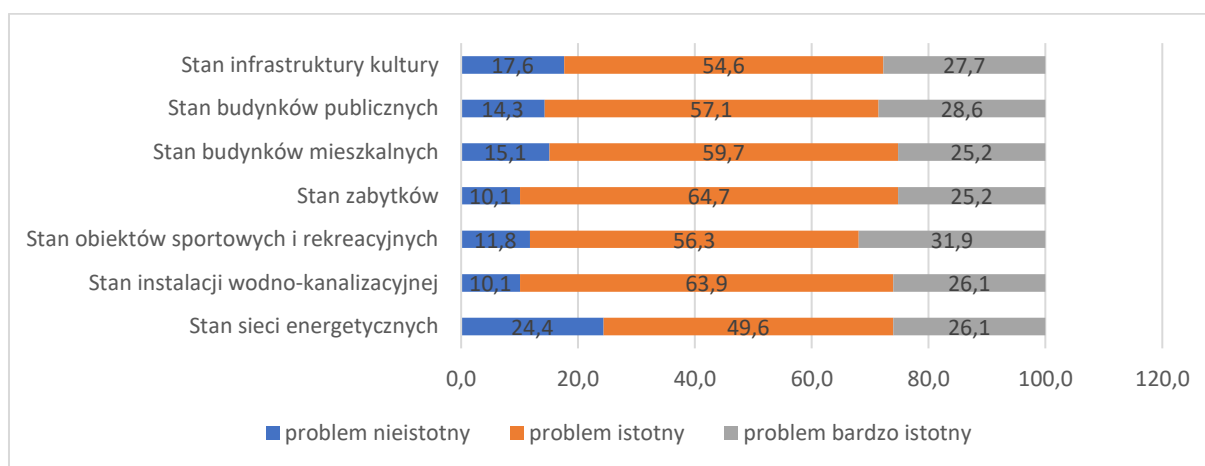
- Stan sieci energetycznych. Ten aspekt uzyskał relatywnie najniższy poziom niepokoju społecznego – 26,1% uznało go za bardzo istotny, a aż 24,4% za nieistotny. Może to wskazywać na względnie dobry stan infrastruktury energetycznej lub ograniczoną skalę występowania problemów technicznych z nią związanych w codziennym użytkowaniu.

Rekomendacje dla działań rewitalizacyjnych

Na podstawie przeprowadzonych analiz rekomenduje się, aby działania rewitalizacyjne w zakresie infrastruktury technicznej skoncentrowane były przede wszystkim na:

- modernizacji i rozbudowie systemu wodno-kanalizacyjnego,
- ochronie i adaptacji obiektów zabytkowych,
- poprawie stanu technicznego budynków mieszkalnych i publicznych,
- rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców,
- wzmocnieniu roli infrastruktury kultury jako narzędzia integracji i aktywizacji lokalnej społeczności.

Wykres 7. Problemy techniczne obszaru rewitalizacji.

Źródło: Badanie ankietowe.

Respondenci mieli możliwość wskazania, w której części obszaru rewitalizacji – Stróża czy Stróża-Kolonii – ich zdaniem występują bardziej nasilone problemy w poszczególnych obszarach. Wyniki pokazują wyraźne różnice w postrzeganiu sytuacji społeczno-gospodarczej, przestrzennej i technicznej między tymi dwoma lokalizacjami.

1. Problemy społeczne

- Stróża – 63,9%
- Stróża-Kolonia – 36,1%

Respondenci wyraźnie częściej wskazują na Stróżę jako miejsce silniejszego nasilenia problemów społecznych. Może to wynikać np. z większego zagęszczenia ludności, obecności osób w trudnej sytuacji życiowej lub historycznych uwarunkowań społecznych.

2. Problemy gospodarcze

- Stróża – 48,7%
- Stróża-Kolonia – 51,3%

W tym przypadku występuje równomierny rozkład, z niewielką przewagą wskazań na Stróżę-Kolonię. Może to oznaczać, że problemy gospodarcze są odczuwalne w obu lokalizacjach, choć nieco częściej dostrzegane są w Kolonii – być może ze względu na mniejszy dostęp do rynku pracy, usług czy inwestycji.

3. Problemy środowiskowe

- Stróża – 43,7%

- Stróża-Kolonia – 56,3%

Stróża-Kolonia została wyraźnie częściej wskazana jako obszar bardziej dotknięty problemami środowiskowymi. Może to sugerować np. większe problemy z jakością powietrza, obecnością nieuporządkowanych terenów, czy brakiem zieleni.

4. Problemy przestrzenno-funkcjonalne

- Stróża – 42,0%
- Stróża-Kolonia – 58,0%

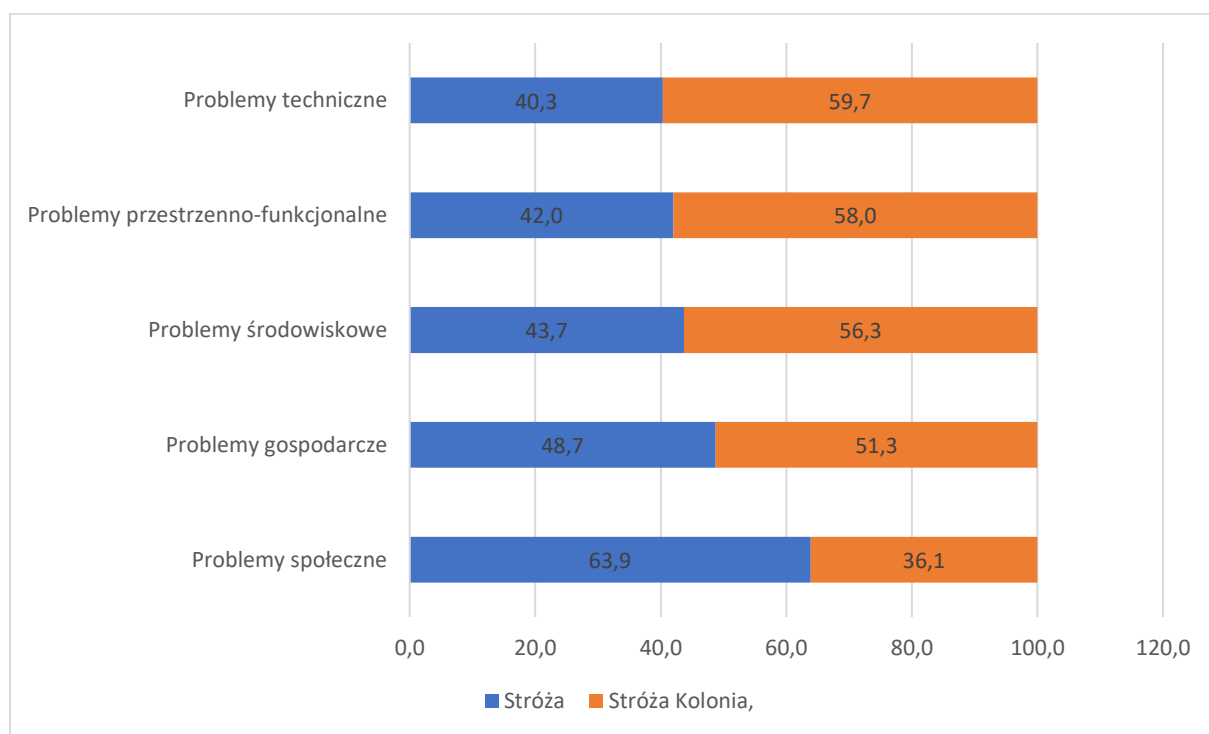
Mieszkańcy dostrzegają większe problemy funkcjonalne i infrastrukturalne w Stróży-Kolonii. Może to dotyczyć np. układu komunikacyjnego, dostępności usług publicznych czy jakości przestrzeni publicznych.

5. Problemy techniczne

- Stróża – 40,3%
- Stróża-Kolonia – 59,7%

Ponownie Stróża-Kolonia została oceniona jako obszar bardziej problematyczny pod kątem technicznym – np. stanu budynków, sieci wodno-kanalizacyjnych, infrastruktury kultury czy rekreacji.

Wykres 8. Dominujące nasilenie problemów wewnątrz obszaru rewitalizacji.

Źródło: Badanie ankietowe.

1.3.4. Podsumowanie wyników pogłębionej analizy.

Pogłębiona analiza obszaru rewitalizacji wskazała, że do najważniejszych problemów społecznych obszaru rewitalizacji należą:

- Ubóstwo jest problemem, który dotyka część mieszkańców obszaru rewitalizacji. W Stróży odnotowano przypadki osób korzystających z pomocy społecznej z tego powodu, natomiast w Stróży Kolonii problem ten występuje w mniejszym stopniu.
- Bezrobocie jest jednym z głównych wyzwań w obszarze rewitalizacji. Dotyka ono znaczną część mieszkańców i jest związane z ograniczonym dostępem do rynku pracy.
- Przestępczość stanowi istotny problem w regionie. Zarówno w Stróży, jak i w Stróży Kolonii odnotowano przestępstwa i wykroczenia, co wpływa na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.
- Niska aktywność obywatelska przejawia się niską frekwencją wyborczą, co wskazuje na brak poczucia wpływu na decyzje dotyczące społeczności lokalnej.
- Problemy społeczne takie jak przemoc domowa, uzależnienia i odpływ młodych ludzi również są wskazywane przez mieszkańców jako istotne.
- Słaba dostępność infrastruktury kultury jest wymieniana przez respondentów ankiety jako jeden z najistotniejszych problemów.
- Starzenie się społeczeństwa to kolejny problem demograficzny, na który zwracają uwagę mieszkańcy.

Analiza wykazała również współwystępowanie w obszarze rewitalizacji problemów gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzenno-funkcjonalnych.

Wyzwaniem dla samorządu i pozostałych interesariuszy obszaru rewitalizacji będzie przeciwdziałanie ww. problemom i ogólna poprawa sytuacji w miejscach koncentracji poszczególnych problemów.

Wyznaczony w oparciu o raport diagnostyczny obszar rewitalizacji wykazuje szczególny potencjał w zakresie lokowania projektów inwestycyjnych.

Celem przeprowadzonych analiz było zapewnienie kompleksowości i podejścia zintegrowanego w procesie przygotowania niniejszego dokumentu.

Kompleksowość i podejście zintegrowane w przypadku rewitalizacji leżą u podstaw samej definicji rewitalizacji wskazanej w ustawie o rewitalizacji. Podejście zintegrowane podkreśla, że wspieranie rozwoju wymaga ścisłej koordynacji działań w ramach danej polityki publicznej. Przyjęcie podejścia zintegrowanego w rewitalizacji wymaga od decydentów stworzenia GPR, który odpowiada na autentyczne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. Temu też służył proces partycypacji społecznej, wykraczający poza podstawowe obowiązki wynikające z ustawy o rewitalizacji (tj. wyłącznie proces konsultacji społecznych).

Analiza materiału diagnostycznego wskazuje na konieczność takiego skonstruowania celów, które zapewni przeciwdziałanie/ ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych przy jednoczesnym niwelowaniu problemów występujących w pozostałych sferach.

1.3.5. Synteza diagnozy obszaru rewitalizacji wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań

1. Problemy obszaru rewitalizacji

a) Problemy społeczne. Obszar rewitalizacji zmagają się z problemami społecznymi, które obejmują ubóstwo, bezrobocie, problemy zdrowotne, przestępczość, niską aktywność obywatelską i ograniczone zasoby w zakresie organizacji pozarządowych. Występuje potrzeba integracji społecznej i aktywizacji lokalnej społeczności, szczególnie osób starszych, rodzin z problemami społecznymi i osób wykluczonych.

b) Problemy gospodarcze. Problemy gospodarcze obszaru rewitalizacji charakteryzują się ograniczonym potencjałem inwestycyjnym, niskim poziomem przedsiębiorczości i małą liczbą ofert pracy. Istnieje potrzeba tworzenia nowych miejsc pracy i wspierania lokalnej przedsiębiorczości poprzez rozwój terenów inwestycyjnych oraz usług.

c) Problemy środowiskowe. Obszar rewitalizacji zmagają się z problemami środowiskowymi, takimi jak wysoki poziom nagromadzenia wyrobów zawierających azbest, dzikie wysypiska śmieci oraz brak odpowiedniego zagospodarowania terenów zieleni. Konieczna jest poprawa jakości powietrza oraz stworzenie nowych przestrzeni zielonych i rekreacyjnych.

d) Problemy przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się zaniedbaną infrastrukturą przestrzenną, w tym zdewastowanymi i opuszczonymi budynkami oraz terenami, co obniża funkcjonalność obszaru. Brakuje oferty rekreacyjnej, a problemy techniczne obejmują m.in. niewystarczający stan sieci wodno-kanalizacyjnej oraz drogowej.

2. Potrzeby obszaru rewitalizacji

- Integracja społeczna i aktywizacja lokalnej społeczności – szczególnie osób starszych, rodzin z problemami społecznymi i osób wykluczonych.

- Tworzenie nowych miejsc pracy i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości poprzez rozwój terenów inwestycyjnych oraz usług.

- Zwiększenie dostępności infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej, co pozwoli na poprawę jakości życia mieszkańców.

- Poprawa infrastruktury technicznej, w tym modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej, jako warunek niezbędny dla realizacji dalszych inwestycji.

- Zwiększenie dbałości o środowisko naturalne, w tym poprawa jakości powietrza oraz stworzenie nowych przestrzeni zielonych i rekreacyjnych.

3. Potencjały rozwojowe obszaru

- Lokalizacja obszaru – położenie w pobliżu większych ośrodków miejskich oraz możliwość rozwoju infrastruktury komunikacyjnej.

- Potencjał mieszkańców – aktywne zaangażowanie lokalnej społeczności w procesy rewitalizacyjne może być fundamentem skutecznych zmian.

- Zasoby przestrzenne – istniejące zdewastowane budynki i tereny można przekształcić w atrakcyjne przestrzenie publiczne lub inwestycyjne.
- Promocja obszaru – podkreślenie jego walorów, takich jak walory krajobrazowe, może sprzyjać rozwojowi turystyki i inicjatyw gospodarczych.

4. Powiązania między sferami rewitalizacji

Problemy społeczne, gospodarcze i środowiskowe są ze sobą ściśle powiązane. Na przykład, niski poziom przedsiębiorczości i brak ofert pracy wpływają na wysokie bezrobocie i ubóstwo. Z kolei problemy środowiskowe, takie jak zanieczyszczenie powietrza, wpływają negatywnie na jakość życia mieszkańców, co może pogłębiać negatywne zjawiska społeczne i gospodarcze.

5. Wnioski i rekomendacje

Rewitalizacja wymaga zintegrowanego podejścia, obejmującego jednocześnie działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenno-funkcjonalne.

Konieczne jest ukierunkowanie działań na potrzeby mieszkańców oraz stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych inwestycji i miejsc pracy.

Ważnym elementem strategii rewitalizacji powinno być aktywizowanie mieszkańców, w tym ich włączenie w procesy decyzyjne.

Należy postawić na modernizację infrastruktury technicznej oraz działania na rzecz ochrony środowiska, które poprawią jakość życia i wizerunek obszaru.

Dzięki odpowiedniemu ukierunkowaniu działań możliwe jest przewyższenie problemów oraz pełne wykorzystanie potencjału rozwojowego obszaru rewitalizacji.

2. Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy, w tym strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, oraz strategii rozwiązywania problemów społecznych;

Gminny Program Rewitalizacji odnosząc się w swoich założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym, a także subregionalnym, regionalnym oraz krajowym. W związku z tym komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

2.1. Strategia rozwoju ponadlokalnego obszaru obejmującego miasto Kraśnik, gminę Kraśnik, gminę Annopol, gmin Dzierzkowice, gminę Gościeradów, gminę Trzydnik Duży, gminę Urzędów, gminę Wilkołaz, gminę Zakrzówek na lata 2023–2027, z perspektywą do 2035 roku

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego definiuje obszar współpracy międzygminnej zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju jako „obszar, na którym występuje względnie wyodrębniający się, intensywny i otwarty system powiązań społecznych, gospodarczych lub przyrodniczych, uwarunkowanych cechami środowiska geograficznego (przyrodniczego i antropogenicznego)”.

Część strategiczna dokumentu została uporządkowana w odniesieniu do zidentyfikowanych obszarów problemowych i zakłada realizację celów w następujących sferach:

Obszar: Środowisko

Cel 1: Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE)

Cel 2: Skuteczne zagospodarowanie odpadów

Kierunki działań:

- wsparcie rozwoju systemów OZE,
- budowa dużych farm fotowoltaicznych i magazynów energii,
- produkcja i obrót energią na poziomie lokalnym,
- rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej,
- modernizacja stacji uzdatniania wody i istniejących sieci,
- unowocześnienie systemu gospodarowania odpadami oraz stworzenie spójnego systemu ich odbioru, segregacji i zagospodarowania,
- tworzenie i modernizacja Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK),
- inwestycje w OZE oraz modernizacja źródeł ciepła na mniej emisyjne,
- termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej,
- rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury,
- edukacja ekologiczna,
- rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków.

Obszar: Przestrzeń

Cel: Poprawa dostępności komunikacyjnej i jakości infrastruktury transportowej

Kierunki działań:

- budowa i modernizacja dróg,
- modernizacja taboru komunikacyjnego,
- rozwój infrastruktury mobilności aktywnej,
- zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni z przeznaczeniem na cele turystyczne, rekreacyjne i gospodarcze,
- wzbogacenie oferty turystycznej poprzez promocję walorów przyrodniczych, kulturowych (zabytki, wydarzenia kulturalne) i rekreacyjnych wraz z towarzyszącymi inwestycjami (np. renowacja zabytków, ścieżki dydaktyczne, infrastruktura kultury),
- rewitalizacja zdegradowanych obiektów i obszarów,
- poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej,
- rozwój nowych oraz modernizacja istniejących terenów rekreacyjno-turystycznych.

Obszar: Gospodarka

Cel: Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru

Kierunki działań:

- wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych pod przemysł strategiczny,
- współpraca z jednostkami badawczo-rozwojowymi oraz utworzenie instytucji otoczenia biznesu i inkubatorów przedsiębiorczości,
- budowa ekosystemu sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości,
- rozwój nowoczesnej infrastruktury magazynowo-przemysłowej,
- wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorców i wzmacnianie relacji gospodarczych,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój sektorów strategicznych,
- tworzenie klastrów tematycznych,
- zapewnienie wysokiej jakości obsługi przedsiębiorców i sprzyjających warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego (w tym specjalizacja w zakresie produkcji ekologicznej, ziół, warzyw i owoców),
- rozwój rynku usług okoturystycznych i sportowo-rekreacyjnych,
- stworzenie warunków opieki nad dziećmi osób powracających na rynek pracy (punkty przedszkolne, kluby dziecięce, przedszkola),
- realizacja dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz systemu praktyk w przedsiębiorstwach sektorów strategicznych.

Obszar: Społeczeństwo

Cel: Poprawa jakości życia mieszkańców i rozwój mieszkalnictwa

Kierunki działań:

- współpraca jednostek edukacyjnych z lokalnymi przedsiębiorcami,
- wsparcie systemów stypendialnych i praktyk zawodowych,
- tworzenie lokalnych systemów wsparcia i samopomocy,
- aktywizacja mieszkańców oraz wsparcie instytucji kultury,
- współpraca z instytucjami rynku pracy i przedsiębiorcami w celu aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- współpraca międzysektorowa w celu podnoszenia standardów świadczenia usług społecznych,
- wsparcie opieki nad dziećmi (m.in. piecza zastępcza, kluby dziecięce), osobami starszymi i osobami z niepełnosprawnościami (m.in. spółdzielnie socjalne, warsztaty terapii zajęciowej),
- rozwój infrastruktury zdrowotnej,
- działania aktywizujące grupy defaworyzowane,
- realizacja programów profilaktyki zdrowotnej,
- budowa i modernizacja budynków opieki zdrowotnej, w tym dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Z przedstawionej struktury wynika, że Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego, realizując jej cele w kluczowych sferach problemowych: społecznej, środowiskowej, przestrzennej i gospodarczej. GPR stanowi narzędzie wdrażania Strategii na poziomie lokalnym, odpowiadając na zidentyfikowane problemy i potrzeby w obrębie konkretnej gminy. Podczas gdy Strategia Rozwoju Ponadlokalnego zakłada koordynację i komplementarność działań w szerszym układzie terytorialnym – obejmującym współpracujące jednostki samorządu terytorialnego – GPR koncentruje się na działaniach rewitalizacyjnych realizowanych w ramach jednego samorządu, w sposób spójny i zgodny z kierunkami wyznaczonymi w dokumencie ponadlokalnym.

Na poziomie celów operacyjnych, GPR przyczynia się do wdrażania założeń Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, co zostało zestawione w poniższej tabeli.

Na poziomie celów GPR realizuje założenia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego, zgodnie z zapisami poniższej tabeli:

Tabela 24. Sposób w jaki GPR realizuje zapisy Strategii Rozwoju Ponadlokalnego.

	Cel 1 Skuteczna integracja społeczna.	Cel 2 Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego
Zwiększenie wykorzystania OZE.		✓
Skuteczne zagospodarowanie odpadów.		✓
Poprawa dostępności komunikacyjnej i jakości taboru.		✓
Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej.		✓
Poprawa jakości życia społeczeństwa i rozwój mieszkalnictwa	✓	

Źródło: Opracowanie własne.

2.2. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Kraśnika do 2030 roku

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) – to nowa forma współpracy samorządów współfinansowana ze środków Funduszy Europejskich. Partnerstwa miast i otaczających je gmin oraz władze województw wspólnie ustalają cele i wskazują inwestycje niezbędne do ich osiągnięcia. Środki na realizację pochodzą z programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027⁶. Formuła ta umożliwia wyjście poza sztywne granice administracyjne samorządów, co przełoży się na większe oddziaływanie realizowanych wspólnie przedsięwzięć.

Celem wdrażania instrumentu ZIT jest:

- 1) budowanie partnerstwa i współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego oraz wspieranie współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy Związkami ZIT zarówno w poszczególnych województwach, jak i na szczeblu krajowym i międzynarodowym,

⁶ <https://funduszeue.lubelskie.pl/poradniki/fundusze-europejskie-dla-lubelskiego-2021-2027/o-programie/>.

- 2) wspieranie rozwoju kompetencji samorządu terytorialnego niezbędnych do przygotowania i wdrażania Strategii, w tym „Strategii ZIT” lub „Strategii rozwoju ponadlokalnego”,
- 3) wspieranie realizacji projektów i zdolności do pozyskania środków finansowych z różnych źródeł.

Celem głównym Strategii ZIT MOF jest *„Tworzenie oraz wzmacnianie struktur i kompetencji do długoterminowej, wielowymiarowej współpracy Partnerów na terytorium MOF Kraśnika.”*

Cele strategiczne:

1. Poprawa jakości życia mieszkańców MOF w wymiarze społecznym i gospodarczym.
2. Ochrona walorów środowiska i wzrost bezpieczeństwa energetycznego.
3. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej.

Z przedstawionych założeń wynika, że Gminny Program Rewitalizacji pozostaje w spójności ze Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Kraśnika do 2030 roku, realizując jej cele w obszarach społecznych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych. GPR stanowi narzędzie wdrażania celów Strategii ZIT MOF na poziomie lokalnym, odpowiadając na zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne konkretnej gminy w sposób ukierunkowany i operacyjny.

Podczas gdy Strategia ZIT MOF koncentruje się na budowaniu długofalowej, ponadgminnej współpracy oraz wspólnej realizacji inwestycji o zasięgu funkcjonalnym, GPR umożliwia realizację projektów uzupełniających i komplementarnych w skali lokalnej – w granicach administracyjnych jednej gminy. W ten sposób GPR wzmacnia skuteczność działań przewidzianych w Strategii ZIT, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców, ochrony środowiska, wzrostu bezpieczeństwa energetycznego oraz zrównoważonego rozwoju infrastruktury technicznej, zgodnie z celami strategicznymi wyznaczonymi w dokumencie.

Tabela 25. Sposób w jaki GPR realizuje zapisy Strategii ZIT MOF Kraśnika

	Cel 1 Skuteczna integracja społeczna.	Cel 2 Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego
1. Poprawa jakości życia mieszkańców MOF w wymiarze społecznym i gospodarczym.	☑	☑
2. Ochrona walorów środowiska i wzrost bezpieczeństwa energetycznego.		☑
3. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej.		☑

Źródło: Opracowanie własne.

2.3. Strategia Rozwoju Gminy Kraśnik

Gmina Kraśnik nie posiada aktualnej Strategii Rozwoju Gminy. Gmina przystąpiła do opracowania Strategii Rozwoju Gminy podjęto uchwałę intencyjną (uchwała nr X/73/2025 Rady Gminy Kraśnik z dnia 21 lutego 2025 roku w sprawie przystąpienia do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Kraśnik na lata 2026-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji). Ponadto, uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego została podjęta w dniu 25 listopada 2024 r. (nr uchwały VII/41/2024).

2.4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kraśnik na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kraśnik na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” zawiera podstawowe informacje na temat stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska na terenie Gminy Kraśnik oraz zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji. Głównym celem opracowania jest: *„Zrównoważony rozwój Gminy Kraśnik dążący do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz stymulowania gospodarki”*.

Cele dokumentu przedstawiają się następująco:

- I. Ochrona klimatu i jakości powietrza.
- II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy.
- III. Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.
- IV. Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych.
- V. Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej.
- VI. Ochrona złóż kopalin.
- VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi.
- VIII. Racjonalna gospodarki odpadami.
- IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy.
- X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami.

Gminny Program Rewitalizacji (GPR) jest zgodny z „Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Kraśnik na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 roku”, wspierając jego cele związane z poprawą jakości życia mieszkańców oraz ochroną środowiska. GPR, poprzez realizację działań w zakresie integracji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, przyczynia się do zrównoważonego rozwoju gminy, w tym ochrony klimatu, poprawy jakości powietrza, efektywnego zarządzania zasobami wodnymi, racjonalnej gospodarki odpadami oraz ochrony ekosystemów. Działania rewitalizacyjne zawarte w GPR wspierają cele ochrony środowiska, dążąc do poprawy jakości przestrzeni publicznych, infrastruktury oraz zrównoważonego rozwoju gminy.

2.5. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kraśnik do 2030 roku

Celem głównym dokumentu jest poprawa środowiska naturalnego Gminy Kraśnik. Dokument ma za zadanie ukierunkowanie polityki zrównoważonego zarządzania energią na rzecz poprawy bezpieczeństwa ekologicznego i energetycznego gminy.

Cele dokumentu:

- redukcja emisji CO₂ w roku 2030 w stosunku do roku bazowego o 12%, tj. o 9 407,40 tCO₂
- wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie w roku docelowym 2030 o 8,6%, tj. o 20 240,67 Mwh w stosunku do roku bazowego,
- redukcja zanieczyszczeń powietrza w zakresie zmniejszenia ilości zanieczyszczeń pyłu PM10 i PM2,5 o 5%, tj. o 2 007 oraz 2 044 kg w stosunku do roku bazowego,
- redukcję energii finalnej w roku 2030 w stosunku do roku bazowego o 6%, tj. o 16 531,01MWh

Gminny Program Rewitalizacji (GPR) uwzględnia w swojej strukturze działania, mogące przyczyniać się do poprawy jakości środowiska. Czynniki środowiskowe zostały uwzględnione w drugim celu programu, dotyczącym poprawy warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego. Sfera środowiskowa stanowi istotny komponent GPR, a jego cele i działania są spójne z dokumentami dziedzinowymi, takimi jak Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) dla Gminy Kraśnik.

PGN jest dokumentem specjalistycznym, który koncentruje się na poprawie jakości środowiska, w szczególności poprzez działania związane z efektywnością energetyczną, wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (OZE), a także redukcją emisji CO₂. GPR, wpisując się w tę dziedzinę, będzie zawierał konkretne przedsięwzięcia, które wspierać będą realizację założonych celów PGN, przyczyniając się tym samym do poprawy bilansu energetycznego i ochrony środowiska naturalnego w gminie.

W ramach realizacji GPR, zaplanowane przedsięwzięcia będą realizować zasadę „nie czyń poważnych szkód” (ang. do not significant harm- DNSH), co oznacza, że wszystkie podejmowane działania będą miały na celu minimalizację negatywnego wpływu na środowisko. Dodatkowo, w projektach rewitalizacyjnych w miarę możliwości będą uwzględniane rozwiązania energooszczędne oraz technologie związane z odnawialnymi źródłami energii, takie jak instalacje fotowoltaiczne, modernizacja systemów grzewczych na bardziej ekologiczne źródła ciepła czy termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

W ten sposób GPR, poprzez odpowiednie zaplanowanie działań w obszarze środowiskowym, będzie bezpośrednio wspierał realizację celów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, a jednocześnie przyczyniał się do budowania zrównoważonego, ekologicznego rozwoju Gminy Kraśnik.

2.6. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kraśnik na lata 2021-2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kraśnik na lata 2021-2030 stanowi główny dokument programowy określający kierunki rozwoju systemu pomocy społecznej na terenie gminy na lata 2021-2030.

Strategia ta obejmuje diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określa cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz źródła jej finansowania.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z głównych narzędzi realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym. Określa kierunki jej rozwoju w perspektywie czasowej obejmującej lata 2021-2030.

Misją gminy Kraśnik w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Kraśnik na lata 2021-2030 jest:

„zapewnienie mieszkańcom gminy Kraśnik bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, podniesienie jakości życia mieszkańców i stwarzanie im warunków do rozwoju oraz integrowanie społeczności lokalnej”.

Zdefiniowane cele strategiczne:

1. Poprawa bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy nie posiadających dochodów własnych lub posiadających dochody nie wystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych.
2. Przeciwdziałanie bezrobociu mieszkańców gminy Kraśnik.
3. Poprawa jakości życia i podniesienie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych z terenu gminy Kraśnik.
4. Wsparcie rodzin oraz dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach niewydolnych wychowawczo.
5. Wzrost skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Gminny Program Rewitalizacji (GPR) jest zgodny z „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kraśnik na lata 2021-2030”, wspierając cele związane z poprawą jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu. GPR poprzez działania rewitalizacyjne w obszarach społecznych, gospodarczych i przestrzennych, przyczynia się do realizacji celów strategii, takich jak poprawa bezpieczeństwa socjalnego, aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych, wsparcie rodzin oraz zapobieganie bezrobociu. Dzięki kompleksowemu podejściu GPR wspiera integrację społeczności lokalnej, poprawę warunków życia oraz tworzenie możliwości rozwoju, co jest zgodne z misją strategii.

2.7. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Celem opracowania studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, uwzględniającej uwarunkowania jej rozwoju, wynikające w szczególności z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy;
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- stanu dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem;
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności: • analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, • prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, • możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, • bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Studium wyznacza główne zasady polityki przestrzennej. Podstawową zasadą polityki przestrzennej powinna być poprawa ładu przestrzennego, a jej wiodące zadania dotyczą głównie sfery osadnictwa. W tym zakresie należy:

1. Położyć nacisk na bardziej efektywne wykorzystanie obszarów już posiadających ustaloną funkcję mieszkaniową, zwłaszcza tych, które mają dostęp do szerokiego zestawu mediów komunalnych i znajdują się wewnątrz lub w sąsiedztwie istniejących, zwartych obszarów zabudowy.
2. Ograniczyć do minimum wyznaczanie nowych terenów budowlanych w przypadku niepełnego wykorzystania terenów już wyznaczonych.
3. Nie dopuszczać do powstawania lub narastania osadnictwa w sąsiedztwie obszarów chronionych oraz w miejscach przeznaczonych na funkcje ogólnodostępne, które mogłyby kolidować z mieszkalnictwem, szczególnie w kontekście zasad zagospodarowania stref funkcjonalno-przestrzennych określonych w rozdziale 6.2.
4. Chronić doliny rzeczne, obszary widokowe (punkty, panoramy, otwarcia widokowe) przed inwestycjami, szczególnie przeznaczonymi pod budownictwo.
5. Zachować, a w niektórych przypadkach rekonstruować tradycyjny charakter wizualny miejscowości, w skali jednostki osadniczej (kształt miejscowości), siedliska (wzajemne usytuowanie budynków, zieleni przydomowa) oraz pojedynczego obiektu (forma architektoniczna).
6. W terenach nowej zabudowy, w celu zachowania tożsamości kulturowej obszaru, szczególnie krajobrazu kulturowego wsi, charakteryzującego się tradycyjnym stylem budownictwa ludowego, należy ustanowić nowe prawo lokalne dotyczące dopuszczalnych form architektonicznych nowej zabudowy.
7. Dopuszczać regulację i skanalizowanie odcinków rzeki Wyżnicy i cieków naturalnych na terenach zurbanizowanych, zapewniając ochronę przeciwpowodziową tych obszarów, pod warunkiem, że regulacja będzie uwzględniać uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe.
8. Wyznaczyć strefy ochrony widoku i krajobrazu, uwzględniające wglądy panoramiczne, ekspozycje krajobrazu, zespoły urbanistyczne i ich sylwety, które należy zachować i chronić w powiązaniu z miejscami ich ekspozycji.
9. Kierunki kształtowania ekologicznej polityki przestrzennej koncentrują się przede wszystkim na położeniu gminy w ECONET, co wymusza działania proekologiczne o wymiarze ogólnokrajowym, oraz istniejących walorach przyrodniczo-krajobrazowych i potencjalnych możliwościach ich wzbogacenia. Na podstawie tych przesłanek w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy: ● utrzymać i kształtować ciągłość systemu ekologicznego, ● wdrożyć politykę ochronną wraz z programem rewaloryzacji przyrody, ● wdrożyć politykę rewitalizacji i wzbogacania przyrodniczego obszaru gminy, w tym zalesienia, ● kształtować wysokie walory estetyczne i krajobrazowe oraz urozmaicić strukturę ekologiczną gminy, ● prowadzić rekultywację zdegenerowanych terenów oraz rozbudowę urządzeń ochrony środowiska.

10. W polityce kształtowania wysokich walorów estetycznych i krajobrazowych oraz wzmocnienia struktury ekologicznej gminy należy uwzględnić m.in.: ● skupianie zabudowy oraz zachowanie względnie intensywnego zagospodarowania. Należy ograniczyć rozrost zabudowy na obszary otwarte oraz zboczowe dolin rzecznych. Polityka ta powinna być połączona z ograniczeniami dotyczącymi formy nowych obiektów, w kierunku dostosowania ich do lokalnych tradycji i cech krajobrazu kulturowego, ● identyfikację lokalnego systemu przyrodniczego, co umożliwi ochronę przed zabudową istniejących i potencjalnych powiązań ekologicznych.
11. Tworzenie warunków dla wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przede wszystkim słońca, poprzez kształtowanie zwartych obszarów do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW.

Gminny Plan Rewitalizacji (GPR) jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ponieważ wspiera cele przestrzennego rozwoju gminy, w tym poprawę ładu przestrzennego, ochronę środowiska, zachowanie wartości kulturowych oraz efektywne wykorzystanie istniejących terenów. Działania zawarte w GPR są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, ochrony zasobów naturalnych, dziedzictwa kulturowego oraz poprawy jakości życia mieszkańców. GPR zapewnia spójność z polityką przestrzenną, ekologiczną i społeczną gminy, zgodnie z wymaganiami wynikającymi z obowiązujących przepisów i celów długofalowego rozwoju.

2.8. Podsumowanie

Jak wykazała przeprowadzona w ramach rozdziału analiza dokumentów strategicznych i planistycznych gminy, będący przedmiotem niniejszego opracowania Gminny Program Rewitalizacji jest osadzony jako istotny element całościowej wizji jej rozwoju.

GPR jest zbieżny z innymi dokumentami nie tylko na poziomie celów strategicznych realizowanych poprzez poszczególne kierunki działań. Kontekst ten jest bowiem dużo szerszy. Realizacja GPR będzie przyczyniała się do osiągnięcia celów strategicznych wymienionych w innych dokumentach.

3. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;

Definiując wizję rewitalizacji przyjęto założenie, że powinna ona zostać sformułowana jako planowany efekt rewitalizacji i pożądaný stan obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

Wizja obszaru rewitalizacji

W Gminie Kraśnik w efekcie działań rewitalizacyjnych poprawiła się jakość życia mieszkańców, dostępność usług społecznych, oferta spędzania czasu wolnego oraz sytuacja osób najbardziej wymagających wsparcia. W obszarze rewitalizacji realizowane są działania dedykowane zarówno dzieciom i młodzieży, jak również rosnącej grupie seniorów, a także osobom pozostającym bez pracy czy będącym pod opieką GOPS. Zwiększyła się również jakość i dostępność (zwłaszcza dla osób ze szczególnymi potrzebami) przestrzeni publicznych i terenów zielonych. Rozwiązywane

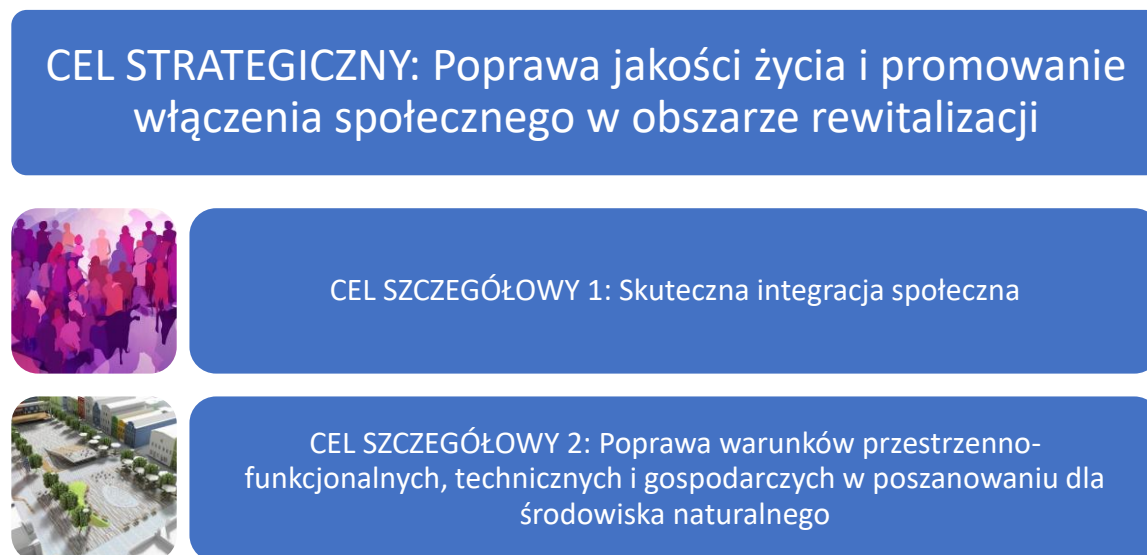

problemy społeczne, techniczne i przestrzenno-funkcjonalne są motorem rozwoju aktywności gospodarczej i przyczyniają się do powstawania w obszarze nowych podmiotów gospodarczych.

4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

W ramach prac nad GPR przyjęto dwustopniową strukturę celów. Wynika to z przekonania, że bardziej złożona hierarchia oraz większa liczba celów mogłaby negatywnie wpływać na czytelność dokumentu i jego priorytetów. Zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji poszczególnym celom szczegółowym przypisano odpowiadające im kierunki działań. Przy ich doborze skupiono się na zagadnieniach mających podstawowe znaczenie dla osiągnięcia poszczególnych celów, świadomie nie starając się pokryć ich zakresem wszystkich pożądanych działań, jakie mogą występować w obszarze rewitalizacji.

Schemat 1. Cele GPR.

Źródło: Opracowanie własne.

4.1. Cele szczegółowe

Kompleksowość i podejście zintegrowane w definiowaniu celów szczegółowych rewitalizacji

Kompleksowość i podejście zintegrowane w przypadku rewitalizacji leżą u podstaw samej definicji rewitalizacji wskazanej w ustawie o rewitalizacji. Podejście zintegrowane podkreśla, że wspieranie rozwoju wymaga ścisłej koordynacji działań w ramach danej polityki publicznej. Przyjęcie podejścia zintegrowanego w rewitalizacji wymaga od decydentów stworzenia GPR, który odpowiada na autentyczne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wymaga to określania celów w oparciu o analizę wyzwań i potencjałów, przed jakimi stoi dany obszar. Tym samym GPR zawiera działania uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny oraz środowiskowy obszaru rewitalizacji zgodnie z przeprowadzoną diagnozą.

Metodologia definiowania celów rewitalizacji.

Cele szczegółowe zostały opisane za pomocą dedykowanych kart. Przyjęto założenie, że taki sposób ich przedstawienia przyczyni się do zapewnienia przejrzystości dokumentu. Ponadto zabieg ma na celu uwydatnienie głównych cech jakimi powinien charakteryzować się program rewitalizacji- tj. kompleksowość i podejście zintegrowane. Podstawą określenia celów było wykonanie swoistej matrycy logicznej, która wiąże ze sobą wyniki analiz dokonanych w oparciu o dane statystyczne, problemy wskazywane bezpośrednio przez mieszkańców i władze gminy, lokalne potencjały oraz możliwości samorządu i pozostałych interesariuszy w zakresie przeciwdziałania negatywnym zjawiskom.

Celem przyjętej metodologii wyznaczania celów było zapewnienie, że cele rewitalizacji są wymierne i adekwatne do wyników i pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji.

Schemat 2. Matryca logiczna.

Sposób
zdefiniowania
celu

1. analiza statystyczna.

2. wnioski z przeprowadzonych form partycypacji społecznej.

3. zdiagnozowane problemy.

4. rodzaj oddziaływania, które cel będzie miał na zdiagnozowane problemy.

5. Analiza potencjałów.

6. Określenie mierników celu i planowanego kierunku zmian w efekcie jego realizacji.

Tabela 26. Cel 1. Skuteczna integracja społeczna.

1	CEL 1 SKUTECZNA INTEGRACJA SPOŁECZNA
Najważniejsze wskaźniki wskazujące na występowanie problemów w obszarze tematycznym: - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności - Liczba osób bezrobotnych - Liczba przestępstw - Liczba wykroczeń - Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami - Frekwencja w wyborach parlamentarnych	
Partycypacja społeczna- najważniejsze problemy zdaniem lokalnej społeczności Spośród ocenionych problemów społecznych, respondenci najczęściej jako bardzo istotny wskazywali problem słabej dostępności infrastruktury kultury (41,2%). Wysokie wskazania w tej kategorii uzyskały także takie kwestie jak starzenie się społeczeństwa (35,3%), bezrobocie (34,5%) oraz ubóstwo (34,5%).	
Zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji: dezintegracja społeczności lokalnych, brak miejsc spotkań, niezadowolający udział w życiu społecznym, bezrobocie, ubóstwo, niskie kwalifikacje, wykluczenie osób, wykluczenie samotnych rodziców, problemy rodzin, przestępczość.	
Oddziaływanie celu na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji: Promowanie włączenia społecznego, stworzenie miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, podniesienie udziału w życiu społecznym i kulturalnym, poprawa sytuacji gospodarczej w obszarze rewitalizacji, włączenie osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami oraz zabezpieczenie ich potrzeb, poprawa sytuacji rodzin, ograniczenie zjawiska przestępczości.	
Przy realizacji celu będą wykorzystane następujące zidentyfikowane potencjały: doświadczenia gminy w działaniach aktywizujących i integracyjnych (w tym o charakterze kulturalnym, sportowym, edukacyjnym), doświadczenie jednostek organizacyjnych prowadzących działalność o charakterze włączającym i integrującym- GOPS.	
Mierniki realizacji celu i zaplanowany kierunek zmian w efekcie realizacji celu: Liczba osób kwalifikujących się do wsparcia z pomocy społecznej (↓) Liczba miejsc aktywności lokalnej na obszarze rewitalizacji (↑) Liczba wydarzeń kulturalnych, sportowych aktywizujących na obszarze rewitalizacji rocznie (↑)	

Liczba organizacji społecznych zaangażowanych w realizację programu GPR (↑)

Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (rocznie) (↑)

Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (w ramach GPR) rocznie (↑)

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 27. Cel 2. Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego.

2

CEL 2 POPRAWA WARUNKÓW PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH, TECHNICZNYCH I GOSPODARCZYCH W POSZANOWANIU DLA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Najważniejsze wskaźniki wskazujące na występowanie problemów w obszarze tematycznym:

- Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych
- Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- Ilość wyrobów zawierających azbest (w tonach)
- Stopień degradacji przestrzeni publicznych (%)
- Liczba obiektów kultury, wymagających dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
- Liczba budynków użyteczności publicznej wymagających rozwiązań w zakresie dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Partycypacja społeczna- najważniejsze problemy zdaniem lokalnej społeczności

- mała liczba ofert pracy
- mała ilość terenów inwestycyjnych
- niska jakość środowiska naturalnego
- zdegradowane i nieuporządkowane przestrzenie.
- niedostateczna ilość i jakość przestrzeni rekreacyjnych oraz terenów zielonych.
- stan instalacji wodno-kanalizacyjnej.
- stan obiektów sportowych i rekreacyjnych.
- stan infrastruktury kultury.

Zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji:

wyludnianie się obszaru rewitalizacji, niska jakość przestrzeni publicznych, niesatysfakcjonujące stan i dostępność przestrzeni publicznych, degradacja zabudowy, niezadowolający stan techniczny budynków, ograniczony dostęp do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, niedostosowanie obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (w tym

do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, brak infrastruktury, która umożliwiłaby obsłużenie/przyjęcie turystów.

Oddziaływanie celu na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji:

poprawa stanu technicznego i przestrzenno-funkcjonalnego obszaru rewitalizacji, poprawa jakości przestrzeni publicznych, dostosowanie obiektów i infrastruktury publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami i osób z niepełnosprawnościami, poprawa stanu technicznego budynków, rozwój infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie atrakcyjności gminy jako impuls stymulujący rozwój przedsiębiorczości.

Przy realizacji celu będą wykorzystane następujące zidentyfikowane potencjały:

dostępność miejsc i obszarów dla kreowania przestrzeni publicznych i terenów zieleni, obecność infrastruktury w oparciu o którą możliwe jest prowadzenie procesu rewitalizacji, atrakcyjność turystyczna obszarów.

Dostępna infrastruktura wymagająca podjęcia działań do prowadzenia działań ożywiających aktywność lokalnej społeczności.

Bogaty choć niewykorzystany potencjał historyczny, naturalny i kulturowy

Potencjalna możliwość rozszerzania aktywności gospodarczej.

Mierniki realizacji celu i zaplanowany kierunek zmian w efekcie realizacji celu:

Liczba odnowionych (wspartych w ramach GPR) obiektów infrastruktury innych niż budynki mieszkalne w obszarze rewitalizacji (↑)

Liczba zmodernizowanych lub utworzonych przestrzeni publicznych (↑)

Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (Powierzchnia/liczba zmodernizowanych utworzonych terenów zieleni) (↑)

Liczba inwestycji istotnie ułatwiających dostępność pieszo, rowerem, transportem publicznym do lub na obszarze rewitalizacji (↑)

Liczba budynków gminnych objętych poprawą efektywności energetycznej (↑)

Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (↑)

Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (↑)

Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji (=)

Liczba zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych (↑)

Liczba wspartych przedsiębiorstw (w ramach realizacji GPR) (↑)

Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (↑)

Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (w ramach GPR) (↑)

Liczba odnowionych (wspartych w ramach GPR) obiektów infrastruktury innych niż budynki mieszkalne w obszarze rewitalizacji (↑)

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2016-2023.

4.2. Kierunki działań

Komplementarność problemowa

Definiując kierunki działań przyjęto założenie, aby miały one charakter możliwie szeroki a jednocześnie wciąż wpisujący się w definicję rewitalizacji. Zabieg ten ma służyć zapewnieniu otwartości na karty projektów, które były, są i będą składane przez różnych Interesariuszy rewitalizacji. Celem zapewnienia kompleksowego podejścia jest uniknięcie sytuacji, w której dana karta przedsięwzięcia nie wpisywałaby się w założone kierunki działań.

Kierunki działań cechuje również komplementarność problemowa. Dłożono starań, aby kierunki działań przypisane do poszczególnych celów odpowiadały zdiagnozowanym w ramach przeprowadzonych diagnoz problemom, wynikającym z nich wyzwaniom i w końcu potencjałom.

Powyższe stanowi wypełnienie kryterium, które powinno cechować GPR- w ramach poszczególnych celów wyznaczono kierunki działań mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk, zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.

Tabela 28. Kierunki działań dla celu 1. Skuteczna integracja społeczna.

Kierunki działań dla:		Przykładowy zakres tematyczny
CEL 1 SKUTECZNA INTEGRACJA SPOŁECZNA		
1.1	Miejsca spotkań	Tworzenie, organizacja, utrzymywanie miejsc aktywności lokalnej działających w różnych formułach. Inicjatywy przyczyniające się do poprawy stanu technicznego zabudowy i zagospodarowania terenu
1.2.	Kultura, edukacja, sport	Inicjatywy, działania wspierające obiekty, instytucje kulturalne, edukacyjne lub sportowe. Działania na rzecz integracji społecznej, wzmacniania lokalnych wspólnot i ożywienia obszaru rewitalizacji. Działania stwarzające warunki dla aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańców, korzystnie wpływającej na ich stan zdrowia. Działania przywracające wartości użytkowe i przestrzenne obiektom zdegradowanym lub nie spełniającym współczesnych standardów
1.3.	Bezpieczeństwo	Inicjatywy mające na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji, w tym np.: - działania przyczyniające się do redukcji przestępczości poprzez np. zainstalowanie oświetlenia, monitoringu, likwidację miejsc mało

		widocznych np. miejsc źle oświetlonych, ukrytych lub trudnodostępnych. - działania dot. innych warunków poprawy bezpieczeństwa tj m.in. nowych podejmowanych działań i/lub przypisywania bądź nadania nowych funkcji rewitalizowanym terenom objętym projektem.
1.4.	Seniorzy i młodzież	Aktywizacja i wsparcie seniorów i młodzieży – dwóch wrażliwych grup społecznych, które wymagają działań o dedykowanych dla nich charakterze.
1.5.	Włączenie społeczne	Szeroka paleta działań, inicjatyw lub inwestycji na rzecz integracji i aktywizacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kierunek działań obejmuje też projekty przyczyniające się do ograniczenia problemów społecznych (redukowania zjawisko wykluczenia, bezradności, lub patologii). Działania stwarzające możliwości rozwoju kompetencji społecznych mieszkańców i wykorzystania ich talentów

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 29. Kierunki działań dla celu 2. Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego.

Kierunki działań dla: CEL 2 POPRAWA WARUNKÓW PRZESTRZENNO- FUNKcjONALNYCH, TECHNICZNYCH I GOSPODARCZYCH W POSZANOWANIU DLA ŚRODOWISKA NATURALNEGO		Przykładowy zakres tematyczny
2.1	Przestrzeń publiczna	Tworzenie nowych i doskonalenia istniejących przestrzeni publicznych i półpublicznych stwarzających sprzyjające warunki do spędzania czasu, integracji oraz łatwego i bezpiecznego przemieszczania się. Działania sprzyjające uzupełnieniu i uporządkowaniu układu przestrzennego obszaru rewitalizacji. Działania obejmujące poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych
2.2.	Zieleń	Rewaloryzacja lub urządzenie nowych ogólnodostępnych terenów zieleni na obszarze rewitalizacji lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

		Działania mające na celu likwidację kolizji widokowych (np. zastonięcia roślinnością obiektów stanowiących kolizje widokowe)
2.3.	Ruch pieszzy i rowerowy	Inwestycje oraz działania organizacyjne ułatwiające (skracające czas, zwiększające wygodę lub bezpieczeństwo) przemieszczanie się po obszarze rewitalizacji (w tym dotarcie do transportu publicznego i jakość obsługi nim) oraz dostęp do niego pieszo lub rowerem.
2.4.	Przeciwdziałanie szkodliwym emisjom zanieczyszczeń	Działania i inwestycje służące ograniczaniu szkodliwych emisji zanieczyszczeń na obszarze rewitalizacji.
2.5.	Usługi publiczne	Poprawa dostępu do usług publicznych na obszarze rewitalizacji poprzez inwestycje oraz działania organizacyjne.
2.6.	Dziedzictwo kulturowe i naturalne.	Ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego w celu wzmacniania identyfikacji lokalnej oraz rozwijania potencjału turystycznego w obszarze rewitalizacji.
2.7.	Tworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej	Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości poprzez działania kierowane bezpośrednio do przedsiębiorców oraz stwarzania w przestrzeni obszaru rewitalizacji sprzyjających warunków do podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej.

Źródło: Opracowanie własne.

5. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Projekt rewitalizacyjny to projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów lub logicznie powiązany z treścią i celami programu. Natomiast przedsięwzięciem rewitalizacyjnym jest projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, ekonomicznym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartych lub wynikających z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązanych z treścią i celami programu rewitalizacji. Oznacza to, że przedsięwzięcie jest pojęciem szerszym niż projekt.

Ustawa o rewitalizacji rozróżnia dwa rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Po pierwsze: przedsięwzięcia podstawowe, które należy w GPR scharakteryzować zgodnie z wymogami samej ustawy, a po drugie: przedsięwzięcia pozostałe (zwane również uzupełniającymi), które przedstawiane są w formule charakterystyk przedsięwzięć, których włączenie do programu będzie dopuszczalne.

5.1. Cechy GPR a definiowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Kompleksowość i podejście zintegrowane

Definiując projekty rewitalizacyjne dążono starań, aby cechowały się one kompleksowością i podejściem zintegrowanym. Oznacza to, że projekty zawierają działania uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny oraz środowiskowy obszaru rewitalizacji zgodnie z przeprowadzoną diagnozą.

Podejście zintegrowane ma zabezpieczyć przed realizacją pojedynczych, niepowiązanych ze sobą przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Celem niniejszego dokumentu było niedopuszczenie możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie będą skutkowały zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcia infrastrukturalne korespondują z planowanymi działaniami społecznymi, które razem będą stanowiły kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane na danym obszarze sfery problemowe i staną się źródłem szerszego oddziaływania. Tym samym przyjęto założenie, że działania o charakterze infrastrukturalnym będą stanowiły siłę napędową realizacji projektów miękkich o zróżnicowanym i uzupełniającym się charakterze, tj. społecznym, włączającym, kulturalnym i rekreacyjnym. Celem projektów infrastrukturalnych jest stworzenie miejsc i warunków do prowadzenia ww. działalności.

Konstruując projekty rewitalizacyjne dążono starań, aby uwidocznili ich wzajemne powiązanie oraz występujący efekt. Stąd też podjęto decyzję, aby w kartach przedsięwzięć, poza elementami wskazanymi w ustawie o rewitalizacji umieścić również informację o komplementarności danego projektu z innymi przedsięwzięciami.

Przyjęto również założenie, że komplementarność przedsięwzięć nie oznacza w każdym przypadku obowiązku jednoczesnej realizacji przedsięwzięć, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

Należy podkreślić, że sposób skonstruowania listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie pozwalał na dość swobodne łączenie projektów w grupy. Podstawą połączenia projektów w jedną inwestycję/ inicjatywę może stanowić kryterium realizowanych kierunków działań, określonych oddzielnie dla każdej karty przedsięwzięcia.

Koncentracja interwencji

GPR dotyczy terenu o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmującego całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętego szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne skierowane są na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi. Co do zasady, przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji.

Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z podręcznikiem Procedura oceny, wskazane przedsięwzięcia cechuje:

- Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji GPR wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi wdrażanymi zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim, ale oddziałującymi na obszar rewitalizacji. Zaplanowane przedsięwzięcia realizowane będą na całym obszarze rewitalizacji. Realizacja projektów nie została zaplanowana wyłącznie w jednej części obszaru rewitalizacji. Przyjęto założenie, że charakter projektów będzie sieciowy- efekt synergii. W celu uwidocznienia zachodzącego efektu sieciowego w planowanych działaniach, w przypadku każdej karty projektu wskazano i scharakteryzowano komplementarność przedsięwzięcia z pozostałymi inwestycjami/działaniami. Prowadzone działania nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie
- Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając że GPR będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym). Celem zapewnienia przejrzystości w zachowaniu komplementarności problemowej jest wskazanie w każdej karcie projektu informacji o powiązaniu danej inwestycji/ danego działania z określonymi w GPR kierunkami działań. Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań, koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru rewitalizacji.

Partycypacja społeczna a zdefiniowanie kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W celu zapewnienia otwartości procesu rewitalizacji na interesariuszy przygotowano wzór kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ogłoszono otwarty nabór projektów do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030. Stosowna informacja została umieszczona na stronie Gminy Kraśnik poświęconej rewitalizacji.

Rysunek 1. Informacja o naborze kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Ogłoszenie naboru kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik

Załącznik nr 1 ogłoszenie o naborze kart przedsięwzięć	Pobierz
Załącznik nr 2. Wzór kart przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Pobierz
Załącznik nr 3. Informacja o składającym	Pobierz
Zarządzenie w sprawie ogłoszenia naboru kart przedsięwzięć	Pobierz

Źródło: <https://gminakrasnik.pl/rewitalizacja/>

Informacja o otwartym naborze fiszek projektowych była rozpowszechniona w trakcie spotkań informacyjnych- debat poświęconych projektom rewitalizacyjnym:

I spotkanie: 18 marzec 2025r. godz. 17.00 świetlica w Stróży ul. Kraśnicka 122

II spotkanie: 20 marzec 2025r. godz. 17.00 świetlica w Stróży, ul. Kraśnicka 122

5.2. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych został dokonany dwustopniowo. W pierwszej kolejności wskazano listę planowanych w ramach GPR działań. Następnie przedstawiono karty przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W ramach kart przedsięwzięć, wskazano zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji opisy zawierające w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia:

- nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących,
- zakres realizowanych zadań,
- lokalizację,
- szacowaną wartość,
- prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji,
- opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania.

Poniżej zestawiono przedsięwzięcia podstawowe, z których przedsięwzięcia od 1 do 5 są to przedsięwzięcia o charakterze projektów ogólnych, czyli składają się z szeregu działań lub mniejszych projektów. Zakłada się, że każde z przedsięwzięć podstawowych może być etapowane oraz poszczególne przedsięwzięcia mogą być łączone, realizowane łącznie w części lub w całości. W dalszej części umieszczono szersze omówienie każdego kolejnego przedsięwzięcia.

W celu zapewnienia przejrzystości dokumentu w ramach listy podstawowej, przedsięwzięcia zostały oznaczone „PP” (przedsięwzięcie podstawowe) oraz kolejnymi numerami. Zabieg przetożony na łatwość odnalezienia karty projektu w dalszej części rozdziału.

Tabela 30. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia podstawowego
PP1	Rewitalizacja budynku użyteczności publicznej i jego adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne (Rozbudowa istniejącego budynku użyteczności publicznej na potrzeby utworzenia Gminnego Centrum Kultury w Stróży)
PP2	Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna (Budowa altan kulturalno – rekreacyjnych w miejscowości Stróża – Kolonia, Gmina Kraśnik)
PP3	Integracja społeczna, międzypokoleniowa w Gminie Kraśnik
PP4	Infrastruktura wzmacniająca ofertę rekreacji i turystyki
PP5	Rozwój turystyki na terenie Gminy Kraśnik

Źródło: Opracowanie własne.

Nr projektu	Szacunkowa wartość i potencjalne źródła finansowania
PP1	8 000 000,00 zł krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne
Tytuł projektu	
Rewitalizacja budynku użyteczności publicznej i jego adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne (Rozbudowa istniejącego budynku użyteczności publicznej na potrzeby utworzenia Gminnego Centrum Kultury w Stróży)	
Podmiot realizujący	
Gmina Kraśnik	
Realizowane kierunki działań	Komplementarność z innymi przedsięwzięciami
- 1.1 Miejsca spotkań (utworzenie GCK jako miejsca aktywności lokalnej) - 1.2 Kultura, edukacja, sport (działalność kulturalna, zajęcia edukacyjne, rekreacyjne) - 1.4 Seniorzy i młodzież (dedykowana oferta dla młodzieży i seniorów) - 1.5 Włączenie społeczne (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu) - 2.1 Przestrzeń publiczna (zagospodarowanie otoczenia) - 2.5 Usługi publiczne (nowe funkcje społeczne, edukacyjne) - 2.6 Dziedzictwo kulturowe (funkcja kulturalna GCK)	Projekt stanowi istotne zaplecze infrastrukturalne dla realizacji działań społecznych, edukacyjnych i integracyjnych przewidzianych w projekcie PP3. Jednocześnie, poprzez rozwój przestrzeni o charakterze rekreacyjnym i ogólnodostępnym, jest komplementarny z projektem PP4, którego celem jest rozbudowa infrastruktury służącej rekreacji.
Projekt położony w obszarze rewitalizacji	Lokalizacja
TAK	Ul. Kraśnicka 122, nr działki 868 (obręb Stróża)
Opis projektu, w tym zakres realizowanych działań	
<u>Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia</u> - brak dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób niepełnosprawnych/seniorów; - wąskie grono mieszkańców gminy angażujące się społecznie i obywatelsko; - niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości;	

- niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej;
- niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- niski poziom estetyki przestrzeni publicznej.

Cel ogólny przedsięwzięcia:

Poprawa jakości i wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni publicznej, rozwój infrastruktury społecznej, ochrona środowiska

Zakres projektu:

Przedsięwzięcie zakłada:

- przebudowę, w tym rozbudowę istniejącego budynku (stworzenie sali widowiskowej, sali konferencyjnej, sal do prowadzenia spotkań i warsztatów, siłowni, sauny, WC damski, WC męski, WC dla osób niepełnosprawnych, zaplecze kuchenne, pomieszczenie magazynowe dla Gminnej Biblioteki Publicznej, powiększenie/przebudowa garaży dla straży pożarnej znajdującej się w obecnym budynku, wymiana pokrycia dachowego wraz z dociepleniem stropu, elewacja budynku, wymiana kominów, montaż klimatyzacji, montaż monitoringu);
- dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych (windy, wejście dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami w tym osób niepełnosprawnych);
- zagospodarowanie przestrzeni oraz terenu wokół obiektu (podjazd dla osób niepełnosprawnych, ogrodzenie z bramami i furtkami, parking dla minimum 20 pojazdów w tym dla osób niepełnosprawnych, oświetlenie obiektu i parkingu, nasadzenia drzew i krzewów);
- stworzenie miejsca rekreacji plenerowej do wypoczynku na świeżym powietrzu dla dzieci, młodzieży i osób starszych, w tym osób niepełnosprawnych;
- rozbudowa i częściowa wymiana instalacji wewnętrznych (elektrycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej);
- zakup wyposażenia jako element projektu dotyczący adaptacji budynku na cele społeczne, rekreacyjne i turystyczne (20% kosztów kwalifikowanych projektu)

Wszystkie prace wykonane będą w celu nadania nowych funkcji użytkowych tj. społecznych, rekreacyjnych i kulturalnych jako element zapewniający spójność kompleksowych inwestycji rewitalizacyjnych. Powstanie Gminne Centrum Kultury, które będzie prowadziło działalność kulturalną. Ukierunkowanie funkcjonalności obiektu na prowadzenie działalności kulturalnej z salą widowiskową otworzy szerokie perspektywy rozwoju sołectw, a także wykorzysta rewitalizacyjną funkcję kultury i dziedzictwa kulturowego, odpowiadając na potrzeby aktywnego uczestnictwa mieszkańców Gminy Kraśnik w kulturze oraz kreatywnego spędzania czasu wolnego. Realizacja projektu jest również bezpośrednim rozwiązaniem problemu z brakiem Ośrodka Kultury jako miejsca spotkań i oferty kulturalnej dla społeczeństwa Gminy Kraśnik. Interesariuszami projektu będzie głównie społeczność lokalna/ mieszkańcy Gminy Kraśnik, w tym w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Oferta Gminnego Centrum Kultury skierowana będzie do szerokiej grupy odbiorców, w tym: dzieci w wieku żłobkowym, przedszkolnym, wczesnoszkolnym, szkolnym, młodzieży i osób dorosłych, w tym osób niepełnosprawnych. Ponadto z oferty GCK skorzystać będą mogli rodzice dzieci uczęszczających na zajęcia, osoby dorosłe chcące rozwijać swoje pasje i zainteresowania, a

także seniorzy, którzy zostaną zaproszeni do działań z zakresu edukacji cyfrowej i medialnej w ramach przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu. Efektem projektu będzie możliwość realizacji projektów miękkich działań z zakresu ogólnodostępnej oferty kulturalnej, między innymi: koncertów, wydarzeń okazjonalnych. Utworzona sala będzie umożliwiała przeprowadzenie zajęć tanecznych, muzycznych, rękodzielniczych, plastycznych, będzie miejscem spotkań seniorów, dzieci, młodzieży, osób dorosłych z zakresu oferty kulturalnej, oferty spędzania czasu wolnego. Zaprojektowanie w obiekcie Sali widowiskowej czy Sali/pracowni da możliwość uczestnictwa w wydarzeniach większej liczbie odbiorców co pozwoli również na zwiększenie dostępności kultury dla społeczności lokalnej. Bezpłatne wydarzenia są niekiedy jedyną alternatywą dla osób, które są zagrożone wykluczeniem społecznym i kulturalnym z powodu ograniczeń finansowych. Infrastruktura będzie ogólnodostępna i niekomercyjna.

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS): 1;

PLRO148 Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1

RCO074- Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego: 1 875

PLRR048-Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji: 1875

- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt.;

- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.;

- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją;

- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami -1szt.;

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami- 1 szt.;

- Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 500 osób;

- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji;

- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 500 osób

Rewitalizacja istniejącej infrastruktury w celu nadania nowych funkcji, brak dostosowania istniejącej infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami nie zapewniającej integracji oraz dostępu i wysokiej jakości usług publicznych. Rezultatem będzie również wzmocnienie, aktywizacja i integracja lokalnej społeczności. Efektem projektu będzie także możliwość realizacji zadań z zakresu ogólnodostępnej oferty kulturalnej, której odbiorcami będzie społeczność lokalna Gminy Kraśnik, w tym w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Wzrośnie liczba osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Przedsięwzięcie zrealizuje zasady dostępności i zapewni osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu

innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej. W projekcie zapewniona zostanie dostępność architektoniczna rewitalizowanego budynku i przestrzeni publicznej. Przedsięwzięcie będzie realizowane z zastosowaniem ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego oraz przy dążeniu do zaspokajania potrzeb ze szczególnymi potrzebami. Podczas realizacji projektu zostanie uczestnikom zapewniona dostępność tj. brak barier, czyli przeszkód architektonicznych, cyfrowych i informacyjno – komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami.

- Wpływ na rozwiązywanie głównych problemów społecznych: Projekt będzie realizowany na obszarze rewitalizacji wskazanym w GPR. Projekt przyczyni się do wzrostu aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji, w tym przedsiębiorstw społecznych poprzez przygotowanie niezbędnej infrastruktury umożliwiającej powstanie przynajmniej jednego przedsiębiorstwa społecznego rozumianego jako podmiot ekonomii społecznej – powstała infrastruktura będzie ogólnodostępna, nowopowstały podmiot będzie mógł realizować swoją ofertę dla mieszkańców terenu Gminy w tym dla osób obszaru rewitalizacji w powstałym GCK. Projekt przyczyni się do ograniczenia problemów społecznych – projekt swoim rezultatem obejmie działania zwiększające dostępność do usług społecznych i kulturalnych między innymi osobom borykającym się z problemami społecznymi czy osób wykluczonych społecznie poprzez udział w organizowanych wydarzeniach i/lub zaangażowanie tych osób w organizację wydarzeń na zasadach wolontariatu. Projekt przyczyni się do redukcji przestępczości – zwiększenie bezpieczeństwa nastąpi w skutek zainstalowania oświetlenia parkingowego oraz instalację monitoringu, likwidację miejsc mało widocznych;

- Wpływ na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej: Projekt przyczyni się do znaczącego zwiększenia bezpieczeństwa publicznego w obszarze rewitalizacji- organizacja spotkań we współpracy z policją, strażą pożarną, strażą miejską, ośrodkiem pomocy społecznej w zakresie działań zapobiegających przestępczości i marginalizacji. Projekt przyczyni się do poprawy warunków życia (bytowych) lokalnej społeczności- poprzez realizację projektu czyli utworzenia GOKU nastąpi poprawa życia społeczności lokalnych, wpływając na ich rozwój, integrację i poprawę jakości życia mieszkańców. Projekt przyczyni się do poprawy stanu technicznego zabudowy i zagospodarowania terenu poprzez rozbudowę istniejącego zdegradowanego budynku z przeznaczeniem na nowe funkcje wraz z zagospodarowaniem terenu wokół. Projekt przyczyni się do poprawy integracji społeczności lokalnej wokół wspólnych celów lub samopomocy poprzez organizację wspólnych spotkań, wydarzeń. Plan działalności obiektu kultury w okresie trwałości projektu będzie zawierał rozwiązania wpływające na poprawę efektywności funkcjonowania obiektu w odniesieniu do zaplanowanych przyszłościowo działań oraz rozwiązań finansowych poprzez pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania przyczyniających się do samowystarczalności finansowej.

- Wpływ na jakość życia mieszkańców: Projekt stworzy warunki dla aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańców, w tym korzystnie wpływającej na ich stan zdrowia, rozwoju kompetencji, ochrony i wzmocnienia dziedzictwa społeczności lokalnej, włączenie osób niesamodzielnych poprzez stworzenie miejsc do prowadzenia spotkań, warsztatów oraz stworzenie miejsca rekreacji plenerowej do wypoczynku na świeżym powietrzu dla dzieci, młodzieży i osób starszych, w tym osób niepełnosprawnych.

- Wpływ na jakość zagospodarowania przestrzeni: Projekt zakłada dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych (windy, wejście dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami w tym osób niepełnosprawnych), zagospodarowanie przestrzeni oraz terenu wokół (podjazd dla niepełnosprawnych, ogrodzenie z bramą i furtką, parking dla minimum 20 pojazdów w tym dla osób niepełnosprawnych, oświetlenie parkowe parkingu, nasadzenia drzew i krzewów), stworzenie miejsca rekreacji plenerowej do wypoczynku na świeżym powietrzu dla dzieci, młodzieży i osób starszych, w tym osób niepełnosprawnych.

-Zgodność projektu z założeniami Nowego Europejskiego Bauhausu oraz oddziaływanie na zasadę równości szans i niedyskryminacji: Zaplanowane w ramach projektu działania będą połączeniem zrównoważonego rozwoju z estetyką, inkluzywnością i przystępnością dla wszystkich poprzez rewitalizację zdegradowanego budynku, zagospodarowanie przestrzeni wokół oraz dostosowanie stworzonego miejsca dla wszystkich osób w tym osób z niepełnosprawnością.

-Komplementarność projektu: Realizacja przedsięwzięć/projektów komplementarnych w stosunku działań EFS+.

Nr projektu	Szacunkowa wartość i potencjalne źródła finansowania
PP2	150 000,00 zł krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne
Tytuł projektu	
Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna (Budowa altan kulturalno – rekreacyjnych w miejscowości Stróża – Kolonia, Gmina Kraśnik)	
Podmiot realizujący	
Gmina Kraśnik	
Realizowane kierunki działań	Komplementarność z innymi przedsięwzięciami
1.1 Miejsca spotkań (miejsca integracji lokalnej) - 1.2 Kultura, edukacja, sport (organizacja wydarzeń kulturalnych i integracyjnych) - 1.4 Seniorzy i młodzież (miejsce dedykowane dla seniorów i młodzieży) - 1.5 Włączenie społeczne (inkluzja grup defaworyzowanych) - 2.1 Przestrzeń publiczna (utwardzenie, wyposażenie przestrzeni)	Realizacja przedsięwzięcia wpisuje się w cele projektów PP3 oraz PP4 poprzez tworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców oraz realizacji wydarzeń o charakterze edukacyjnym i międzypokoleniowym. Infrastruktura może zostać wykorzystana jako miejsce realizacji działań społecznych i kulturalnych.
Projekt położony w obszarze rewitalizacji	Lokalizacja
TAK	Nr działki 175/5 obręb Stróża - Kolonia

Opis projektu, w tym zakres realizowanych działań

Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- brak dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób z grup w niekorzystnej sytuacji, seniorów, którzy ukończyli 60 r.ż, młodzież do 25 r.ż., w tym kobiety oraz osób niepełnosprawnych.;
- niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- niski poziom estetyki przestrzeni publicznej;
- słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji

Cel ogólny przedsięwzięcia:

Poprawa jakości i wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni publicznej, rozwój infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej, ochrona środowiska. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej. Powstanie infrastruktury wzmacniającej inkluzywność poprzez budowę altan kulturalno – rekreacyjnych wraz z modernizacją terenu.

Zakres projektu:

Operacja zakłada modernizację terenu poprzez budowę altan kulturalno - rekreacyjnych w miejscowości Stróża - Kolonia wraz z wyposażeniem. W wyniku realizacji zadania powstanie infrastruktura wzmacniająca inkluzywność, która wpłynie pozytywnie na wzmocnienie włączenia społecznego. Przedmiotem operacji jest budowa dwóch altan drewnianych o wymiarach 5x7m każda wraz z elementami towarzyszącymi: ławki z oparciem w altanach 8szt., ławki bez oparcia 4szt., stoliki w altanie 4 szt., huśtawka ogrodowa 1 szt., stojak na rowery 1 szt., palenisko z rusztem 1 szt., stojak na drewno 1 szt., kosz na odpady 3szt. oraz zostanie zmodernizowany teren poprzez wykonanie utwardzenia z kostki brukowej, geokraty, tłucznia a także dostosowanie miejsca dostępnego dla osób starszych oraz z niepełnosprawnościami. Operacja będzie niekomercyjna i ogólnodostępna. Z powstałej infrastruktury będzie można korzystać bezpłatnie na podstawie regulaminu. Operacja spełnia inkluzywność poprzez stworzenie miejsca dla społeczności lokalnej, osób z grup w niekorzystnej sytuacji - operacja będzie służyła osobom starszym tj. po 60 r.ż oraz jednocześnie osobom młodym do 25 r.ż, a w tym kobietom. Wymienione grupy docelowe będą mogły korzystać z miejsca, które zostanie stworzone dla wszystkich służące eliminacji barier i dyskryminacji, będą mogły organizować m.in. spotkania integracyjne, edukacyjne, spotkania młodzieżowe, spotkania dla seniorów, a także spotkania łączące pokolenia.

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS): 1;

PLRO148 Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1

RCO074- Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego: 1 875

PLRR048-Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji: 1875

- Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług infrastruktury dzięki wsparciu WPR – 200 osób

- Liczba osób odwiedzających obiekt turystyczno – rekreacyjny – 200 osób

Realizacja inwestycji ma na celu powstanie infrastruktury wzmacniającej inkluzywność oraz zniwelowanie barier architektonicznych i dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zwiększy się poziom zaspokajania potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji, turystów, jak i pozostałych interesariuszy przedsięwzięcia w zakresie dostępu do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie.

Z powstałej infrastruktury będą korzystać osoby z grup w niekorzystnej sytuacji, seniorzy, którzy ukończyli 60 r.ż, młodzież do 25 r.ż., w tym kobiety oraz osoby niepełnosprawne. Altany zostaną wykonane z drewna, a drewno to przyjazny dla środowiska surowiec odnawialny. Drewno jest trwałe i nie wpływa negatywnie na przyrodę. Wpływ operacji na inkluzywność będzie spełnione poprzez wsparcie zakresu operacji, który wpłynie na wzmocnienie włączenia społecznego osób z priorytetowych grup docelowych, gdyż nastąpi wzmocnienie ich potencjału poprzez możliwość organizacji spotkań bądź uczestnictwo w spotkaniach osobom starszym tj. po 60 r.ż oraz jednocześnie osobom młodym do 25 r.ż, w tym kobietom, eliminacja barier w zakresie dostępu do powstałej infrastruktury osobom niepełnosprawnym.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OZN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej. W projekcie zapewniona zostanie dostępność architektoniczna utworzonej strefy kulturalno – rekreacyjnej.

Nr projektu	Szacunkowa wartość i potencjalne źródła finansowania
PP3	300 000,00 zł krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne
Tytuł projektu	
Integracja społeczna, międzypokoleniowa w Gminie Kraśnik	
Podmiot realizujący	
Gmina Kraśnik i /lub organizacje pozarządowe	
Realizowane kierunki działań	Komplementarność z innymi przedsięwzięciami

- 1.2 Kultura, edukacja, sport (zajęcia edukacyjne, aktywizujące, turystyczne) - 1.4 Seniorzy i młodzież (działania dla tych grup) - 1.5 Włączenie społeczne (przeciwdziałanie wykluczeniu, rozwój kompetencji) - 2.5 Usługi publiczne (zwiększenie dostępności usług społecznych)	Projekt bezpośrednio korzysta z zaplecza infrastrukturalnego powstającego w ramach projektów PP1 oraz PP2, które umożliwią realizację zaplanowanych działań integracyjnych, edukacyjnych i aktywizujących. Dodatkowo, projekt jest komplementarny względem PP4 w zakresie wspólnego wykorzystania przestrzeni rekreacyjnych.
Projekt położony w obszarze rewitalizacji	Lokalizacja
TAK	Ul. Kraśnicka 122, nr działki 868 (obręb Stróża), Sptawy Pierwsze, nr działki 376/4 (obręb Bojanówka)
Opis projektu, w tym zakres realizowanych działań	
<u>Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia</u> - brak dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób niepełnosprawnych/seniorów; - wąskie grono mieszkańców gminy angażujące się społecznie i obywatelsko; - niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji; - niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji <u>Cel ogólny przedsięwzięcia:</u> Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców, w tym dzieci, młodzieży, seniorów oraz osób niepełnosprawnych wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. <u>Zakres projektu:</u> wysokiej jakości usług społecznych i oferty spędzania czasu wolnego poprzez działania odpowiadające na ich specyficzne potrzeby. Zaplanowane działania to m.in. działania informacyjne, edukacyjne, aktywizujące, integracyjne, terapie zajęciowe, które będą realizowane na obszarze rewitalizacji. Działania dostosowane będą do specyficznych potrzeb mieszkańców, w tym dzieci, młodzieży, seniorów oraz osób niepełnosprawnych wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. <u>Zakres przedsięwzięcia:</u> - współpraca z NGO w zakresie zajęć wyrównawczych i rozwijających; - stworzenie i realizacja kompleksowych działań aktywizująco - integracyjnych; - aktywizacja społeczna osób starszych poprzez organizację zajęć edukacyjnych, spotkań, warsztatów, wykładów specjalistów; - przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, poprawa jakości życia mieszkańców, stworzenie warunków integracji i odbudowy więzi społecznych;	

- pomoc zdrowotna dla osób starszych poprzez spotkania z dietetykiem;
- wyjazdy kulturalne i turystyczne;
- przekonanie osób dojrzałych, że niezależnie od wieku mogą się rozwijać, doskonalić swoje umiejętności, poznawać nowych ludzi i aktywnie spędzać czas wolny;
- przeciwdziałanie izolacji i samotności osób starszych – integracja międzypokoleniowa;
- zabezpieczenie dostępu do oferty kulturalnej i krajoznawczej.

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS): 1;

PLRO148 Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1

RCO074- Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego: 1 875

PLRR048-Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji: 1875

- Liczba osób objętych wsparciem – 40 osób;
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 5 osób
- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 400 osób;
- Liczba uczestników – dzieci i młodzieży – mieszkańców obszaru rewitalizacji – 20 osób;
- Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach – 40 osób.

Zwiększenie oferty dostępności do wysokiej jakości usług społecznych i oferty spędzania czasu wolnego dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców w szczególności zamieszkających na terenie rewitalizacji. Rezultatem będzie również wzmocnienie, aktywizacja i integracja lokalnych społeczności co przyczyni się do dynamicznego rozwoju, poprawy ogólnej sytuacji życiowej, aktywizacja społeczna, poprawa stanu psychofizycznego. Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubóstwem, w tym osób starszych 60+ oraz otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym również osób z niepełnosprawnością.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OnZ. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej. W projekcie zapewniona zostanie dostępność architektoniczna.

Nr projektu	Szacunkowa wartość i potencjalne źródła finansowania
PP4	200 000,00zł krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne
Tytuł projektu	
Infrastruktura wzmacniająca ofertę rekreacji i turystyki	
Podmiot realizujący	
Gmina Kraśnik i/lub Przedszkole w Stróży i/lub Szkoła Podstawowa w Stróży i/lub Organizacje pozarządowe	
Realizowane kierunki działań	Komplementarność z innymi przedsięwzięciami
- 1.2 Kultura, edukacja, sport (aktywizacja i rekreacja na świeżym powietrzu) - 1.4 Seniorzy i młodzież (infrastruktura dla różnych grup wiekowych) - 2.1 Przestrzeń publiczna (rewitalizacja terenów rekreacyjnych) - 2.5 Usługi publiczne (ogólnodostępna infrastruktura)	Projekt uzupełnia działania realizowane w ramach projektów PP1 i PP2 poprzez rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej. Wspiera również działania integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną przewidziane w projekcie PP3. Wspólne cele w zakresie rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej łączą go z projektem PP5.
Projekt położony w obszarze rewitalizacji	Lokalizacja
TAK	nr działek: 175/5; 175/4; 176/1 (obręb Stróża – Kolonia)
Opis projektu, w tym zakres realizowanych działań	
<u>Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia</u> - brak dostępności do infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i społecznej dla dzieci, osób z grup w niekorzystnej sytuacji, seniorów, którzy ukończyli 60 r.ż., młodzież do 25 r.ż., w tym kobiety oraz osób niepełnosprawnych; - niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców terenu Gminy, w tym mieszkańców terenu rewitalizacji; - niski poziom estetyki przestrzeni publicznej. <u>Cel ogólny przedsięwzięcia:</u> Poprawa jakości i wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni publicznej, rozwój infrastruktury rekreacyjno – turystycznej, ochrona środowiska <u>Zakres projektu:</u> Przedsięwzięcie obejmuje:	

- budowę małej infrastruktury publicznej służącej rekreacji i turystyce dostosowanej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży, w tym modernizacja istniejących placów zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu oraz siłowni zewnętrznej wraz z nawierzchnią oraz zagospodarowaniem terenu wokół (m.in. wymiana urządzeń zabawowych, zakup i montaż nowych urządzeń zabawowych);

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS): 1;

PLRO148 Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1

RCO074- Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego: 1 875

PLRR048-Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji: 1875

- Liczba nowych lub przebudowanych (zmodernizowanych) obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej- wskaźnik bezpośrednio liczący nową lub ulepszoną infrastrukturę służącą turystom i mieszkańcom – 3szt..

- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 200 osób.

Poprawa jakości i wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni publicznej, rozwój infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej, ochrona środowiska. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej. Realizacja inwestycji ma na celu m.in. zniwelowanie barier architektonicznych i doposażenie w urządzenia dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej. W projekcie zapewniona zostanie dostępność architektoniczna przestrzeni publicznej.

Nr projektu	Szacunkowa wartość i potencjalne źródła finansowania
PP5	700 000,00 zł krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne
Tytuł projektu	
Rozwój turystyki na terenie Gminy Kraśnik	

Podmiot realizujący	
Gmina Kraśnik	
Realizowane kierunki działań	Komplementarność z innymi przedsięwzięciami
- 1.2 Kultura, edukacja, sport (edukacja przyrodnicza, rekreacja) - 2.1 Przestrzeń publiczna (zagospodarowanie terenu, mostki, pomosty) - 2.2 Zieleń (eksponowanie walorów przyrodniczych) - 2.6 Dziedzictwo kulturowe i naturalne (przyrodniczy aspekt ścieżki) - 2.4 Przeciwdziałanie emisjom zanieczyszczeń (transport pieszy jako alternatywa)	Projekt jest komplementarny względem PP4, gdyż stanowi rozwinięcie i uzupełnienie infrastruktury rekreacyjno-turystycznej o dodatkowe walory edukacyjne i przyrodnicze, kierowane zarówno do mieszkańców, jak i osób odwiedzających teren Gminy.
Projekt położony w obszarze rewitalizacji	Lokalizacja
TAK	Obręb Stróża – Kolonia, nr działek: 210/1; 201; 200; 208 (podane działki ulegną zmianie w trakcie trwa podział w Starostwie)
Opis projektu, w tym zakres realizowanych działań	
<u>Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia</u> - brak dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób niepełnosprawnych/seniorów; - niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji; - niski poziom estetyki przestrzeni publicznej; - słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji <u>Cel ogólny przedsięwzięcia:</u> Poprawa jakości i wzmocnienie funkcjonalności i atrakcyjności przestrzeni publicznej, rozwój infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej, ochrona środowiska. Celem projektu jest wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych <u>Zakres projektu:</u> Przedsięwzięcie obejmuje rozwój turystyki na terenie Gminy Kraśnik poprzez utworzenie ścieżki rekreacyjno – edukacyjnej nad stawami. Utworzenie miejsca atrakcyjnego turystycznie poprzez: - wyposażenie w niezbędną infrastrukturę typu ławki, tablice edukacyjno – informacyjne z informacjami o przyrodniczym charakterze terenu, o genezie powstania stawów, o roślinności, o zwierzętach wodnych,	

- budowa pomostu przy jednym ze stawów;
- budowa mostku/kładki nad rzeką Wyżnica;
- montaż latarni przy stawach,
- montaż monitoringu,
- utwardzenie podłoża na ścieżce.

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS): 1;

PLRO148 Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1

RCO074- Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego: 1 875

PLRR048-Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji: 1875

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.;
- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt.
- Liczba osób odwiedzających obiekty turystyczne objęte wsparciem – 200 osób

Realizacja inwestycji ma na celu zniwelowanie barier architektonicznych i dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zwiększy się poziom zaspokajania potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji, turystów, jak i pozostałych interesariuszy przedsięwzięcia w zakresie dostępu do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej. W projekcie zapewniona zostanie dostępność architektoniczna rewitalizowanej przestrzeni publicznej.

5.3. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, o których mowa w pkt 4;

Na etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji nie zdefiniowano pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

6. Mechanizmy integrowania działań, o których mowa w pkt 4, oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

6.1. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W toku opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, przyjęto założenie, że należy zapewnić czytelność i przejrzystość związku między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, celami i kierunkami działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w programie rewitalizacji lub zakwalifikowane przez program jako dopuszczalne mają bardzo zróżnicowany charakter. Jakkolwiek wspólnie służą realizacji celów programu, to jednak – w wymiarze praktycznym – mogą ze sobą kolidować, merytorycznie lub przestrzennie, osłabiając się wzajemnie albo rodząc problemy w realizacji. A tymczasem działania powinny się wzajemnie wzmacniać i uzupełniać. Przedsięwzięcia mają różnorodny charakter i mają być realizowane przez różne podmioty, co dodatkowo wzmacnia ryzyko niespójności czy wręcz ich sprzeczności. Stąd potrzeba zaplanowania efektywnych mechanizmów faktycznej koordynacji przedsięwzięć (zarówno „twardych”, jak i „miękkich”), a także łagodzenia napięć, jakie mogą zaistnieć między poszczególnymi działaniami/przedsięwzięciami czy też rezultatami ich realizacji.

Etap przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Kierunki działań cechuje również komplementarność problemowa. Dłożono starań, aby kierunki działań przypisane do poszczególnych celów odpowiadały zdiagnozowanym w ramach przeprowadzonych diagnoz problemom, wynikającym z nich wyzwaniom i w końcu potencjałom.

Działania planowane do podjęcia w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji są połączone na każdym z poziomów:

- koncepcyjnym (wskazanie problemów obszaru, wskazanie odpowiadających na problemy, celów dokumentu, wskazanie kierunków działań w ramach celów, zaprezentowanie planowanych do realizacji przedsięwzięć oraz wykazanie ich zgodności z zaplanowanymi kierunkami działań).
- organizacyjnym (wskazanie podmiotu/podmiotów realizujących poszczególne działania)
- czasowym (wskazanie planowanego czasu realizacji przedsięwzięć)
- finansowym (wskazanie środków z których będą realizowane poszczególne projekty rewitalizacyjne)
- promocyjnym.

Podsumowując, w Gminnym Programie Rewitalizacji zastosowana została czytelna hierarchia, pozwalająca nie tylko przyporządkować dane działanie rewitalizacyjne do konkretnego celu rewitalizacji oraz kierunku działań, ale też określić sposób, w jaki dane działanie jest umocowane w harmonogramie rzeczowo-finansowym.

Działania rewitalizacyjne nie są i nie powinny być jednakowo istotne. Skonstruowana struktura celów rewitalizacji wraz z wyszczególnionym celem głównym (Poprawa jakości życia i promowanie włączenia społecznego w obszarze rewitalizacji) pozwala stwierdzić, które działanie powinno mieć pierwszeństwo przed innym i które z nich powinno być realizowane przy ograniczonych środkach finansowych.

Przyjęto założenie, że aby zapewnić właściwy sposób planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych, należy planować działania międzysektorowo. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji zaplanowano nie tylko działania infrastrukturalne, tzw. „twarde”, ale również nieinfrastrukturalne- tzw. „działania miękkie”.

Realna weryfikacja komplementarności, integracja działań i przedsięwzięć została zapewniona w kilku płaszczyznach. Kluczowe znaczenie miało właściwe przygotowanie poszczególnych przedsięwzięć, obejmujące m.in. szczegółową analizę tego, z którymi przedsięwzięciami dane przedsięwzięcie jest lub powinno być komplementarne, z którym może wchodzić w kolizję, w których przypadkach istnieje ryzyko osłabiania wzajemnych efektów lub negatywnych skutków złej koordynacji. Punktem wyjścia do takiej analizy jest zawarty w charakterystyce każdego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego opis komplementarności lub powiązania z innymi przedsięwzięciami. W kartach projektów zaprezentowanych w przedmiotowym dokumencie zawarto informacje jakie kierunki działań realizuje każde przedsięwzięcie. Wskazano również komplementarność z innymi przedsięwzięciami. W toku analizy przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie stwierdzono występowania wzajemnej kolizji zdefiniowanych przedsięwzięć.

Etap realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Na etapie realizacji programu powinna następować bieżąca weryfikacja, czy między przedsięwzięciami nie występują powiązania wymagające co najmniej koordynacji, których nie zidentyfikowano przy formułowaniu programu. Poprzez analizę przedsięwzięć komplementarnych drogą uzgodnień dokonywać się będzie doskonalenie kształtu i zakresu projektów, optymalizacja ich harmonogramów czy też podjęcie ustaleń o potrzebie koordynacji technicznej i merytorycznej konkretnych przedsięwzięć na etapie ich wdrażania. Wszyscy uczestnicy tych procesów (urzędnicy, pracownicy instytucji podległych, projektanci i inni zewnętrzni wykonawcy) zobowiązani będą – na zasadzie określenia obowiązków służbowych lub poprzez zobligowanie w treści umowy – do uwzględniania w swych działaniach potrzeby prawidłowej integracji przedsięwzięć.

6.2. Kompleksowość Programu Rewitalizacji

Kompleksowość i podejście zintegrowane w przypadku rewitalizacji leżą u podstaw samej definicji rewitalizacji wskazanej w ustawie o rewitalizacji. Podejście zintegrowane podkreśla, że wspieranie rozwoju wymaga ścisłej koordynacji działań w ramach danej polityki publicznej. Przyjęcie podejścia zintegrowanego w rewitalizacji wymaga od decydentów stworzenia GPR, który odpowiada na autentyczne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. To zapewnione zostało przez prawidłowo przeprowadzony proces diagnostyczny, którego najistotniejszym elementem był proces partycypacji społecznej.

Cele dokumentu zostały wyznaczone w oparciu o analizę problemów, wyzwań i potencjałów, przed jakimi stoi dany obszar. Tym samym GPR zawiera działania uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny oraz środowiskowy obszaru rewitalizacji zgodnie z przeprowadzoną diagnozą.

Celem podejścia zintegrowanego jest zabezpieczenie się przed realizacją pojedynczych, niepowiązanych ze sobą przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Niedopuszczalne są planowanie i realizacja tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Stąd też w celu zapewnienia kompleksowości interwencji w każdej karcie projektu rewitalizacyjnego wskazano jego komplementarność z innymi przedsięwzięciami.

Tym samym realizacja inwestycji infrastrukturalnych jest wpisana w szerszą koncepcję działań rewitalizacyjnych, a zatem nie jest celem samym w sobie.

Przedsięwzięcia infrastrukturalne korespondują z planowanymi działaniami społecznymi, które razem będą stanowiły kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane na danym obszarze sfery problemowe i staną się źródłem szerszego oddziaływania. Zachodzi wzajemne powiązanie oraz synergia przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nie oznacza to w każdym przypadku obowiązku jednoczesnej realizacji przedsięwzięć, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

6.3. Koncentracja Programu

Koncentracja interwencji w przypadku rewitalizacji to nie tylko formalne ograniczenia narzucone na obszar rewitalizacji (maksymalnie 20% powierzchni gminy, maksymalnie 30% liczby jej mieszkańców). Potrzeba hierarchizacji potrzeb powoduje, że GPR dotyczy terenu o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmującego część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętego szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych.

Program Rewitalizacji obejmuje prowadzenie działań wyłącznie na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, obejmującym obszary zamieszkałe sołectw: Stróża i Stróża Kolonia.

Tym samym działania rewitalizacyjne skierowane są na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi.

Co do zasady, przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane wyłącznie na obszarach rewitalizacji. To nie wyklucza oczywiście, że skala ich oddziaływania będzie wykraczała poza obszar rewitalizacji i będzie się przyczyniała do rozwoju całej gminy.

Do objęcia wsparciem w ramach Programu dopuszczone będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane na obszarze rewitalizacji i umieszczone na liście planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W ramach listy podstawowej wyznaczono 5 projektów rewitalizacyjnych, których wpisanie w przedmiotowy dokument jest efektem zarówno partycypacji społecznej (naboru kart rewitalizacyjnych prowadzonego przez Urząd Gminy) jak również prorozwojowego podejścia władz gminy.

6.4. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

Komplementarność przestrzenna

Wymogiem koniecznym dla wspierania przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji GPR wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi wdrażanymi zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim, ale oddziałującymi na obszar rewitalizacji.

Przestrzenna komplementarność przedsięwzięć planowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji wynika z faktu, że są one zlokalizowane na ściśle określonym obszarze, który w procesie delimitacji został wyznaczony jako obszar rewitalizacji. Planowana interwencja prowadzona będzie na spójnym geograficznie i administracyjnie terenie. Projekty rewitalizacyjne będą realizowane wyłącznie w obszarze rewitalizacji.

O tym, że interwencja w ramach rewitalizacji została ulokowana przestrzennie w sposób prawidłowy świadczy fakt, że obszary zdegradowane wyznaczone na podstawie obiektywnych wskaźników bazujących na danych statystycznych, pokrywają się w znacznej mierze ze wskazaniami opartymi o odczucia społeczne wyrażone w toku przeprowadzonych konsultacji (w tym spotkań i badań ankietowych prowadzonych na różnych etapach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji). Tym samym delimitacja, obejmująca weryfikację danych i analizy istotnych dla rozwoju gminy problemów oraz opinię interesariuszy (mieszkańców, przedstawicieli zainteresowanych środowisk, władz i lokalnych liderów), pozwoliła na wyznaczenie obszaru będącego w stanie kryzysowym, na którym zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne uzupełniają się wzajemnie, efektywnie oddziałując na cały ten obszar. W rezultacie Gminny Program Rewitalizacji spełnia wymagania dotyczące komplementarności przestrzennej.

Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest aby:

- przedsięwzięcia realizowane były na całym obszarze rewitalizacji a nie punktowo, w pojedynczych miejscach (przedsięwzięcia są rozlokowane na terenie całego obszaru rewitalizacji, a funkcje nadawane/przywracane poszczególnym elementom infrastruktury- obiektom, będą posiadały skalę oddziaływania na cały obszar rewitalizacji)
- poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz aby zachodził między nimi efekt synergii (osiągane poprzez wpisywanie się każdego przedsięwzięcia często w tożsame kierunki działań, a tym samym pozwalającym na realizację tożsamych celów rewitalizacji);
- prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. (Proces rewitalizacji prowadzony był i będzie w ścisłej współpracy z mieszkańcami i innymi interesariuszami. Włączenie lokalnej społeczności w planowanie i realizację działań zwiększa akceptację dla zmian oraz zapobiega efektom wykluczenia. Działania rewitalizacyjne obejmują inwestycje w edukację, kulturę i usługi publiczne, z których mogą korzystać wszyscy

mieszkańcy gminy. Takie podejście zapobiega segregacji i zapewnia równy dostęp do korzyści wynikających z procesu rewitalizacji.)

Komplementarność problemowa

Strukturę przedmiotowego dokumentu oparto o powszechnie przyjętą i wielokrotnie już sprawdzoną metodologię budowy tego typu programów. Jest ona w pełni zgodna zarówno z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji oraz wytycznymi zawartymi między innymi zalecanym przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa dokumencie „Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji”. Dzięki temu mogło powstać narzędzie nakierowane na kompleksowe podejście do procesu rewitalizacji, pozwalające na podejmowanie w ścisłej współpracy z lokalną społecznością komplementarnych problemowo działań.

Tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik rozpoczęto od delimitacji obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. W tym celu wykorzystano jednostki pseudonaturalne (sołectwa) dla których przeprowadzono diagnozę problemów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Diagnoza ta pozwoliła określić charakter i skalę zidentyfikowanych problemów oraz obszarów deficytowych. Wyniki tego pierwszego etapu prac przedstawiono w Raporcie diagnostycznym służącym wyznaczeniu obszaru rewitalizacji. Stanowiły one obok wskazań interesariuszy podstawę do wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. W rozdziale 5 niniejszego dokumentu przedstawiono pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji. Przedstawiono przy tym przyczyny degradacji tej części gminy, ale także zidentyfikowano jej potencjały rozwojowe. Stanowiło to bazę do sformułowania wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji, którą to wizję zawarto w rozdziale nr 6. Kolejnym krokiem było wyznaczenie celów rewitalizacji pozwalających urzeczywistnić nakreślony obraz przemian. Cele strategiczne i odpowiadające im kierunki działań zawarto w rozdziale nr 7. Wyznaczone przez nie ramy problemowe stanowiły kanwę, w kolejnym etapie prac nad dokumentem, w którym prowadzony był wybór zgłaszanych przez interesariuszy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Konsekwencja w zachowaniu przyjętej metodologii prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji pozwoliła na ujęcie w dokumencie projektów komplementarnych problemowo, które odpowiadają na zidentyfikowane problemy, pozwalają osiągnąć założone cele i wzajemnie się dopełniają.

Przedsięwzięcia ujęte w projektach PP1–PP5 stanowią skoordynowaną odpowiedź na zdiagnozowane problemy społeczne, infrastrukturalne i funkcjonalne występujące na obszarze rewitalizacji Gminy Kraśnik. Dzięki wzajemnemu uzupełnianiu się projektów i ich wieloaspektowemu charakterowi, działania te zapewniają spójne podejście do kluczowych wyzwań społecznych, przestrzennych, technicznych i środowiskowych, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałania fragmentaryzacji interwencji.

1. Aspekt społeczny

Integracja lokalnej społeczności oraz aktywizacja międzypokoleniowa

- PP1 (Rewitalizacja budynku użyteczności publicznej – GCK w Stróży) i PP3 (Integracja społeczna, międzypokoleniowa w Gminie Kraśnik) tworzą wzajemnie uzupełniające się działania w zakresie wzmocnienia więzi społecznych. Nowoczesna infrastruktura kultury, stworzona w ramach PP1, stanowi zaplecze dla działań animacyjnych i integracyjnych realizowanych w PP3, umożliwiając ich skuteczne wdrażanie w odpowiednich warunkach przestrzennych.
- PP2 (Budowa altan kulturalno–rekreacyjnych) wspiera proces integracji i aktywizacji mieszkańców poprzez tworzenie przyjaznych, ogólnodostępnych przestrzeni umożliwiających organizację spotkań, wydarzeń lokalnych i zajęć międzypokoleniowych.
- Wszystkie trzy projekty (PP1–PP3) są ukierunkowane na wzmacnianie kapitału społecznego, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz aktywizację mieszkańców w różnym wieku, tworząc kompleksowy system wsparcia rozwoju społeczności lokalnej.

2. Aspekt przestrzenno-funkcjonalny

Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych

- PP4 (Infrastruktura wzmacniająca ofertę rekreacji i turystyki) oraz PP5 (Rozwój turystyki – ścieżka edukacyjno-rekreacyjna) wspólnie przyczyniają się do poprawy jakości zagospodarowania przestrzeni publicznych o funkcji rekreacyjnej i edukacyjnej. Oba projekty są wzajemnie komplementarne – PP4 koncentruje się na budowie infrastruktury aktywności fizycznej (np. siłowni zewnętrznych, placów zabaw), natomiast PP5 rozwija walory przyrodnicze i edukacyjne terenów rekreacyjnych.
- Dodatkowo, PP2 (altany) i PP4 wzajemnie się uzupełniają, tworząc sieć miejsc integracji społecznej i aktywności w różnych lokalizacjach Gminy, co wspiera równomierny rozwój funkcjonalny przestrzeni publicznych.

3. Aspekt techniczny i środowiskowy

Nowe standardy jakości przestrzeni i ochrona środowiska

- Projekty PP4 i PP5 wpisują się w działania sprzyjające zagospodarowaniu terenów zielonych i naturalnych w sposób przyjazny środowisku i mieszkańcom.
- W szczególności PP5, poprzez ścieżkę edukacyjno-przyrodniczą, promuje ekologiczne formy spędzania czasu oraz podnosi świadomość ekologiczną mieszkańców i odwiedzających, co stanowi istotny wkład w zrównoważony rozwój Gminy.

Realizacja projektów PP1–PP5 przyczynia się do kompleksowego podejścia do procesów rewitalizacyjnych na terenie Gminy Kraśnik, odpowiadając na potrzeby społeczne, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne oraz środowiskowe. Działania te wzajemnie się uzupełniają, tworząc zintegrowany system wsparcia rozwoju lokalnej społeczności. Projekty infrastrukturalne, takie jak rewitalizacja budynku GCK w Stróży (PP1), budowa altan kulturalno-rekreacyjnych (PP2) czy rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (PP4 i PP5), stanowią solidną podstawę dla działań społecznych, edukacyjnych i integracyjnych realizowanych m.in. w ramach projektu PP3. Wspólne oddziaływanie projektów umożliwia efektywne zagospodarowanie przestrzeni publicznych, sprzyjających aktywności fizycznej, integracji międzypokoleniowej i edukacji ekologicznej. Dzięki temu projekty PP1–PP5 wzmacniają spójność terytorialną i społeczną, przeciwdziałają fragmentaryzacji działań rewitalizacyjnych oraz przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców w sposób trwały i zrównoważony.

Komplementarność problemowa i przestrzenna a projekty rewitalizacyjne

W celu wykazania, że wymienione projekty realizują zasadę koncentracji programu rewitalizacji, dla każdego projektu wskazano ich komplementarność problemową i przestrzenną.

1. Rewitalizacja budynku użyteczności publicznej i jego adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne (Rozbudowa istniejącego budynku użyteczności publicznej na potrzeby utworzenia Gminnego Centrum Kultury w Stróży)

Komplementarność problemowa: Projekt odpowiada na zdiagnozowane problemy braku infrastruktury kulturalnej, niskiej aktywności społecznej, wykluczenia społecznego i braku przestrzeni integracyjnych. Angażuje różne grupy wiekowe i społeczne – dzieci, młodzież, dorosłych, seniorów, osoby z niepełnosprawnościami.

Komplementarność przestrzenna: Inwestycja jest zlokalizowana w centrum miejscowości Stróża, co zapewnia dobrą dostępność dla mieszkańców całego obszaru rewitalizacji. Przestrzennie sprzęga się z innymi działaniami w Stróży i Stróży-Kolonii.

2. Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna (Budowa altan kulturalno – rekreacyjnych w miejscowości Stróża – Kolonia, Gmina Kraśnik)

Komplementarność problemowa: Projekt odpowiada na potrzebę tworzenia dostępnych miejsc integracji i rekreacji, sprzyjających inkluzji społecznej i przeciwdziałaniu wykluczeniu. Uzupełnia ofertę Centrum Kultury jako bardziej swobodna przestrzeń spotkań plenerowych.

Komplementarność przestrzenna: Altany lokalizowane są na tym samym obszarze rewitalizacji – w Stróży-Kolonii. Wzmacniają funkcjonalnie i przestrzennie ofertę lokalnych miejsc spotkań i aktywności społecznej.

3. Integracja społeczna, międzypokoleniowa w Gminie Kraśnik

Komplementarność problemowa: Przedsięwzięcie „miękkie” – odpowiada na problemy społeczne: izolację, samotność, wykluczenie, niską aktywność obywatelską. Bezpośrednio korzysta z efektów projektów infrastrukturalnych (jak Centrum Kultury czy altany), wypełniając je treścią i działaniami.

Komplementarność przestrzenna: Realizacja działań w tym samym obszarze rewitalizacji – Stróża i Stróża-Kolonia – umożliwia pełne wykorzystanie zrewitalizowanej infrastruktury.

4. Infrastruktura wzmacniająca ofertę rekreacji i turystyki

Komplementarność problemowa: Odpowiada na problemy zdrowotne i brak dostępu do infrastruktury rekreacyjnej. Uzupełnia działania społeczne poprzez aktywizację fizyczną dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

Komplementarność przestrzenna: Infrastruktura zlokalizowana w tym samym obszarze, co inne projekty. Wzmacnia funkcję rekreacyjną i integracyjną obszaru rewitalizacji.

5. Rozwój turystyki na terenie Gminy Kraśnik

Komplementarność problemowa: Projekt odpowiada na potrzebę zagospodarowania przestrzeni przyrodniczej, rozwój turystyki lokalnej, edukacji ekologicznej i aktywnego wypoczynku. Uzupełnia ofertę spędzania wolnego czasu stworzoną przez inne projekty.

Komplementarność przestrzenna: Ścieżka rekreacyjna znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie działań rewitalizacyjnych – wzmacnia lokalną tożsamość, dostępność terenów zielonych i rekreacyjnych w ramach tej samej przestrzeni geograficznej.

Wszystkie wymienione projekty wzajemnie się uzupełniają funkcjonalnie (problemy społeczne, kulturowe, rekreacyjne) oraz geograficznie (koncentracja działań na obszarze Stróży i Stróży-Kolonii). Takie podejście pozwala na osiągnięcie efektu synergii – każde przedsięwzięcie wzmacnia skuteczność pozostałych, co jest istotą koncentracji i komplementarności w rewitalizacji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Służy stworzeniu spójnego systemu realizacji, rozumianego jako połączenie sprawnych procedur oraz podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie konkretnych projektów.

Za wdrażanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiedzialny jest przede wszystkim Wójt Gminy Kraśnik. Głównymi realizatorami projektów (głównie infrastrukturalnych) będzie Gmina Kraśnik. Nadzór nad realizacją GPR będzie pełnił wskazany pracownik merytoryczny wydziału, jednocześnie będzie koordynatorem rewitalizacji.

W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Instytucje te odpowiedzialne będą nie tylko za konsultowanie, opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych w ramach prac Komitetu Rewitalizacji, ale także będą uczestniczyły w realizacji poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecania zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

Nie wyklucza się – na etapie realizacji konkretnych projektów – włączenia jako ich wykonawców także organizacji pozarządowych czy lokalnych liderów. Zwłaszcza prawdopodobne jest to na terenach wiejskich, gdzie mieszkańcy w dużej mierze sami organizują życie społeczne i kulturalne. Lokalne stowarzyszenia zajmujące się pielęgnowaniem tradycji przede wszystkim realizować mogą działania z tej sfery. Niewątpliwie jednak to gmina i jednostki publiczne będą liderami realizowanych projektów i przedsięwzięć, koordynując wszystkie związane z nimi działania.

Komplementarność międzyokresowa

Odnosi się do spójności przedsięwzięć wdrażanych w poprzednim programowaniu, a tych projektowanych obecnie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kraśnik na lata 2025-2030 stanowi kontynuację polityki rozwojowej i inwestycyjnej gminy. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach GPR są kontynuacją i niezbędnym uzupełnieniem działań prowadzonych w poprzednich latach. Podobnie jak realizowane do tej pory, nowe przedsięwzięcia założone do realizacji w GPR na lata 2025-2030 nastawione są na rozwiązywanie zdiagnozowanych w mieście problemów społecznych oraz poprawy jakości życia i funkcjonowania mieszkańców obszaru rewitalizacji. W tabeli przedstawiono zrealizowane projekty w latach 2016-2023, których ideową kontynuację stanowią projekty zaproponowane w GPR.

Tabela 31. Powiązania projektów planowanych na lata 2021–2027 z projektami zrealizowanymi w ramach GPR 2016–2023

Przedsięwzięcie z list podstawowej (PP)	z	Powiązany projekt z GPR 2016–2023	Uzasadnienie powiązania
PP1. Rewitalizacja budynku i utworzenie Gminnego Centrum Kultury w Stróży	brak powiązania	bezpośredniego	Nowa lokalizacja i nowy zakres – w poprzednim GPR nie planowano tak rozbudowanej inwestycji w Stróży. Projekt stanowi zupełnie nową jakość i odpowiada na zidentyfikowaną lukę w infrastrukturze kultury.
PP2. Infrastruktura turystyczno-rekreacyjna – altany w Stróży-Kolonii	brak powiązania	bezpośredniego	W GPR 2016–2023 nie przewidziano projektów związanych z budową altan w tej lokalizacji – przedsięwzięcie jest nowe, nie stanowi kontynuacji żadnego z wcześniej planowanych zadań.
PP3. Integracja społeczna, międzypokoleniowa			- Projekt nr 2 „Integracja kulturowa we wsi Karpówka” Projekt PP3 rozwija ideę integracji i działań aktywizujących, kontynuując doświadczenia z (zrealizowany) - Projekt nr 8 „Dzień Kobiet – poprzedniego GPR, choć w nowej, rozszerzonej aktywizacja społeczna” formie. W szczególności nawiązuje do celów (zrealizowany) - Projekt nr 14 „Szansa na miękkiach. lepsze jutro” (niezrealizowany)
PP4. Infrastruktura wzmacniająca ofertę rekreacji i turystyki	komunikacji poszczególnych podobszarach rewitalizacji” (niezrealizowany)		Projekt nr 13 „Poprawa PP4 nawiązuje do założeń poprawy przestrzeni w publicznych oraz dostępności, które były częścią niezrealizowanego projektu nr 13. Nowy projekt konkretyzuje te potrzeby poprzez modernizację placów zabaw i siłowni zewnętrznych.
PP5. Rozwój ścieżka edukacyjna	brak powiązania	bezpośredniego	Pomysł nowy, nie był wcześniej planowany – uzupełnia ofertę turystyczną i rekreacyjną Gminy, co stanowi rozwinięcie ogólnych założeń rewitalizacji, ale bez formalnego powiązania z projektami GPR 2016–2023.

Źródło: Opracowanie własne.

Komplementarność źródeł finansowania

Oznacza łączenie różnych rodzajów środków do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zapewnienie komplementarności problemowej w ramach rewitalizacji w Gminie Kraśnik związane jest komplementarnością źródeł finansowania. Wśród przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono różną strukturę finansowania.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne finansowane będą ze środków publicznych (wkład własny Gminy), środków prywatnych środki właścicieli nieruchomości, oraz w ramach możliwego wsparcia z regionalnych, krajowych oraz unijnych programów. Zasadniczo planuje się, aby głównym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych były środki UE w ramach Funduszy Europejskich dla Lubelskiego.

Poza wskazanym źródłem przewiduje się także możliwość współfinansowania projektów ze źródeł sektorowych (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Fundusz Sprawiedliwości itp.) Taki montaż finansowy uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

Komplementarność źródeł finansowania obejmie również synergię pomiędzy projektami społecznymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz infrastrukturalnymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego). Przewiduje się, że podczas wdrażania programu, dzięki prowadzeniu akcji informacyjnej, do realizacji projektów zachęcona zostanie większa liczba realizatorów, np. organizacje pozarządowe, a w związku z tym, rozszerzony zostanie wachlarz wykorzystanych źródeł finansowania.

6.5. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych- podsumowanie

Tabela 32. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	1.1 Miejsca spotkań	1.2 Kultura, edukacja, sport	1.3 Bezpieczeństwo	1.4 Seniorzy i młodzież	1.5 Włączenie społeczne	2.1 Przestrzeń publiczna	2.2 Zieleń	2.3 Ruch pieszki i rowerowy	2.4 Przeciwdziałanie szkodliwym emisjom	2.5 Usługi publiczne	2.6 Dziedzictwo kulturowe	2.7 Tworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej
PP1	Rewitalizacja budynku użyteczności publicznej i jego adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne (Rozbudowa istniejącego budynku użyteczności publicznej na potrzeby utworzenia Gminnego Centrum Kultury w Stróży)	✓	✓		✓	✓	✓				✓	✓	
PP2	Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna (Budowa altan kulturalno – rekreacyjnych w miejscowości Stróża – Kolonia, Gmina Kraśnik)		✓		✓	✓	✓						

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik

Na lata 2025-2030

Nr przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	1.1 Miejsca spotkań	1.2 Kultura, edukacja, sport	1.3 Bezpieczeństwo	1.4 Seniorzy i młodzież	1.5 Włączenie społeczne	2.1 Przestrzeń publiczna	2.2 Zieleń	2.3 Ruch pieszki i rowerowy	2.4 Przeciwdziałanie szkodliwym emisjom	2.5 Usługi publiczne	2.6 Dziedzictwo kulturowe	2.7 Tworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej
PP3	Integracja społeczna, międzypokoleniowa w Gminie Kraśnik		✓		✓	✓					✓		
PP4	Infrastruktura wzmacniająca ofertę rekreacji i turystyki		✓		✓		✓				✓		
PP5	Rozwój turystyki na terenie Gminy Kraśnik		✓				✓	✓		✓		✓	

Źródło: Opracowanie własne.

6.6. Wewnętrzna spójność dokumentu

Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są adekwatne do treści programu rewitalizacji. Odpowiadają na zidentyfikowane w diagnozie czynniki i przyczyny degradacji obszaru rewitalizacji oraz rozwijają jego potencjały. Są one spójne z kierunkami działań wskazanymi w programie i przyczyniają się do osiągnięcia celów rewitalizacji poprzez kompleksowe i zintegrowane podejście do problemów społecznych, gospodarczych, technicznych i przestrzenno-funkcjonalnych.

W szczególności, przedsięwzięcie polegające na adaptacji budynku na potrzeby Gminnego Centrum Kultury bezpośrednio odpowiada na problem słabej dostępności infrastruktury kultury, niskiej aktywności obywatelskiej oraz potrzeby integracji społecznej. Stworzenie nowej przestrzeni publicznej o funkcjach kulturalnych, społecznych i rekreacyjnych sprzyja aktywizacji mieszkańców, w tym grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Nowe funkcje budynku oraz szeroki zakres oferty programowej umożliwią prowadzenie zajęć, warsztatów i wydarzeń, co przełoży się na wzrost uczestnictwa w kulturze, integrację pokoleniową oraz przeciwdziałanie izolacji społecznej, zwłaszcza wśród seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Z kolei budowa altan kulturalno-rekreacyjnych w Stróży-Kolonii to odpowiedź na potrzebę tworzenia przestrzeni integracyjnych, sprzyjających włączeniu społecznemu. Projekt ten umożliwia organizację spotkań międzypokoleniowych, edukacyjnych i integracyjnych, przeciwdziałając problemom takim jak izolacja społeczna, niska aktywność obywatelska czy brak dostępu do przestrzeni wspólnych. W sposób szczególny projekt odpowiada również na potrzeby osób starszych i młodzieży, wspierając działania o charakterze międzypokoleniowym i inkluzywnym.

Przedsięwzięcie dotyczące integracji społecznej i międzypokoleniowej w Gminie Kraśnik bezpośrednio adresuje problemy zdiagnozowane w sferze społecznej, takie jak ubóstwo, wykluczenie społeczne, przemoc, uzależnienia czy odpływ młodych ludzi. Zakres działań, w tym aktywizacja, edukacja, wsparcie psychologiczne i zdrowotne oraz działania integracyjne, pozwala na poprawę jakości życia mieszkańców oraz odbudowę więzi społecznych. Ponadto, przedsięwzięcie to przyczynia się do rozwoju usług społecznych i jest skierowane do szerokiego grona odbiorców, co wpisuje się w cele programu rewitalizacji.

Również przedsięwzięcie infrastrukturalne związane z modernizacją placów zabaw i siłowni zewnętrznych przyczynia się do aktywizacji społecznej, poprawy jakości życia mieszkańców i wzmacniania więzi społecznych, zwłaszcza wśród rodzin z dziećmi, młodzieży oraz osób starszych. Zaplanowane działania sprzyjają również przeciwdziałaniu problemom zdrowotnym poprzez promocję aktywności fizycznej.

Ostatnim elementem jest rozwój turystyki poprzez utworzenie ścieżki rekreacyjno-edukacyjnej nad stawami. Projekt ten wykorzystuje potencjały przyrodnicze obszaru rewitalizacji, tworząc nowe, atrakcyjne miejsce do spędzania czasu wolnego, edukacji przyrodniczej i rekreacji. Jednocześnie wspiera rozwój lokalnej tożsamości i poczucia przynależności mieszkańców do miejsca zamieszkania, co ma szczególne znaczenie w kontekście diagnozowanych problemów społecznych i przestrzennych.

Podsumowując, wszystkie przedstawione przedsięwzięcia rewitalizacyjne wykazują spójność z treścią programu rewitalizacji i są adekwatne wobec zidentyfikowanych problemów oraz potrzeb mieszkańców. Zostały zaplanowane w sposób kompleksowy i zintegrowany, co czyni je skutecznym narzędziem realizacji celów rewitalizacji obszaru Stróży i Stróży-Kolonii.

7. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

7.1. Szacunkowe ramy finansowe

Tabela 33. Szacunkowe ramy finansowe wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia podstawowego	Wartość całkowita	Fundusze UE	Krajowe środki publiczne	Wkład własny JST	środki prywatne	Budżet Państwa	Środki z innych źródeł
PP1	Rewitalizacja budynku użyteczności publicznej i jego adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne (Rozbudowa istniejącego budynku użyteczności publicznej na potrzeby utworzenia Gminnego Centrum Kultury w Stróży)	8000000	6800000	0	400000	0	800 000	0
PP2	Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna (Budowa altan kulturalno – rekreacyjnych w miejscowości Stróża – Kolonia, Gmina Kraśnik)	150 000,00	127 500	0	22500	0	0	0
PP3	Integracja społeczna, międzypokoleniowa w Gminie Kraśnik	300 000	255 000	0	45000	0	0	0
PP4	Infrastruktura wzmacniająca ofertę rekreacji i turystyki	200000	170 000	0	30000	0	0	0
PP5	Rozwój turystyki na terenie Gminy Kraśnik	700000	595 000	0	105000	0	0	0
	ŁĄCZNIE		7 947 500	0	602 500	0	800 000	0
	ŁĄCZNIE PROJEKTY JST		7 947 500	0	602 500	0	800 000	0
	ŁĄCZNIE PROJEKTY OPRÓCZ PROJEKTÓW JST		0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Kraśnik.

W odniesieniu do tabeli prezentującej szacunkowe ramy finansowe, należy podkreślić, że przedstawione dane mają charakter **szacunkowy** i są uzależnione od wielu zmiennych, takich jak:

1. **Rodzaj i specyfika programu:** Wartości wskazane w tabeli dla poszczególnych projektów, dotyczące możliwego pozyskania środków z funduszy UE, krajowych oraz wkładu własnego, są szacowane na podstawie dostępnych programów wsparcia. Rzeczywista wysokość dofinansowania może się różnić w zależności od konkretnego programu i jego wymagań, np. niektóre programy mogą oferować wyższy lub niższy procent dofinansowania w zależności od specyfiki projektu (np. lokalizacja, rodzaj inwestycji, cel projektu).
2. **Nabory:** Wartości dofinansowania zależą również od konkretnego **naboru** w ramach danego programu. Różne nabory mogą oferować różne kwoty wsparcia lub warunki aplikacji, w zależności od dostępnych środków oraz kryteriów oceny w danym roku. Gmina Kraśnik może aplikować w różnych naborach, co wpływa na wysokość pozyskanych środków.
3. **Dostępność środków w danym okresie:** Każdy program ma określony budżet na dany okres programowania (np. na lata 2021-2027), co może wpływać na dostępność funduszy w czasie poszczególnych naborów. W związku z tym wysokość dostępnego dofinansowania może być różna w zależności od momentu aplikowania.
4. **Specyfika projektu:** Każdy projekt może spełniać różne wymagania w ramach poszczególnych programów, co wpłynie na jego kwalifikowalność i wysokość dofinansowania. Projekty, które będą miały większy wpływ na rozwój infrastruktury sportowej, rewitalizację przestrzeni publicznych, czy poprawę jakości życia mieszkańców, mogą otrzymać wyższe wsparcie.

7.2. Źródła finansowania

W zakresie zewnętrznych źródeł finansowania uczestnicy procesu rewitalizacji mogą skorzystać ze środków krajowych oraz zagranicznych mających formę np.: dotacji, pożyczek, kredytów, wsparcia kapitałowego. Szczegółne znacznie w tym zakresie odgrywa wsparcie przewidziane w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Zgodnie z założeniami nakreślonymi w dokumencie Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 największe wsparcie dla projektów rewitalizacyjnych przewidziane jest w ramach priorytetu „*Rozwój zrównoważony terytorialnie*”. W ramach niego istnieje możliwość pozyskania dofinansowania na działania ukierunkowane bezpośrednio dla zaplanowanych w programach rewitalizacji przedsięwzięć.

Fundusze UE- program regionalny:

Priorytet FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie

Działanie FELU.11.04 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie

Jednocześnie ten sam dokument wskazuje, że również w całym szeregu innych działań preferowane będą projekty wynikające z Gminnych Programów Rewitalizacji. I tak dotyczy to następujących priorytetów i działań:

Priorytet FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych

Działanie FELU.07.01 Infrastruktura przedszkolna

Działanie FELU.07.02 Infrastruktura edukacji ogólnej

Działanie FELU.07.03 Infrastruktura kształcenia zawodowego i ustawicznego

Działanie FELU.7.10 Turystyczne Lubelskie

Priorytet FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej

Działanie FELU.08.06 Usługi zdrowotne

Działanie FELU.08.08 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej

Działanie FELU.08.09 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia

Priorytet FELU.10 Lepsza edukacja

Działanie FELU.10.02 Edukacja przedszkolna

Działanie FELU.10.03 Kształcenie ogólne

Działanie FELU.10.04 Kształcenie zawodowe

Pozostałe Fundusze UE:

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2021-2027 (POPW)

- Program ten wspiera rozwój infrastruktury w regionach Polski Wschodniej, obejmujący takie obszary jak edukacja, rekultywacja terenów, rozwój infrastruktury sportowej, kulturalnej i turystycznej.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027 (PROW)

- Finansowanie inwestycji związanych z rozwojem infrastruktury wiejskiej, rewitalizacją budynków, budową ścieżek dydaktycznych i ośrodków edukacji lokalnej. Projekty związane z poprawą infrastruktury sportowej, kulturalnej i edukacyjnej mogą otrzymać wsparcie z tego programu.

Fundusz Spójności

- Finansuje projekty związane z ochroną środowiska, jak np. rekultywacja wysypisk śmieci, poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, rewitalizacja terenów przemysłowych.

Krajowe Środki Publiczne:

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

- Wspiera projekty związane z rozwojem infrastruktury publicznej, ochroną środowiska, rewitalizacją i ochroną dziedzictwa kulturowego. Dotyczy to również działań związanych z poprawą infrastruktury edukacyjnej i kulturalnej.

Ministerstwo Sportu i Turystyki

- Dofinansowuje projekty dotyczące budowy i modernizacji obiektów sportowych i rekreacyjnych, w tym boisk, torów motocrossowych, czy elementów skateparków.

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych

- Przeznaczony na rewitalizację obiektów zabytkowych, terenów przemysłowych, budowę i modernizację obiektów użyteczności publicznej, w tym świetlic wiejskich, ośrodków edukacyjnych, budynków GOKIS itp.

Ministerstwo Edukacji i Nauki

- Finansuje projekty związane z modernizacją szkół, budową nowych placówek edukacyjnych, rozwojem infrastruktury edukacyjnej i wspieraniem innowacyjnych rozwiązań w edukacji przedszkolnej.

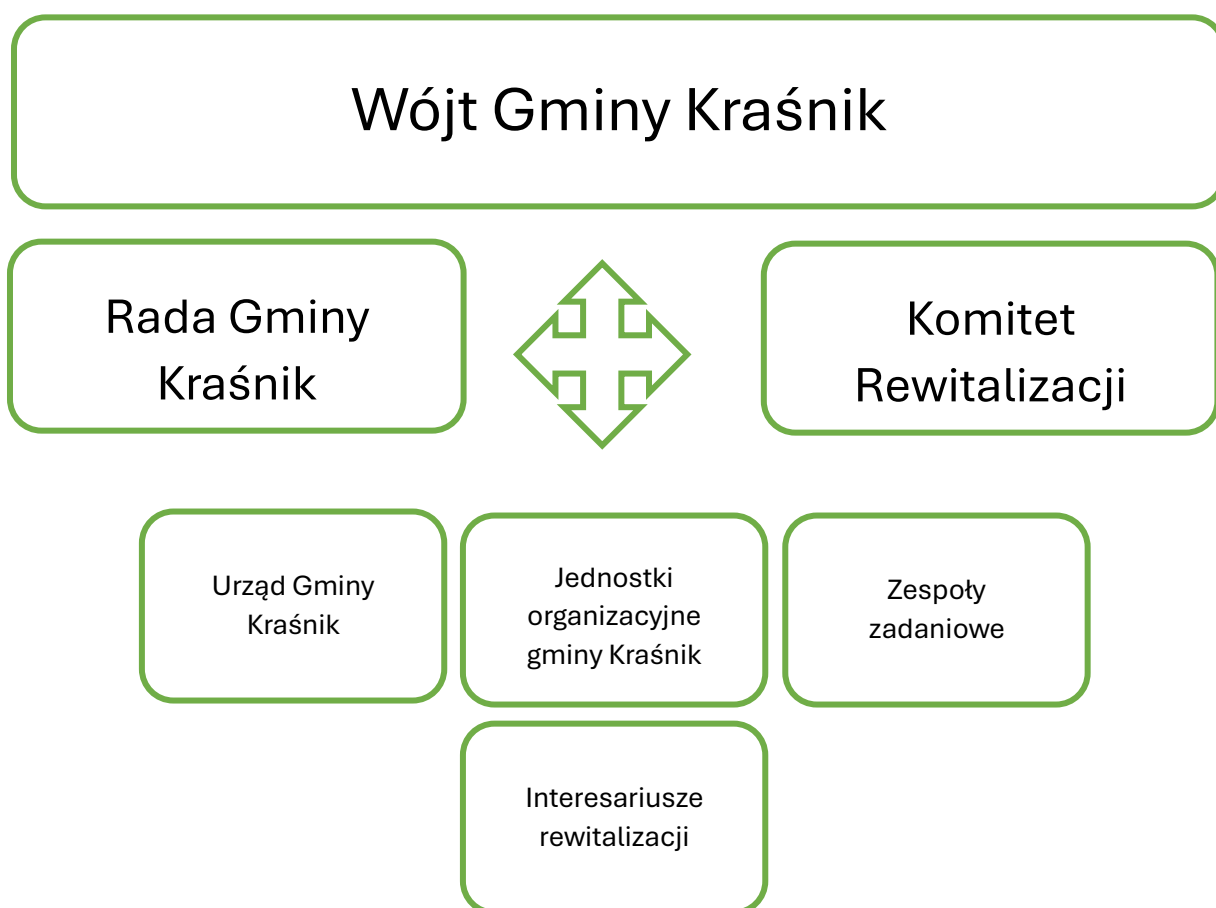
8. Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;

8.1. Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

W ramach systemu zarządzania wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kraśnik należy wyróżnić dwa poziomy - decyzyjny oraz wdrożeniowy.

Na poziomie decyzyjnym podmiotami odpowiedzialnymi są Rada Gminy Kraśnik, Wójt Gminy Kraśnik oraz Komitet Rewitalizacji.

Rysunek 2. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 34. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik.

Podmiot	Zadania
Wójt Gminy Kraśnik	- Powołanie Komitetu Rewitalizacji w drodze zarządzenia niezwłocznie po podjęciu przez radę gminy uchwały dot. zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. - Koordynacja procesu rewitalizacji. - Przygotowywanie sprawozdań z realizacji. - Zapewnienie obsługi administracyjnej Komitetu Rewitalizacji. - Podejmowanie decyzji bezpośrednio lub pośrednio wpływających na realizację Programu. - Wyznaczenie komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za operacyjne wdrażanie rewitalizacji.
Rada Gminy Kraśnik	- Uchwalanie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) oraz jego zmian. - Podejmowanie uchwał mających wpływ na realizację GPR. - Przyjmowanie sprawozdań z realizacji GPR.
Komitet Rewitalizacji	- Pełnienie funkcji opiniotwórczo-doradczej. - Wyrażanie opinii o realizacji GPR i raportach z ewaluacji. - Proponowanie rozwiązań usprawniających proces rewitalizacji. - Doradzanie Wójtowi w zakresie realizacji GPR. - Prowadzenie dialogu między interesariuszami a organami gminy. - Udział w ewaluacji GPR. Zasady działania i skład: Określane przez Radę Gminy w drodze uchwały po konsultacjach społecznych, z zapewnieniem wyłaniania przedstawicieli przez interesariuszy.
Urząd Gminy Kraśnik	- Organizacja i prowadzenie monitoringu GPR we współpracy z innymi jednostkami. - Monitoring zewnętrznych źródeł finansowania rewitalizacji. - Opracowywanie sprawozdań z realizacji. - Utrzymywanie kontaktu z Komitetem Rewitalizacji i interesariuszami. - Koordynacja działań promujących rewitalizację oraz mechanizmów angażowania mieszkańców. - Gromadzenie danych dotyczących rewitalizacji.
Zespoły zadaniowe	- Powoływane przez Wójta w drodze zarządzenia w przypadku skomplikowanych projektów rewitalizacyjnych. - Składają się z wyspecjalizowanych komórek Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych gminy.
Jednostki organizacyjne Gminy Kraśnik	- Bezpośrednia realizacja przedsięwzięć ujętych w GPR, zgodnie z zakresem ich kompetencji.
Interesariusze rewitalizacji	- Współzarządzanie procesem rewitalizacji poprzez Komitet Rewitalizacji oraz inne formy opisane w rozdziale 8.1.1.

Źródło: Opracowanie własne.

8.1.1. Spełnienie wymogów artykułu 8 rozporządzenia ogólnego

Prowadząc nabór członków do Komitetu Rewitalizacji, Gmina Kraśnik będzie kierowała się zapisami artykułu 8 rozporządzenia ogólnego. W skład Komitetu Rewitalizacji wejdą przedstawiciele co najmniej następujących, wybranych z punktów a) do c) partnerów:

a) władze regionalne, lokalne i miejskie oraz inne instytucje publiczne;

b) partnerów gospodarczych i społecznych;

c) właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, takie jak partnerzy działający na rzecz środowiska, organizacje pozarządowe, oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji.

Komitet Rewitalizacji, jeśli jest dobrze zorganizowany, może realizować wiele zapisów art. 8:

- **Zapewnienie partnerstwa (art. 8 ust. 1):**

- Komitet powinien obejmować przedstawicieli różnych grup wskazanych w artykule, takich jak:
 - Władze lokalne i miejskie,
 - Partnerzy społeczni i gospodarczy,
 - Organizacje społeczne (NGO, grupy nieformalne, reprezentanci osób z niepełnosprawnościami, seniorów itp.),
 - Przedstawiciele środowisk akademickich (jeśli to uzasadnione).
- Jego skład powinien być **reprezentatywny**, a członkowie powinni aktywnie uczestniczyć w procesach decyzyjnych i konsultacyjnych.

- **Podejście oddolne (art. 8 ust. 2):**

- Komitet, jako organ konsultacyjny, może być platformą dialogu między władzami a mieszkańcami oraz innymi interesariuszami.
- Może angażować lokalną społeczność w planowanie, wdrażanie i ocenę działań rewitalizacyjnych.

- **Wielopoziomowe zarządzanie (art. 8 ust. 2):**

- Komitet może pełnić funkcję łącznika między lokalnymi władzami, partnerami społecznymi, a instytucjami wyższego szczebla (np. regionalnymi czy krajowymi).

- **Monitoring i ewaluacja (art. 8 ust. 2 i art. 39):**

- Komitet może wspierać proces monitorowania realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, zgłaszać uwagi i sugerować korekty.

Zgodnie z wymogami artykułu 8 rozporządzenia ogólnego partycypacja społeczna w ramach zarządzania, wdrażania i monitorowania przyjmie charakter nie ograniczający się wyłącznie do działalności Komitetu Rewitalizacji.

Zaleca się zastosowanie następujących form partycypacji społecznej na etapie realizacji, wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji:

Podejście oddolne:

- Organizacja warsztatów, spotkań i konsultacji z mieszkańcami obszarów rewitalizowanych w celu uwzględnienia ich potrzeb i pomysłów.

Transparentność:

- Publikowanie informacji na temat planowanych działań, harmonogramów i decyzji w sposób dostępny dla wszystkich partnerów- np. poprzez aktualizowanie zakładki poświęconej rewitalizacji dostępnej na stronie Gminy Kraśnik.

Dostępność dla wszystkich grup:

Stworzenie przestrzeni dialogu dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np. dostępność budynków, materiały w alternatywnych formatach).

8.1.2. Opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji

Zasady efektywnej partycypacji społecznej

1. Dwustronny przepływ informacji:
 - Gmina informuje społeczność o planowanych działaniach i zamierzeniach.
 - Społeczność ma możliwość wyrażania opinii i ocen działań rewitalizacyjnych.
2. Rzetelna diagnoza i prezentacja informacji.
3. Angażowanie społeczności na wielu etapach rewitalizacji.
4. Wieloetapowość i wieloaspektowość konsultacji społecznych.

Przykładowe mechanizmy integracji w procesie rewitalizacji

Tabela 35. Mechanizmy integracji w procesie rewitalizacji

Obszar działania	Szczegółowe działania
Powołanie Komitetu Rewitalizacji	- Ocenianie postępu wdrażania GPR pod kątem integracji i komplementarności działań (monitoring i ewaluacja).
Współpraca z grupami społecznymi	- Współpraca ze środowiskiem seniorów i młodzieży w działaniach na ich rzecz (np. projekty społeczne). - Współpraca z organizacjami pozarządowymi w realizacji projektów społecznych.
Spotkania z interesariuszami	- Organizowanie periodycznych spotkań w celu oceny skuteczności i usprawnienia działań rewitalizacyjnych.
Kontrola społeczna	- Publikowanie i opiniowanie sprawozdań z monitoringu GPR jako narzędzie transparentności i zaangażowania mieszkańców.
Konsultacje społeczne	- Organizowanie spotkań z mieszkańcami, dających możliwość wyrażenia opinii i wpływu na szczegóły projektów rewitalizacyjnych.
Ankietyzacja interesariuszy	- Przeprowadzanie ankiet wśród mieszkańców i podmiotów gospodarczych z obszarów rewitalizacji, by uzupełnić dane statystyczne oraz poznać indywidualne opinie i propozycje rozwiązań.
Włączenie mieszkańców do projektów	- Aktywizacja społeczności w realizacji konkretnych projektów rewitalizacyjnych, zarówno miękkich, jak i twardych.
Wolontariat	- Promowanie wolontariatu wśród młodzieży i osób starszych, co sprzyja ich aktywizacji oraz wzmacnianiu poczucia wartości.

Źródło: Opracowanie własne.

Formy konsultacji społecznych

Tabela 36. Formy konsultacji społecznych

Typ konsultacji	Opis formy konsultacji
Formy bierne	- Jednokierunkowa komunikacja (np. artykuły w informatorach samorządowych, strony internetowe, media lokalne). - Służą głównie celom informacyjnym.
Formy czynne	- Dwukierunkowa komunikacja (spotkania, konsultacje, warsztaty). - Mają charakter informacyjno-konsultacyjny i angażują społeczność w sposób dedykowany.

Źródło: Opracowanie własne.

Założenia procesu konsultacji społecznych

1. **Zakres uczestników:** Interesariusze rewitalizacji, czyli osoby i podmioty (fizyczne i prawne) dotknięte rezultatami działań.
2. **Komunikacja:**
 - o Jednokierunkowa (informacyjna).
 - o Dwukierunkowa (dialogowa).
3. **Forma prowadzenia:** Bezpośrednie spotkania z mieszkańcami i interesariuszami.
4. **Planowanie działań:** Szczegółowa weryfikacja oczekiwań, potrzeb i możliwości uczestników procesu.
5. **Raportowanie:**
Sporządzanie raportów po każdym spotkaniu lub warsztacie konsultacyjnym.

Podmioty zaangażowane w realizację GPR

- Urząd Gminy Kraśnik.
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu.
- Koła Gospodyń Wiejskich.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Przedsiębiorcy

Promowanie zaangażowania społecznego

- Organizowanie działań aktywizacyjnych i informacyjnych zachęcających mieszkańców do współpracy.
- Włączenie do realizacji projektów mieszkańców, organizacji pozarządowych, a także ochotników w formie wolontariatu.

8.2. Koszty zarządzania realizacją programu rewitalizacji

1. **Osadzenie w strukturze organizacyjnej Gminy.** Zarządzanie Programem Rewitalizacji odbywa się w ramach istniejącej struktury organizacyjnej Gminy Kraśnik.
 - Prace związane z realizacją Programu prowadzą pracownicy Urzędu Gminy Kraśnik, Wójt oraz Rada Gminy Kraśnik, w zakresie ich kompetencji.
2. **Komitet Rewitalizacji**
 - Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, zasady wyznaczania składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji zostaną określone uchwałą Rady Gminy Kraśnik, poprzedzoną konsultacjami społecznymi.
 - W uchwale znajdzie się zapis, że uczestnictwo w Komitecie ma charakter społeczny, co oznacza, że jego członkom nie przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu.
3. **Wdrażanie zadań Programu**
 - Zadania wynikające z Programu będą realizowane w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych, bez generowania dodatkowych kosztów.
 - Każda komórka Urzędu Gminy i/lub jednostka organizacyjna Gminy elastycznie dostosuje swoje zasoby osobowe do bieżących potrzeb związanych z realizacją Programu.
4. **Finansowanie działań rewitalizacyjnych**
 - Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne Gminy będą wprowadzane zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Kraśnik **Wieloletnią Prognozą Finansową** oraz budżetami rocznymi.
 - Zarządzanie środkami finansowymi potrzebnymi do realizacji projektów rewitalizacyjnych obejmie również Skarbnik Gminy Kraśnik, co zapewni efektywność wdrażania zaplanowanych działań.

Ta struktura zarządzania pozwala na efektywną realizację Programu Rewitalizacji przy optymalnym wykorzystaniu zasobów Gminy Kraśnik.

8.3. Ramowy harmonogram realizacji programu rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 6 lat. Rok 2025 jest rokiem kończącym prace nad przygotowywaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji obliuguje do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na dwa 3-letnie okresy.

Harmonogram wdrażania GPR przedstawia tabela:

Tabela 37. Harmonogram wdrażania GPR.

Lp.	Zadanie	Uwagi dodatkowe	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Wdrażanie GPR									
1	Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kraśnik								
2	Podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji								
3	Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR							
4	Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji	przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku							
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne									
PP1	Rewitalizacja budynku użyteczności publicznej i jego adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne (Rozbudowa istniejącego budynku użyteczności publicznej na potrzeby utworzenia Gminnego Centrum Kultury w Stróży)								
PP2	Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna (Budowa altan kulturalno – rekreacyjnych w miejscowości Stróża – Kolonia, Gmina Kraśnik)								
PP3	Integracja społeczna, międzypokoleniowa w Gminie Kraśnik								

Lp.	Zadanie	Uwagi dodatkowe	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
PP4	Infrastruktura wzmacniająca ofertę rekreacji i turystyki								
PP5	Rozwój turystyki na terenie Gminy Kraśnik								
Monitoring i ewaluacja									
1	Monitoring	Od 2025 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)							
2	Ewaluacja okresowa	Od 2025 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)							
3	Komunikacja społeczna								

Źródło: Opracowanie własne.

9. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;

9.1. Monitoring i pomiar realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR)

Skuteczna realizacja procesu rewitalizacji wymaga prowadzenia systematycznego monitoringu oraz pomiaru postępów w realizacji założeń GPR. Monitoring pozwala na bieżąco oceniać zachodzące zmiany i reagować w przypadku wystąpienia niekorzystnych zjawisk poprzez aktualizację Gminnego Programu Rewitalizacji.

Obszary monitoringu:

1. Bieżąca ocena wdrażania GPR

- Analizowany będzie stopień realizacji poszczególnych projektów za pomocą wskaźników ilościowych (analiza wskaźnikowa).

2. Ocena celów i skutków realizacji GPR

- Weryfikowane będą wskaźniki produktu, rezultatu oraz oddziaływania zaplanowanych przedsięwzięć (analiza jakościowa).

Proces monitorowania i oceny realizacji GPR będzie prowadzony w sposób ciągły, a za jego realizację odpowiada Wójt Gminy Kraśnik wraz z wyznaczonymi pracownikami Urzędu Gminy Kraśnik. Szczególną rolę w tym zakresie odegra Kierownik Referatu Infrastruktury i Planowania

Urzędu Gminy Kraśnik, którego zadaniem będzie m.in. coroczna weryfikacja wskaźników produktu i rezultatu poszczególnych projektów. To właśnie analiza tych wskaźników będzie kluczowym elementem oceny postępów rewitalizacji.

Analiza danych i działania naprawcze

Kolejnym etapem monitoringu będzie analiza zgromadzonych danych, przeprowadzana przez Komitet Rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia opóźnień w realizacji harmonogramu lub niezadowolających efektów, Komitet opracuje rekomendacje lub propozycje działań naprawczych.

Na podstawie zgromadzonych danych Wójt Gminy Kraśnik, we współpracy z pracownikami Urzędu Gminy Kraśnik (zwłaszcza Referatu Infrastruktury i Planowania) będzie przygotowywał coroczne raporty monitorujące postępy realizacji GPR. Raporty za dany rok będą opracowywane do 31 marca następnego roku. Po ich zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacyjny raporty zostaną udostępnione interesariuszom i mieszkańcom, m.in. poprzez publikację na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Gminy Kraśnik.

Analiza jakościowa co trzy lata

Wskazana przez Wójta Gminy Kraśnik komórka będzie co trzy lata przeprowadzała pogłębioną analizę jakościową. Analiza ta obejmie ocenę wskaźników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych w odniesieniu do diagnozy wykonanej na potrzeby programowania GPR na lata 2024–2030. Wyniki analizy zostaną przedstawione w okresowym raporcie, który trafi do Komitetu Rewitalizacji.

Jeżeli w wyniku tej analizy Komitet stwierdzi brak zadowalających postępów w wyprowadzaniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, opracuje rekomendacje lub propozycje działań naprawczych. Wnioski z analizy mogą także stanowić podstawę do wprowadzania zmian lub modyfikacji w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Raport za dany rok będzie opracowywany do 31 marca następnego roku kalendarzowego. Przygotowane raporty będą przekazywane Komitetowi Rewitalizacyjnemu a po ich zaopiniowaniu przez Komitet udostępniane interesariuszom i wszystkim innym zainteresowanym między innymi poprzez ich publikację na stronie BIP gminy Kraśnik.

Źródła pomiaru wskaźników

Źródłem danych pozwalających weryfikować osiągnięcie celów rewitalizacji (wskaźników) będą informacje gromadzone przez wnioskodawców i wskazaną przez Wójta Gminy komórkę organizacyjną Urzędu Gminy Kraśnik odpowiedzialną za proces rewitalizacji.

Punkt odniesienia w procesie weryfikacji wskaźników stanowić będą dane zawarte w „Raporcie diagnostycznym służącym wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i rewitalizacji (wykorzystane do diagnozy) bądź też inne – w uzasadnionych przypadkach.

Tak jak na etapie diagnozy pochodzić będą z Powiatowego Urzędu Pracy, Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji. W procesie monitoringu, w sytuacji braku postępów, które świadczyłyby o wdrażaniu GPR-u, identyfikowane będą bariery wdrażania.

Wskaźniki monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji na poziomie osiągnięcia celów przyjętych w dokumencie

Przyjęto założenie, że w celu monitorowania realizacji celów szczegółowych Gminnego Programu Rewitalizacji, na poziomie wskaźników rezultatu należy przyjąć wskaźniki, które były podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Taka forma pozwoli na dokonanie realnej oceny zmian zachodzących w obszarach problemowych Gminy Kraśnik. Jednocześnie nie wskazuje się wartości docelowych wskaźników, gdyż estymacja dokonana na etapie sporządzania niniejszego dokumentu mogłaby okazać się w niewystarczającym stopniu trafne.

Tabela 38. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu rewitalizacji na poziomie celów strategicznych:

Sfera	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
Społeczna	1: Skuteczna integracja społeczna	Liczba budynków użyteczności publicznej/infrastruktury mieszkaniowej poddanych rewitalizacji Liczba budynków edukacyjnych poddanych rewitalizacji Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Liczba obiektów dostosowanych do pełnienia funkcji kulturalnych i edukacyjnych Liczba obiektów sportowych poddanych rewitalizacji	<u>Bezrobocie:</u> Liczba osób bezrobotnych, Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. <u>Ubóstwo oraz wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami:</u> Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami. <u>Przestępczość:</u>

Sfera	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
			Liczba przestępstw, Liczba interwencji domowych. <u>Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym:</u> Frekwencja w wyborach prezydenckich 2020, Odsetek osób uczestniczących w życiu kulturalnym, Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (NGO) Pozostałe problemy społeczne: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności, Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie, Średni wynik egzaminu ósmoklasisty, Przyrost naturalny, Obciążenie demograficzne.

Sfera	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
Gospodarcza	2: Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego	Liczba podjętych inicjatyw z zakresu przedsiębiorczości i podnoszenia kompetencji	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON, Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON, Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych, Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
Środowiskowa	2: Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego	Powierzchnia terenów zielonych poddawanych rewitalizacji w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych Liczba zrealizowanych projektów z zakresu poprawy efektywności energetycznej lub posiadających takie elementy	Liczba występujących dzikich wysypisk śmieci, Ilość wyrobów zawierających azbest (w tonach), % Udział budynków pokrytych azbestem w liczbie budynków ogółem.
Przestrzenno-funkcjonalna	2: Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów Powierzchnia terenów zielonych poddawanych rewitalizacji w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Średnia odległość od przychodni POZ, Średnia odległość od przystanku komunikacji publicznej, Średnia odległość do infrastruktury sportowej (orlik, siłownia napowietrzna itp.),

Sfera	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
			Liczba placówek opieki zdrowotnej, Liczba miejsc w żłobkach, Liczba obiektów kultury, Odsetek dróg i chodników wymagających generalnych remontów, Stopień degradacji przestrzeni publicznych (% zdegradowania w całości przestrzeni publicznej), Udział infrastruktury (przestrzeni) niedostosowanej do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami, Liczba linii komunikacji zbiorowej obsługujących dany obszar.
Techniczna	2: Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu poprawy efektywności energetycznej lub posiadających takie elementy Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Liczba budynków użyteczności publicznej, Liczba wymagających remontu obiektów zabytkowych, Odsetek wymagających remontu obiektów użyteczności publicznej, Liczba budynków użyteczności publicznej zapewniających

Sfera	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
			dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, Odsetek obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji, Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej, Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej.

Źródło: Opracowanie własne.

Wskaźniki monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji na poziomie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Proces monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji może dodatkowo odbywać się również na poziomie obligatoryjnych wskaźników określonych w ramach Działania 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Monitorowanie wskazanych w tabeli wskaźników pozwoli na bieżącą weryfikację stanu realizacji założonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 39. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu rewitalizacji na poziomie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
PLRO141 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	PLRR048- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji
PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami\ (EFRR/FST/FS)	RCR077- Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	PLRR049- Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach
	RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
PLRO199 – Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FS/FST)	
PLRO147 Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	
PLRO148 Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	
PLRO231 Liczba wspartych urządzeń leczenia uzdrowiskowego	
PLRO230 Liczba zakładów leczenia uzdrowiskowego objęta projektem	
RCO074- Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	
RCO114- Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich	
RCO112- Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	
PLRO146- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	
RCO075- Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	
RCO076- Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego	

Źródło: Opracowanie własne.

9.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych.

Analiza jakościowa

Wskazana przez Wójta Kraśnik dokona w ramach tej analizy weryfikacji poziomu wskaźników w pięciu kluczowych sferach:

- społecznej,
- gospodarczej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- technicznej,
- środowiskowej.

Wyniki będą odniesione do diagnozy wykonanej na potrzeby programowania GPR na lata 2024–2030. Efektem tej analizy będzie raport, który zostanie przedstawiony Komitetowi Rewitalizacji do zaopiniowania.

Publikacja i wykorzystanie raportu

Zaopiniowany raport zostanie opublikowany na stronie podmiotowej Gminy Kraśnik w Biuletynie Informacji Publicznej (zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji). Wyniki raportu stanowić będą podstawę do dalszych działań, w tym:

1. **Rekomendacji działań naprawczych.** W przypadku stwierdzenia braku zadowalających efektów rewitalizacji, Komitet Rewitalizacji przygotowuje rekomendacje lub propozycje działań naprawczych.
2. **Modyfikacji GPR.** Rekomendacje Komitetu mogą prowadzić do wprowadzenia zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Ocena zmian i identyfikacja nowych problemów

Analiza przeprowadzonych działań pozwoli ocenić, czy degradacja i jej negatywne konsekwencje zostały skutecznie wyeliminowane. Jednocześnie badania wskażą, czy w wyniku procesu rewitalizacji nie pojawiły się nowe problemy wymagające podjęcia działań w obszarze rewitalizacji.

Dzięki systematycznemu podejściu do monitoringu i oceny, Gmina Kraśnik będzie mogła skutecznie reagować na zmieniające się potrzeby i wyzwania związane z rewitalizacją.

9.3. System wprowadzania modyfikacji

Wyniki bieżącego monitoringu oraz okresowej oceny skuteczności działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) dla Gminy Kraśnik mogą w uzasadnionych przypadkach stanowić podstawę do wprowadzenia zmian w tym dokumencie.

Procedura inicjowania zmian

Jeżeli Wójt Gminy Kraśnik, działając we współpracy z pracownikami Urzędu Gminy Kraśnik i w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji lub na wniosek interesariuszy rewitalizacji, uzna konieczność modyfikacji GPR, podejmuje kroki w celu rozpoczęcia procedury zmiany programu. W takim przypadku Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o wprowadzenie zmian w dokumencie.

Do wniosku załączana jest:

- opinia uzasadniająca potrzebę aktualizacji GPR,
- ocena aktualności i stopnia realizacji dotychczasowego programu.

Tryb wprowadzania zmian

Wszelkie modyfikacje Gminnego Programu Rewitalizacji odbywają się zgodnie z procedurami przewidzianymi w Ustawie o rewitalizacji.

10. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2023r., poz. 725)

Realizacja zadań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030 nie wymaga wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21. ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego.

11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji

Komitet ds. Rewitalizacji zostanie powołany przez Wójta Gminy Kraśnik w terminie do trzech miesięcy od daty wejścia w życie Uchwały Rady Gminy Kraśnik o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji, w drodze zarządzenia. Zadania przypisane komitetowi zostaną określone w

odrębnej Uchwale Rady Gminy. W opracowanym systemie zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji wskazano konkretne zadania Komitetu ds. Rewitalizacji oraz uwzględniono jego miejsce w strukturze zarządzania.

12. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025 – 2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

13. Wskazanie sposobu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego,

13.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kraśnik na lata 2025 – 2030, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kraśnik.

13.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025 – 2030, nie przewiduje się wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

14. Opis procesu zaangażowania partnerów, czyli opis sposobu zaangażowania interesariuszy rewitalizacji w pracach nad jego przygotowaniem i wdrażaniem

Gminny Program Rewitalizacji to dokument opracowywany w sposób partycypacyjny, co oznacza, że zaangażowanie społeczne stanowiło kluczowy element na każdym etapie jego tworzenia. Dotychczasowe rozdziały programu przedstawiały różne formy włączania interesariuszy w procesy analityczne i decyzyjne. Niniejszy rozdział ma na celu kompleksowe przedstawienie przebiegu procesu angażowania interesariuszy – od momentu rozpoczęcia prac nad diagnozą delimitacyjną, aż po etap wdrażania działań określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

W procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025 – 2030 zostało podjętych wiele działań adresowanych do mieszkańców Gminy oraz działających tu instytucji i podmiotów. Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano liczne formy partycypacji społecznej

Interesariusze na bieżąco byli informowani o przebiegu procesu tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Podstawowym narzędziem w tym zakresie była strona internetowa Gminy, gdzie były publikowane informacje i ogłoszenia dotyczące podejmowanych działań.

Rysunek 3. Strona internetowa Gminy Kraśnik, wraz z zakładką poświęconą informacjom i ogłoszeniom dotyczącym procesu opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

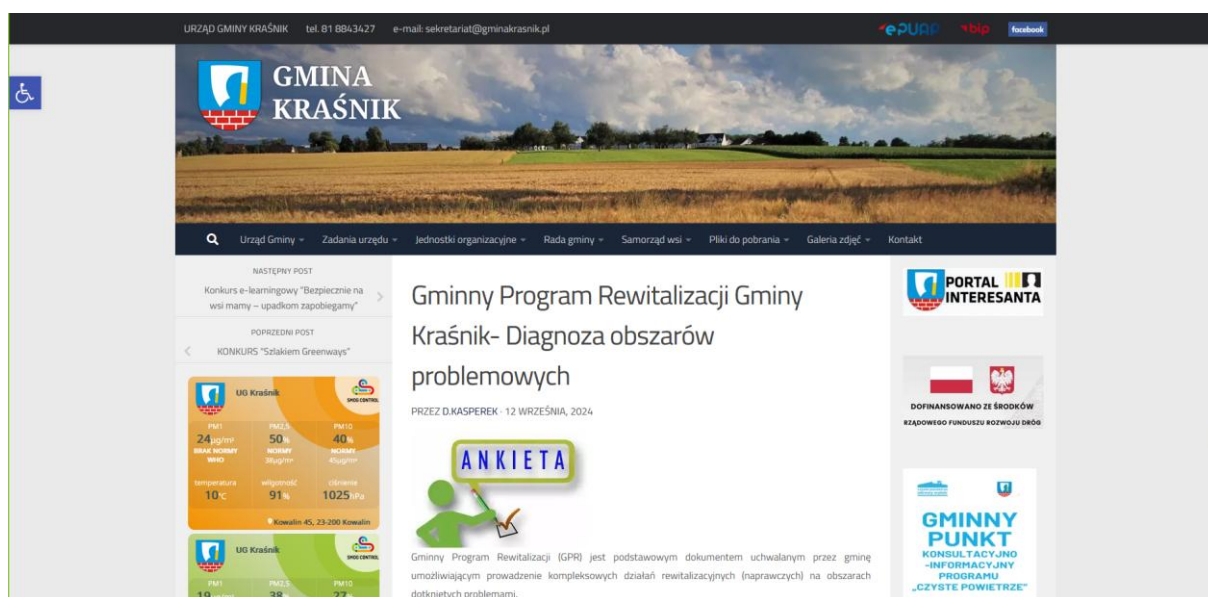
The screenshot shows the official website of Gmina Kraśnik. The header includes contact information (sekreteriariat@gminakrasnik.pl, 81 8843427, ul. Kościuszki 24) and social media icons. The main navigation bar features links for 'Start', 'Urząd Gminy', 'Dla mieszkańców', 'Dla turystów', and 'Aktualności'. The 'Dla mieszkańców' link is highlighted. Below the navigation bar, the 'Rewitalizacja' section is displayed, featuring a blue header and a sub-header 'Szanowni Mieszkańcy Gminy Kraśnik'. The content area contains information about upcoming meetings related to the Gminny Program Rewitalizacji, including dates and locations. A sidebar on the right titled 'Ostatnie aktualności:' lists recent news items, such as a communication regarding the elimination of the risk of forest fires and the 85th anniversary of the Katyn massacre.

Źródło: <https://gminakrasnik.pl/rewitalizacja/>

14.1. Partycypacja na etapie opracowania diagnozy

Badanie ankietowe. W celu zapewnienia zaangażowania Interesariuszy procesu rewitalizacji w opracowanie diagnozy i w rezultacie wyznaczenie obszaru rewitalizacji przeprowadzono badanie ankietowe. Ankieta została przeprowadzona metodą CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW) w dniach **12.09.2024-29.10.2024** r. Formularz został umieszczony na stronie internetowej Urzędu Gminy Kraśnik. Ankieta została uzupełniona przez 101 osób. Poza elementami mającymi zapewnić jakościowe uzupełnienie diagnozy przeprowadzonej w oparciu o analizę desk research, w ramach ankiety interesariusze mieli możliwość wskazania, które sołectwa w gminie wymagają ich zdaniem najpilniejszej interwencji. Wyniki badania stanowiły jedną z podstaw wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji w Gminie Kraśnik.

Rysunek 4. Ankieta internetowa udostępniona na stronie Gminy Kraśnik

Źródło: <https://gminakrasnik.pl/blog/2024/09/12/gminny-program-rewitalizacji-gminy-krasnik-diagnoza-obszarow-problemowych/>

Konsultacje społeczne uchwały w sprawie wyznaczenia na terenie Gminy Kraśnik obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Podstawą konsultacji społecznych było Zarządzenie nr 167/2024 Wójta Gminy Kraśnik z dnia 25 listopada 2024 roku⁷.

Rysunek 5. Zrzut ekranu prezentujący Zarządzenie Wójta Gminy Kraśnik w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych

Zarządzenie Nr 167/2024
Wójta Gminy Kraśnik
z dnia 25 listopada 2024 roku
w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały
Rady Gminy Kraśnik w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru
rewitalizacji Gminy Kraśnik

Na podstawie art. 5a ust. 1, art. 30 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024r., poz. 1465) oraz art. 11 ust. 3 w związku z art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024r., poz. 278) oraz w związku z uchwałą Nr XIV/73/2015 Rady Gminy Kraśnik z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Kraśnik (Dz.Urz.Woj. Lubelskiego z 2016r. poz. 692) zarządzam co następuje:

Źródło: <https://gminakrasnik.pl/rewitalizacja/>

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w terminie od dnia 26.11.2024 r. do dnia 31.12.2024 r. Formami konsultacji było:

1. Zbieranie uwag, opinii i propozycji w formie papierowej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacji społecznych.
2. Zbierania uwag ustnych.
3. Spotkania konsultacyjnego, które odbyło się w dniu 5 grudnia 2024 roku o godzinie 17.00 w świetlicy w Stróży, ul. Kraśnicka 122, 23-206 Stróża

W oparciu o sporządzoną diagnozę Rada Gminy Kraśnik w dniu 27.01.2025 r. podjęła uchwałę NR IX/62/2025 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Zrzut ekranu 2. Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego- uchwała Rady Gminy Kraśnik.

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 12 lutego 2025 r.

Poz. 959

Podpisany przez:
Paweł Chruściel; LUW w Lublinie
Data: 12.02.2025 12:25:48

**UCHWAŁA NR IX/62/2025
RADY GMINY KRAŚNIK**

z dnia 27 stycznia 2025 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kraśnik

Źródło: https://edziennik.lublin.uw.gov.pl/WDU_L/2025/959/akt.pdf

14.2. Partycypacja na etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Adresatami działań partycypacyjnych byli nie tylko mieszkańcy, ale również szerokie grono interesariuszy lokalnych, w tym partnerzy gospodarczy i społeczni, a także właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Wśród nich znaleźli się partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe oraz instytucje i inicjatywy promujące włączenie społeczne, poszanowanie praw podstawowych – w szczególności praw osób z niepełnosprawnościami – a także równouprawnienie płci i przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji. Dzięki zaangażowaniu tak szerokiego spektrum podmiotów możliwe było wypracowanie rozwiązań odpowiadających na realne potrzeby i wyzwania społeczności lokalnej.

Badanie ankietowe. Badanie zostało przeprowadzone w dniach 12.02.2025 r. do 4.03.2025 r. Ankieta została uzupełniona przez 119 osób a jej wyniki posłużyły do opracowania pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji.

Rysunek 6. Ankieta na potrzeby wykonania pogłębionej analizy problemów w obszarze rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik- Pogłębiona analiza problemów w obszarze rewitalizacji

GINNY PROGRAM REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji (GPR) jest podstawowym dokumentem uchwalanym przez Radę Gminy umożliwiającym prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych (naprawczych) na obszarach dotkniętych problemami.

Opracowanie GPR umożliwi pozyskanie przez władze samorządowe, ich jednostki organizacyjne, ale także lokalne firmy i inne podmioty dofinansowania na realizację projektów inwestycyjnych ze źródeł zewnętrznych, m.in. ze środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027.

Rada Gminy Kraśnik w dn. 27.01.2025 r. podjęła uchwałę NR IX/62/2025 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem sołectwa:

– Stróża

– Stróża Kolonia

Link do ankiety:

ankieta

Ankieta jest anonimowa. Dane wskazane w sekcji "Informacje o osobie uzupełniającej" posłużą jedynie dokonaniu analizy statystycznej.

Źródło: <https://gminakrasnik.pl/rewitalizacja/>

Nabór kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nabór kart rewitalizacyjnych trwał od 13.02.2025 r. W celu zapewnienia otwartości procesu rewitalizacji na interesariuszy przygotowano wzór kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ogłoszono otwarty nabór projektów do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2025-2030. Stosowna informacja została umieszczona na stronie Gminy Kraśnik poświęconej rewitalizacji.

Rysunek 7. Informacja o naborze kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Ogłoszenie naboru kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik

Załącznik nr 1 ogłoszenie o naborze kart przedsięwzięć	Pobierz
Załącznik nr 2. Wzór kart przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Pobierz
Załącznik nr 3. Informacja o składającym	Pobierz
Zarządzenie w sprawie ogłoszenia naboru kart przedsięwzięć	Pobierz

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kraśnik- Poglębiona analiza problemów w obszarze rewitalizacji

Źródło: <https://gminakrasnik.pl/rewitalizacja/>

Informacja o otwartym naborze fiszek projektowych była rozpowszechniona w trakcie spotkań z radnymi gminy oraz sołtysami. Byli oni również proszeni o przekazywanie tej informacji mieszkańcom.

W wyniku naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych złożono łącznie 5 propozycji zadań, w tym 4 projekty inwestycyjne. Wszystkie zostały uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji, przy czym wszystkie zostały wpisane na listę projektów podstawowych.

Ponadto w czasie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji zorganizowano łącznie 2 spotkania z udziałem Interesariuszy Rewitalizacji w dniach 18.03.2025 r. i 20.03.2025 r. Poniżej znajdują się linki do obu spotkań.

<https://www.facebook.com/share/1MqTEFktUA/?mibextid=wwXlfr> link do informacji na FB;

<https://gminakrasnik.pl/rewitalizacja/> link do informacji na stronie www

Zdjęcie 2. Dokumentacja zdjęciowa ze spotkań konsultacyjnych

Źródło: Gmina Kraśnik

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Podstawą konsultacji społecznych było Zarządzenie nr XXX Wójta Gminy Kraśnik z dnia XXX. Konsultacje na tym etapie prowadzono w następującej formie:

[OPIS NALEŻY UZUPEŁNIĆ PO ZAKOŃCZENIU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH]

14.3. Partycypacja na etapie wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji będzie realizowana poprzez działania wybrane spośród następującego katalogu:

Powołanie Komitetu Rewitalizacji. Ocenianie postępu wdrażania GPR pod kątem integracji i komplementarności działań (monitoring i ewaluacja).

Współpraca z grupami społecznymi. Współpraca ze środowiskiem seniorów i młodzieży w działaniach na ich rzecz (np. projekty społeczne). Współpracę z organizacjami pozarządowymi w realizacji projektów społecznych.

Spotkania z interesariuszami. Organizowanie periodycznych spotkań w celu oceny skuteczności i usprawnienia działań rewitalizacyjnych.

Kontrola społeczna. Publikowanie i opiniowanie sprawozdań z monitoringu GPR jako narzędzie transparentności i zaangażowania mieszkańców.

Konsultacje społeczne. Organizowanie spotkań z mieszkańcami, dających możliwość wyrażenia opinii i wpływu na szczegóły projektów rewitalizacyjnych.

Ankietyzację interesariuszy. Przeprowadzanie ankiet wśród mieszkańców i podmiotów gospodarczych z obszarów rewitalizacji, by uzupełnić dane statystyczne oraz poznać indywidualne opinie i propozycje rozwiązań.

Włączenie mieszkańców do projektów. Aktywizację społeczności w realizacji konkretnych projektów rewitalizacyjnych, zarówno miękkich, jak i twardych.

Wolontariat. Promowanie wolontariatu wśród młodzieży i osób starszych, co sprzyja ich aktywizacji oraz wzmacnianiu poczucia wartości.

W związku z tym, że Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem wdrażanym i monitorowanym przy aktywnym udziale społeczeństwa formy zaangażowania interesariuszy będą dobierane w zależności od sytuacji i aktualnych potrzeb.

15. Spis tabel, wykresów i ilustracji

Tabela 1. Projekty z listy Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik na lata 2017-2023.	8
Tabela 2. Zestawienie wybranych obszarów porównawczych mających na celu wykonanie delimitacji.	14
Tabela 3. Wybór zmiennych mających na celu porównanie pól podstawowych oraz wykazanie ich zgodności z ustawą o rewitalizacji.	16
Tabela 4. Zestawienie wskaźników syntetycznych dla zjawisk: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.	21
Tabela 5. Zestawienie wskaźników syntetycznych dla zjawisk: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych (problemy społeczne w kolejności malejącej).	21
Tabela 6. Sołectwa spełniające kryteria obszaru zdegradowanego (kolejność malejąca pod względem stwierdzonych problemów społecznych).	22
Tabela 7. Istotność dla rozwoju lokalnego obszarów spełniających kryteria obszaru zdegradowanego.	25
Tabela 8. Poziom istotności sołectwa w skali całej gminy.	27
Tabela 9. Obszar rewitalizacji.	28
Tabela 10. Obszar rewitalizacji. Podsumowanie:	30
Tabela 11. Najważniejsze obiekty obszaru rewitalizacji.	36
Tabela 12. Obecność zaniedbanych przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji.	36
Tabela 13. Dokumentacja zdjęciowa- stan najważniejszych obiektów, w tym planowanych do poddania działaniom rewitalizacyjnym	37
Tabela 14. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery społecznej- dane nominalne	45
Tabela 15. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery społecznej (przeliczone na 1000 mieszkańców)	47
Tabela 16. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery gospodarczej dane nominalne	51
Tabela 17. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery gospodarczej (przeliczone na 1000 mieszkańców)	52
Tabela 18. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery gospodarczej dane nominalne	55
Tabela 19. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery środowiskowej- dane w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.	55
Tabela 20. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery przestrzenno-funkcjonalnej- dane nominalne.	58

Tabela 21. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery przestrzenno-funkcjonalnej- dane w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.....	60
Tabela 22. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery technicznej- dane nominalne.....	62
Tabela 23. Wskaźniki dotyczące negatywnych zjawisk sfery technicznej- dane w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.	64
Tabela 24. Sposób w jaki GPR realizuje zapisy Strategii Rozwoju Ponadlokalnego.	82
Tabela 25. Sposób w jaki GPR realizuje zapisy Strategii ZIT MOF Kraśnika.....	83
Tabela 27. Cel 1. Skuteczna integracja społeczna.	93
Tabela 28. Cel 2. Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego.....	94
Tabela 29. Kierunki działań dla celu 1. Skuteczna integracja społeczna.....	96
Tabela 30. Kierunki działań dla celu 2. Poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych w poszanowaniu dla środowiska naturalnego.	97
Tabela 31. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	102
Tabela 33. Powiązania projektów planowanych na lata 2021–2027 z projektami zrealizowanymi w ramach GPR 2016–2023	125
Tabela 34. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	127
Tabela 35. Szacunkowe ramy finansowe wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych	130
Tabela 36. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik.	135
Tabela 37. Mechanizmy integracji w procesie rewitalizacji	138
Tabela 38. Formy konsultacji społecznych	139
Tabela 39. Harmonogram wdrażania GPR.	141
Tabela 40. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu rewitalizacji na poziomie celów strategicznych:	145
Tabela 41. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu rewitalizacji na poziomie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	149
Wykres 1. Wybrany obszar rewitalizacji.....	24
Wykres 2. Problemy społeczne obszaru rewitalizacji	68
Wykres 3. Grupy, których w największym stopniu dotyczą problemy społeczne.	69
Wykres 4. Problemy gospodarcze obszaru rewitalizacji.	70
Wykres 5. Problemy środowiskowe obszaru rewitalizacji.	70

Wykres 6. Problemy przestrzenno-funkcjonalne obszaru rewitalizacji.	72
Wykres 7. Problemy techniczne obszaru rewitalizacji.	74
Wykres 8. Dominujące nasilenie problemów wewnątrz obszaru rewitalizacji.....	75
Zdjęcie 1. Ankieta	67
Zdjęcie 2. Dokumentacja zdjęciowa ze spotkań konsultacyjnych.....	160
Rysunek 1. Informacja o naborze kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	101
Rysunek 2. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kraśnik.	134
Rysunek 3. Strona internetowa Gminy Kraśnik, wraz z zakładką poświęconą informacjom i ogłoszeniom dotyczącym procesu opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.	154
Rysunek 4. Ankieta internetowa udostępniona na stronie Gminy Kraśnik	155
Rysunek 5. Zrzut ekranu prezentujący Zarządzenie Wójta Gminy Kraśnik w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych.....	156
Rysunek 6. Ankieta na potrzeby wykonania pogłębionej analizy problemów w obszarze rewitalizacji.....	158
Rysunek 7. Informacja o naborze kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	159